

Vergaderjaar 2003–2004

29 200 VI

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Justitie (VI) voor het jaar 2004

Nr. 21

VERSLAG HOUDENDE EEN LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 20 oktober 2003

De vaste commissie voor Justitie¹, belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel, heeft de eer verslag uit te brengen in de vorm van een lijst van vragen. De daarop door de regering gegeven antwoorden zijn hierbij afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
De Pater-van der Meer

De griffier van de commissie,
Pe

¹ Samenstelling:

Leden: Camp, W. G. J. M. van de (CDA), Vries, K. G. de (PvdA), Heemst, E. P. van (PvdA), Vos, M. B. (GL), Rouvoet, A. (CU), Adelmund, K. Y. I. J. (PvdA), Wit, J. M. A. M. de (SP), Albayrak, N. (PvdA), Luchtenveld, R. (VVD), Wilders, G. (VVD), Weekers, F. H. H. (VVD), Pater-van der Meer, M. L. de (CDA), voorzitter Çörüz, C. (CDA), Verbeet, G. A. (PvdA), ondervoorzitter, Lazrak, A. (SP), Wolfsen, A. (PvdA), Tonkens, E. H. (GL), Vries, J. M. de (CDA), Haersma Buma, S. van (CDA), Eerdmans, B. J. (LPF), Vroonhoven-Kok, N. J. Van (CDA), Nawijn H. P. A. (LPF), Fessem, W. M. M. Van (CDA), Straub, P. A. J. (PvdA), Griffith, L. J. (VVD), Laan, L. W. S. A. L. B. Van der (D66) en Visser, A.P. (VVD).
Plv. leden: Hijum, Y. J. Van (CDA), Dijsselbloem, J. R. V. A. (PvdA), Timmer, A. J. (PvdA), Halsema, F. (GL), Staaïj, C. G. van der (SGP), Kalsbeek, N. A. (PvdA), Velzen, K. van (SP), Tjon-A-Ten, V. T. (PvdA), Baalen, J. C. van (VVD), Blok, S. A. (VVD), Hirsi Ali, A. (VVD), Aasted-Madsen-van Stiphout, J. D. M. P. (CDA), Jager, H. (CDA), Heteren, G. M. van (PvdA), Vergeer-Mudde, F. (SP), Arib, K. (PvdA), Karimi, F. (GL), Buijs, S. (CDA), Sterk, W. R. C. (CDA), Varela (LPF), Joldersma, F. (CDA), Hermans, M. J. L. M. (LPF), Ormel, H. J. (CDA), Dijken, M. J. Van (PvdA), Örgü, F. (VVD), Lambrechts, E. D. C. M. (D66) en Rijpstra, J. (VVD).

1

Wat wordt verstaan onder het begrip «jeugdige veelpleger»?

Zoals in de bijlage van de brief van 22 september 2003 aan de colleges van burgemeesters en wethouders van de G30 en een aantal aanverwante organisaties betrokken bij het veelplegersbeleid is vermeld, is een jeugdige veelpleger een jongere in de leeftijd van 12 tot en met 17 jaar die in het gehele criminele verleden meer dan 5 processen-verbaal tegen zich zag opgemaakt, waarvan tenminste één in het peiljaar.

2

Heeft de subsidietaakstelling voor het ministerie van Justitie voor 2003 (bedraagt € 6 miljoen) nog doorwerking in 2004 (nihil) (zie brief IRF 2003-01868)? Is hierbij inbegrepen de beëindiging (op termijn) van de subsidie voor het Clara Wichmann Instituut? Wat zijn de motieven van de regering om deze subsidie volledig af te bouwen?

De € 6 mln. taakstelling genoemd in de brief van IRF heeft betrekking op de subsidietaakstelling uit het Strategisch Akkoord voor het jaar 2007. Voor het jaar 2004 heeft deze taakstelling een omvang van € 3 mln. De beëindiging van de subsidie voor het Clara Wichmann Instituut is hier overigens niet bij inbegrepen.

De motieven voor die beëindiging zijn de volgende:

De speciale taakstellingen die voortvloeien uit het Hoofdlijnenakkoord geven aanleiding om de subsidierelaties die Justitie heeft nader te bezien. Naast financiële overwegingen ligt aan de subsidieafbouw met ingang van 2004 de overweging ten grondslag dat de onderwerpen waarop de activiteiten van het Clara Wichmann Instituut zijn gericht, in mindere mate een kerntaak vormen van Justitie.

Gelet op de verbreding van de activiteiten van het Clara Wichmann Instituut, zoals vervat in zijn Strategieplan 2000–2005, mag verondersteld worden dat er mogelijkheden zijn voor het aantrekken van nieuwe subsidiënten dan wel fondswerving. Het vorenstaande neemt niet weg dat Justitie een verantwoordelijkheid voelt en neemt voor de uitvoering van het emancipatiebeleid (zie ook de vragen 130 en 131).

3

Waarom is er in de begroting geen trefwoordenregister opgenomen? Kan worden toegezegd dat dit de volgende keer wel het geval zal zijn?

Tot heden is het geen usance aan de begroting van Justitie een trefwoordenlijst toe te voegen. Ook de Rijksbegrotingsvoorschriften schrijven een dergelijke bijlage niet dwingend voor. Eerste ondergetekende zal bezien of de begroting van Justitie, analoog aan het Jaarverslag 2002, met ingang van de begroting over het jaar 2005 voorzien kan worden van een trefwoordenregister, doch alleen indien dit niet tot meerwerk leidt.

4

Kan de regering aangeven of de Duitse autoriteiten met betrekking tot de uitlevering van de heer Hoogendam daadwerkelijk verzocht hebben de tenuitvoerlegging van de strafvonnissen over te nemen? Wat is de uitkomst van dit verzoek geweest?

Nederland heeft Duitsland bij brief van 23 juni 2003 verzocht de tenuitvoerlegging van de aan de in Duitsland woonachtige heer Hoogendam opgelegde straf over te nemen. Dit verzoek is door de Duitse autoriteiten niet verder in behandeling genomen, toen bleek dat betrokkene op 8 augustus 2003 is overleden.

5

Beschouwt de regering de aanpak van winkelcriminaliteit als de primaire verantwoordelijkheid van de minister van Justitie of van de minister van Economische Zaken?

De aanpak van winkelcriminaliteit wordt door de minister van Justitie, de minister van BZK en de minister van Economische Zaken gezamenlijk en in nauw overleg met de partners uit het bedrijfsleven, ter hand genomen. De minister van Justitie is daarbij samen met de minister van BZK eindverantwoordelijk voor het terugdringen van de criminaliteit.

6

Wat heeft de regering, na de kanttekeningen van de Algemene Rekenkamer bij de begroting van het ministerie van Justitie voor 2003, ondernomen om er voor te zorgen dat de voorliggende begroting wèl VBTB-proof is?

Het is bijna logisch dat in de eerste VBTB-begrotingen verbetervoornemens zich onvoldoende toe hebben gespitst op tekortkomingen in relatie tot weten regelgeving. Hier is duidelijk sprake van gewinning en kennisopbouw over de VBTB-uitgangspunten. De groei van VBTB zal naar verwachting ook nog de komende jaren doorzetten. In reactie op de kanttekeningen van de AR focust Justitie op het verbeteren van de kwaliteit van de doelformuleringen en de aanwezigheid van een dekkende evaluatieprogrammering. In de begroting 2004 is een verbeteringslag gemaakt door op het niveau van de operationele doelstellingen te «wieden» en herschikken. De doelstellingenstructuur is daardoor consistent van aard geworden. Tevens heeft Justitie gemeend dat het daadwerkelijk in kaart brengen van de beleidsresultaten één van de pijlers van VBTB moet zijn. In nauwe samenwerking met het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) is het afgelopen jaar een forse verbetering gemaakt met het ontsluiten van beleidsevaluatieonderzoek. In de begroting 2004 is daardoor een toename van het aantal beleidsevaluaties per beleidsartikel te zien, en door de departementsbrede evaluatiedoorlichting is een betere aansluiting met de WODC onderzoeksprogrammering voor de komende jaren gegarandeerd.

7

Waarom is de doelstelling om te komen tot een Europese strafrechtelijke ruimte geen prioriteit bij de inzet van de Nederlandse regering bij de onderhandelingen over de Europese Grondwet? Wat onderneemt de regering om toch te komen tot een Europese strafrechtelijke ruimte?

De regering heeft uw Kamer bij brief van 16 september jl. een notitie over de Nederlandse inzet in de IGC aangeboden (TK, 2003–2004, 29 213, nr. 1). In deze notitie heeft de regering aangegeven dat de prioriteiten voor Nederland tijdens de IGC zijn:

- gelijke toegang tot het ambt van Voorzitter van de Europese Raad;
- schrappen van de Wetgevende Raad;
- handhaving van het unanimititeitsvereiste bij de besluitvorming over de Financiële Perspectieven;
- vergroten van de betrokkenheid van het Europees Parlement bij de verkiezing van de voorzitter van de Commissie.

Het uitgangspunt van de regering bij het bepalen van de prioriteiten is geweest de wens zo dicht mogelijk bij het eindresultaat van de Conventie

te blijven. De ruimte voor de inbreng van Nederland op andere punten zal mede worden bepaald door de inbreng van en de posities van andere lidstaten. Deze zullen nauwlettend worden gevolgd en er zal alert op worden gereageerd. De eerdergenoemde notitie schaaft de besluitvorming op het gebied van de strafrechtelijke samenwerking en de rechtsbasis voor de ontwikkeling van een Europese strafrechtelijke ruimte onder de terreinen waarop Nederland nog verbeteringen in het ontwerp-verdrag mogelijk acht. Inmiddels heeft het voorzitterschap de deelnemers aan de IGC verzocht aan te geven op welke punten van deel III van het verdrag men discussie noodzakelijk acht. Nederland heeft daarop aangegeven op welke punten verbetering mogelijk wordt geacht, waarbij andermaal is aangegeven dat Nederland slechts zal insisteren op behandeling van deze punten wanneer andere lidstaten eveneens in de gelegenheid worden gesteld hun wensen op de agenda te plaatsen.

8

Aan welke mogelijkheden denkt de regering als zij vaker geschillen in eerste instantie onderling wil laten oplossen?

Binnenkort ontvangt u de standpuntbepaling over alternatieve geschillenbeslechting, zoals is toegezegd in het Tussenbericht (Kamerstukken, 2002/2003, 26 352, nr. 66). Daarin zal op deze vraag worden ingegaan.

9

Kan de regering aangeven wanneer sprake is van onnodige belemmeringen die voortvloeien uit de rechtsorde?

Van onnodige belemmeringen is dan steeds sprake wanneer beperkingen worden gesteld aan maatschappelijk zinvolle en nuttige activiteiten die in afweging van de betrokken belangen niet gerechtvaardigd of niet evenredig zijn. Dit kan bijvoorbeeld voortvloeien uit een te zware aandacht voor bepaalde specifieke beleidsaspecten, uit een wijziging van de omstandigheden waardoor een regel belastender is geworden dan hij was bedoeld, door een stapeling van regelingen op een zelfde object, terwijl die regelingen op zich zelf goed te verdedigen zijn, of doordat de naleving van de regel een onevenredige uitvoerings- of verantwoordingslast met zich mee brengt.

10

Kan de regering aangeven waar de grens ligt tussen de problemen die burgers zelf dienen op te lossen en problemen die aan de rechter kunnen worden voorgelegd?

Er is geen sprake van een absolute grens, maar van drempels die dwingen tot een afweging met betrekking tot de meest adequate wijze om een gegeven geschil op te lossen. Duidelijk zal zijn dat aan niemand de toegang tot de rechter kan worden ontzegd. Dat laat onverlet dat door het scheppen van drempels en van een ruimere toegang tot alternatieve systemen van geschillenbeslechting de toestroom van geschillen naar de rechter kan worden beperkt. In het consumentenrecht zijn voorbeelden van goed functionerende geschillencommissies. Daarnaast is het in elk geval raadzaam om in geschillen waar het vooral om immateriële belangen gaat andere vormen van geschillenbeslechting te beproeven, zoals mediation. Op dit moment zijn nog geen scherpe grenzen te trekken. Het kabinet wil dit nader onderzoeken en met voorstellen komen.

11

Welke concrete maatregelen zijn er te verwachten om ervoor te zorgen dat burgers met voldoende zekerheid kunnen voorspellen wat de uitkomst van rechterlijke procedures zullen zijn? Hoe valt zo'n voorspelling te doen

in het licht van internationale ontwikkelingen, bijvoorbeeld in het kader van ontwikkelingen binnen Europees verband? Past daarbij de stelselmatische geheime terinzagelegging van stukken die de JBZ-raad betreffen?

De waarden van de klassieke rechtsstaat behoeven ook in de huidige tijd voortdurende aandacht. Deze dienen ten gevolge van de voortdurend wijzigende omstandigheden afgewogen te worden tegen de noodzaak de overheid in staat te stellen om haar taak naar behoren te verrichten. De bevoegdheden van de overheid moeten bij wet worden toegekend en dienen zodanig te zijn afgebakend dat zij niet verder strekken dan nodig is voor het doel waarvoor zij zijn verleend. Voor onze rechtsstaat is van groot belang dat eenieder, burgers, maatschappelijke organisaties, overheid en bedrijven onderworpen zijn aan de inhoud en de procedures van wet en recht. De rechtsorde moet daarvoor bruikbaar en voorspelbaar zijn. Het kabinet heeft daarbij voor ogen dat de overheid zo weinig mogelijk zaken regelt op het niveau van concrete gedragsvoorschriften, deze kunnen namelijk veelal door de betrokken burgers en instellingen zelf worden vastgesteld. De wetgever moet zorgen voor algemene kaders, als de verdeling van verantwoordelijkheden en aansprakelijkheden, de organisatie van toezichtrelaties, de manier waarop verantwoordelijkheid wordt afgelegd en de toegankelijkheid en kwaliteit van voorzieningen en procedures. Een bruikbare en toegankelijke rechtsorde zal er toe leiden dat burgers sneller hun geschillen zelf kunnen oplossen. Het recht dient hierbij te fungeren als een houvast. Pas als de partijen er zelf niet uitkomen kan een beroep worden gedaan op de rechter. Dit betekent echter niet dat de uitkomst van een rechterlijke procedures steeds kan worden voorspeld. Wel zal een bruikbare rechtsorde leiden tot minder procedures bij de rechter.

Het vraagstuk van de geheime terinzagelegging van stukken die de JBZ-Raad betreffen en die wordt voorgeschreven door de Verordening inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, heeft hiermee niet van doen. Het gaat hier om een fase die aan de besluitvorming van de JBZ Raad voorafgaat. Een maal vastgesteld worden de besluiten openbaar.

12

Met hoeveel procent is de regeldruk het afgelopen jaar gedaald? Met hoeveel procent zal de regeldruk in respectievelijk 2004 tot en met 2006 dalen?

Justitie laat op dit moment een onderzoek uitvoeren naar de omvang het regelbestand en de ontwikkeling daarvan. Voor het einde van dit jaar hopen wij daar nadere informatie over te kunnen verstrekken. Eén van de indicaties is het aantal Staatsbladen dat per jaar tot stand komt, waarin wetten en algemene maatregelen van bestuur worden gepubliceerd. Dit fluctueert al jaren tussen de 600 en de 750. In 2002 werden 661 nummers uitgebracht, in 2001, 705, in 2000 643, in 1999, 602, in 1998, 747. Voor dit moment mogen wij er verder op wijzen, dat de mate waarin regels belastend zijn, afhangen van meer factoren dan alleen het aantal regels. Het gaat ook om de aard van de opgelegde verplichtingen, de stapeling van en de samenhang tussen regels en de mate waarin zij als passend en rechtvaardig worden ervaren.

13

Betekent langdurige verwijdering uit de samenleving zonodig ook definitieve verwijdering? Onder welke omstandigheden en voor welke criminelen geldt dit?

Van een definitieve verwijdering uit de samenleving is alleen dan sprake wanneer de rechter een levenslange vrijheidsstraf oplegt en de levenslange straf niet later middels gratie in een tijdelijke wordt omgezet. De rechter toetst daarbij of een levenslange straf in overeenstemming is met de ernst van het feit, de omstandigheden waaronder dit is begaan en de persoon van de verdachte. Deze afweging leidt slechts sporadisch tot een levenslange vrijheidsstraf.

14

Wat is de taakstelling voor het ministerie van Justitie als het gaat om de vermindering van de administratieve lasten?

In het hoofdlijnenakkoord is een rijksbrede doelstelling voor vermindering van administratieve lasten (AL) voor het bedrijfsleven opgenomen van 25% ten opzichte van het niveau per ultimo 2002. In het plan van aanpak dat het kabinet ter uitvoering van deze doelstelling heeft opgesteld, is aangegeven dat deze per ministerie gedifferentieerd kan worden, afhankelijk van de mate waarin wettelijke informatieverplichtingen die AL genereren een internationale herkomst hebben (en daarmee moeilijker te beïnvloeden zijn) en van de reductiemogelijkheden die overigens binnen de regelgeving bestaan. Met het oog hierop zal ook op het Ministerie van Justitie een nieuwe nulmeting van AL worden verricht, waarin ook de internationale herkomst van wettelijke informatieverplichtingen wordt geïdentificeerd, en zal door een zgn. gemengde commissie (met leden uit overheid en bedrijfsleven) een onderzoek naar reductiepotentieel in de Justitieregelgeving worden verricht, waarbij de reductiemogelijkheden tot een totaal van 25%, maar ook tot 35% worden onderzocht.

Op basis van de uitkomsten van beide onderzoeken, die eind dit jaar en begin volgend jaar zullen zijn afgerond, zal dan een definitieve reductiedoelstelling voor Justitie worden bepaald.

15

Doet het ministerie van Justitie niet mee aan het verminderen van het aantal regels? Hoe verhoudt de titel van het hoofdlijnenakkoord «meedoen, meer werk, minder regels» zich tot de conclusie uit de begroting dat dit niet per definitie minder regels betekent? Hoe kan een reductie van 25% regeldruk worden bereikt zonder de hoeveelheid regels te verminderen?

Justitie wil en zal met name door middel van het wetgevingskwaliteitsbeleid een leidende rol spelen in het beperken van de regeldruk. Wij staan daarbij een meer fundamentele benadering voor dan het tellen van het aantal regels. Regelgeving is niet alleen van de rijksoverheid afkomstig, maar ook van andere overheidsorganen en van burgers en maatschappelijke organisaties onderling. Zie bijvoorbeeld de regelbestanden die zijn opgenomen in c.a.o.'s of NEN-normen die door certificerende instellingen worden gehanteerd. Niet het aantal regels is beslissend voor de mate waarin zij als bovenmatige regeldruk worden ervaren, maar de mate waarin zij aansluiten bij wat door de belanghebbenden als passend en rechtvaardig wordt ervaren en de mate waarin de belasting die zij opleveren opweegt tegen de beoogde doelen. Justitie wil de rechtsorde beter bruikbaar maken door het ontwikkelen van wetgevingsconcepten die meer ruimte bieden voor de uitvoering en meer mogelijkheden laten voor burgers om eigen verantwoordelijkheid te dragen in het publieke domein. En ook door middel van harmonisatie en integratie van regelingen, begrippen en procedures, waar mogelijk, zodat grotere consistentie en meer transparantie wordt verkregen. Dit leidt in elk geval tot andere regels, waarschijnlijk tot minder regels afkomstig van de overheid, maar bovenal tot beter toepasbare en minder belastende wetgeving. Overigens

moge worden opgemerkt, dat er altijd een zekere spanning zal blijven bestaan tussen de wens om het aantal regels te verminderen en de wens om bepaalde beleidsambities te verwezenlijken.

16

Welke concrete collectieve belangen acht de regering van voldoende gewicht om door de overheid te laten beschermen?

De grondwet en de tradities van onze samenleving bepalen voor het overgrote deel welke belangen de overheid dient te beschermen: veiligheid, gezondheid, armenzorg, onderwijs en alle andere klassieke en sociale grondrechten hebben hun plaats in onze rechtsorde. De invulling zal naar tijd, plaats en omstandigheden verschillen.

17

Welke regels belemmeren naar het oordeel van de regering burgerinitiatief en eigen verantwoordelijkheid?

Al die regels die gedrag zodanig reguleren dat alternatief gedrag dat in omstandigheden een beter resultaat voor het publieke domein en minder belasting opleveren, wordt belemmerd.

18

Hoe wordt de bestrijding van racisme en discriminatie versterkt?

Het voorgenomen beleid inzake de aanpak van racisme en discriminatie, zoals geschetst in de Beleidsagenda op pag. 15, is nader uitgewerkt in de operationele doelstelling 6.4.6., paragraaf «Antiracisme» op pag. 187 en 188 van de Begroting.

Ter versterking van de aanpak van racisme en discriminatie is met de antidiscriminatiebureaus een professionaliseringstraject ingezet. Voorts wordt gewerkt aan een Nationaal Actieprogramma tegen Racisme ter implementatie van internationaal gemaakte afspraken (VN-Wereldconferentie tegen Racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, Durban, Zuid Afrika 2001) en wordt een monitor racisme nieuwe stijl voorbereid. Ook in internationaal verband worden diverse initiatieven genomen.

19

Kan de regering aangeven hoe de indiening van het wetsontwerp vierde tranche van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) eind 2003 zich verhoudt met het antwoord van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) bij de voorbereiding van de begrotingsbehandeling van het ministerie van BZK dat het wetsontwerp bestuurlijke boete pas in 2006 in werking zal treden?

Het gaat hier om twee verschillende wetsvoorstellen. In de vierde tranche van de Awb zal een regeling worden opgenomen voor de algemene aspecten van bestuurlijke boeten. Daar gaat het dus om (hoofdzakelijk procedurele) regels die zowel gelden voor een boete op grond van de Mededingingswet als voor een fiscale boete, enzovoort. De Awb kan naar zijn aard niet regelen voor welke feiten een bestuurlijke boete kan worden opgelegd; dat geschiedt in de bijzondere wetgeving. Het antwoord van de Minister van BZK doelde op het wetsvoorstel waarin aan de gemeentebesturen de bevoegdheid zal worden toegekend om een bestuurlijke boete op te leggen voor de kleine ergernissen in het publieke domein. Beide wetsvoorstellen kunnen onafhankelijk van elkaar in werking treden. De vraag berust op de meer algemene miskenning van het feit dat reeds op brede schaal de mogelijkheid van bestuurlijke boete bestaat; de discussie

over de bestuurlijke boete gaat uiteindelijk over een zeer beperkt onderdeel van het hele terrein van toepassing.

20

Hoe denkt de regering invulling te geven aan de evaluatie van Hoofdstuk 9 Awb en wanneer wordt de evaluatie verwacht?

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is voornemens in de loop van 2004 bij een representatieve selectie van bestuursorganen extern wetenschappelijk onderzoek te laten verrichten naar de toepassing van het klachtrecht van hoofdstuk 9 Awb.

21

Waaruit bestaat de «ingrijpende modernisering» van de sanctietoepassing? Wordt hiermee bedoeld de aanpak van veelplegers of zijn er meer ingrijpende modernisering te verwachten?

In de brief van 16 oktober 2002 (Tweede Kamer nr. 28 600 VI) is aangegeven welke fundamentele beleidswijziging eerste ondergetekende voorstaat om de sanctietoepassing effectiever te doen zijn. Daarin worden maatregelen aangekondigd gericht op het consequenter en doelgerichter ten uitvoer leggen van sancties en op het vergroten van het organiserend vermogen van de executieketen. Tot deze maatregelen behoort de aanpak van veelplegers. Al deze maatregelen tezamen worden uitgevoerd onder de noemer Modernisering Sanctietoepassing (MST).

22

Op welke terreinen zal de rechtspositie van slachtoffers in de toekomstige wetgeving versterkt worden?

In het Wetboek van Strafvordering zal een aparte afdeling aan het slachtoffer worden gewijd, waarin een aantal rechten uitdrukkelijk worden toegekend. Daarin wordt gewaarborgd dat het slachtoffer in de eerste plaats recht heeft op een correcte bejegening door politie en justitie. Dit is voor het grootste deel reeds uitgewerkt in de bestaande Aanwijzingen van het College van procureurs-generaal aan de Hoofdadvocaten-Generaal en de hoofdofficieren van justitie. Voor het overige zal worden bezien op welke wijze de desbetreffende voorstellen van het onderzoeksproject Strafvordering 2001 in dit verband kunnen worden opgenomen (M.S. Groenhuijsen en G.Knigge – Het onderzoek ter zitting, Groningen, 1999, p. 233–274). Over het vervolg dat aan dit onderzoeksproject in het algemeen zal worden gegeven, zal de Tweede Kamer op korte termijn bij brief worden geïnformeerd.

23

Op welke wijze worden reeds bestaande initiatieven voor alternatieve geschilbeslechting geïncorporeerd?

Binnenkort ontvangt u de standpuntbepaling aan de Tweede Kamer, zoals is toegezegd in het Tussenbericht (Kamerstukken, 2002/2003, 26 352, nr. 66) waarbij de inzet mede is gericht op het incorporeren van doorverwijzingsvoorzieningen naar mediation bij de gerechten en in de gefinancierde rechtshulp op basis van de daar opgedane ervaringen.

Er heeft op ambtelijk niveau een verkenning plaats gevonden naar de mogelijkheden en consequenties van de oprichting van een solidariteitsfonds. De uitkomsten van deze verkenning met gebruikmaking van voorhanden zijnd materiaal zal u zo spoedig mogelijk worden toegezonden.

24

Is het onderzoek naar het oprichten van een solidariteitsfonds voor slachtoffers van geweldsmisdrijven al gestart? Zo ja, wanneer? Zo neen, waarom niet? Wie voert het onderzoek uit? Wanneer kunnen de uitkomsten van het onderzoek worden verwacht?

Er heeft op ambtelijk niveau een verkenning plaats gevonden naar de mogelijkheden en consequenties van de oprichting van een solidariteitsfonds. De uitkomsten van deze verkenning met gebruikmaking van voorhanden zijnd materiaal zal ik u zo spoedig mogelijk toezenden.

25

Wat is de stand van zaken bij de implementatie van de voorstellen van de commissie verbetervoorstellen voor de slagvaardigheid van de organisatie van de rechtspraak?

Het grootste deel van de voorstellen van de commissie verbetervoorstellen van de Raad voor de rechtspraak is in de volgende vier voorstellen van wet gegoten: vereenvoudigde bewijsmotivering bekende verdachten; horen van getuigen en aanverwante onderwerpen; aanpassingen voorlopige hechtenis; en doorzoeking buiten gerechtelijk vooronderzoek. Bij brief van 8 oktober jl. is de Koningin verzocht de vier voorstellen van wet en de memorie van toelichting naar uw Kamer te zenden. Eerste ondergetekende ziet uit naar een spoedige behandeling van de wetsvoorstellen. Mochten ze namelijk in werking treden dan mag hiervan worden verwacht een vermindering van de zaaksdruk op de rechter, een grotere efficiency van het strafproces en een uitbreiding van zittingscapaciteit.

26

Hoe kan een dader beter worden geconfronteerd met de gevolgen van zijn acties en meer worden gedwongen om zoveel als mogelijk de schade van het slachtoffer te vergoeden? Zal dit ook gebeuren?

Er zijn veel momenten tijdens de strafrechtelijke procedure waarop de dader geconfronteerd kan worden met de gevolgen van zijn gedrag. Dit kan tijdens het verhoor, op de zitting, in een gesprek met het slachtoffer of in het kader van een programma gericht op gedragsverandering. Veel van deze mogelijkheden worden nu al benut. Daar waar mogelijk zullen zij worden gestimuleerd, onder meer bij de aanpak van daders zal nadrukkelijk aandacht worden besteed aan de gevolgen van de daad voor het slachtoffer.

Het is al praktisch dat daders van een strafbaar feit dat schade tot gevolg heeft, in een zo'n vroeg mogelijk stadium worden gestimuleerd om die schade aan het slachtoffer te vergoeden. Voor lichtere zaken, die niet door de rechter hoeven te worden beoordeeld, is vergoeding van de schade in principe een voorwaarde voor sepot of transactie. Bij zaken die wel op zitting komen, krijgen slachtoffers de ruimte zich te voegen in het strafproces om hun eis voor schadevergoeding in te dienen.

27

Wanneer wordt financieel invulling gegeven aan de motie van het lid De Graaf, (Kamerstuknummer 27 400, nr. 2), dat strekt tot gratis rechtsbijstand voor slachtoffers van ernstige misdrijven?

De ambtsvoorganger van eerste ondergetekende heeft u in zijn brief van 6 november 2001 (28 000, nr. 26) aangegeven onder welke voorwaarden de motie De Graaf (27 400, 26) uitgevoerd zou kunnen worden. Hij heeft hierbij ook een financieel voorbehoud gemaakt. Sindsdien heeft de

budgettaire situatie zich niet zodanig ontwikkeld dat de in 2001 al niet beschikbare ruimte op de Justitiebegroting thans wel kan worden gevonden.

28

Is er nog steeds sprake van circa 80 000 «stille sepots» per jaar? Zo neen, hoeveel zaken zullen naar verwachting in 2003 in een stil sepot eindigen?

De inventarisatie die leidde tot de schatting dat er jaarlijks 80 000 zaken door de politie terzijde worden gelegd terwijl er aanknopingspunten waren om de dader op te sporen, dateert van het jaar 2000. Sedertdien is het aantal door de politie aan het Openbaar Ministerie aangeboden strafzaken duidelijk omhoog gegaan, met enige tienduizenden. Dit vormt een duidelijke aanwijzing dat de opsporingsprestatie zich in een opgaande lijn beweegt, waardoor het aantal aangiften dat door de politie wegens capaciteitsgebrek niet in onderzoek kan worden genomen, vermindert. Hierop zijn ook de convenanten met de politiekorpsen gericht. Conform de doelstellingen van het Veiligheidsprogramma, wordt deze lijn de komende jaren voortgezet.

29

Is nader gespecificeerd wat voor soort misdrijven door het OM extra wordt aangebracht bij de rechter?

Geconstateerd is dat er een tekort in de opsporing bestaat, die een breed scala van delicten betreft. Op voorhand is dan ook niet bepaald dat de verbetering in de opsporing een specifiek soort van delicten betreffen moet. In de Aanwijzing voor de opsporing van het College van procureurs-generaal, die op 1 maart jl. in werking trad, staan regels over de wijze waarop de politie moet reageren op strafbare feiten, rekening houdend met de ernst van de delicten en de aanwezigheid van opsporingsindicaties.

30

Hoe verhoudt zich het aantal van de extra 180 000 uit staandehoudingen voorkomende boetes en transacties tot het totaal van het aantal van die transacties en boetes? Hoeveel uit staandehoudingen voorkomende boetes en transacties waren er in 2001 en 2002?

Het aantal van 180 000 extra uit staandehoudingen voortkomende boetes en transacties betreft een intensivering op de handhaving voor de periode 2003–2006. Uit de jaarverslagen van het CJIB van 2001 en 2002 blijkt dat het totaal aantal uit staandehoudingen voortkomende boetes en transacties (in casu uit staandehoudingen voortkomende WAHV-beschikkingen, strafrechtboetes en transacties) voor die jaren respectievelijk 1 603 264 en 1 851 723 bedraagt.

31

Waar zijn er nog knelpunten als het gaat om het verbeteren van de communicatie tussen de ketenpartners? Hoe worden deze opgelost?

In de tweede voortgangsrapportage bij het Veiligheidsprogramma, aangeboden aan de Tweede Kamer bij brief van 7 oktober jl., is aangegeven om welke knelpunten het gaat en wat er aan gedaan wordt om die op te heffen (Voortgangsrapportage, blz. 24–25; bijlage 1, blz. 43–44):

- het vereenvoudigen en het procesmatig afstemmen van stappen in planning en control procedures
- het wegnemen van een aantal specifieke problemen met outputsturing

en het formuleren van generieke eisen waaraan outputsturing in de keten moet voldoen

- het vinden van een verstandige vertaling en gebruik van «compatible» begrippen op de «koppelvlakken» tussen de partners
- het op centraal niveau ontwikkelen en gebruiken van een probleem-georiënteerde verzameling van begrippen, terwijl op lokaal niveau bruikbare oplossingen moeten worden gevonden voor het in beeld krijgen van de productie bij de naast gelegen ketenpartner.

Een belangrijk middel om de communicatie te verbeteren, zijn voorts de Arrondissementale Justitiële Beraden («AJB's»).

32

Kan de regering aangeven hoe zij de afspraken uit het Hoofdlijnenakkoord met betrekking tot de uitbreiding van preventief fouilleren naar openbaarvervoertrajecten en vervoersassen gaat vormgeven en op welke termijn?

Aan de Kamer is een (tussen)evaluatie toegezegd, eind 2003, van de eerste ervaringen op grond van toepassing van de sedert 15 september 2002 van kracht zijnde bevoegdheden van de politie, om in door de burgemeester aangewezen veiligheidsrisicogebieden, personen preventief te fouilleren en voertuigen, verpakkingen en bagage op wapens te onderzoeken.

In het Veiligheidsprogramma is aangekondigd dat de ministeries van Justitie en van BZK op basis van een (tussen)evaluatie zullen onderzoeken welke aanvullende bevoegdheden voor de politie en de justitie kunnen worden gecreëerd, teneinde het voorhanden hebben van en de handel in wapens verder te beteugelen, alsmede de opsporing en de vervolging van verdachten te vergemakkelijken.

Het Hoofdlijnenakkoord bepaalt dat het Veiligheidsprogramma van Balkenende I ook als uitgangspunt zal gelden voor het veiligheids- en justitiebeleid van Balkenende II. De passage in het Hoofdlijnenakkoord (op pag. 6) om «de mogelijkheden voor het toepassen van preventief fouilleren met specifieke openbaar vervoerstrajecten en vervoersassen uit te breiden» dient tegen de achtergrond van het Veiligheidsprogramma te worden gezien.

Met het Veiligheidsprogramma is het Aanvalsplan Sociale Veiligheid in het Openbaar Vervoer aan de Kamer aangeboden. Het Aanvalsplan beoogt vanuit een integrale benadering een aanvaardbaar niveau van sociale veiligheid voor reizigers en personeel totstand te brengen. Het plan bevat ruim 20 maatregelen, die gericht zijn op versterking van de preventie, handhaving en vervolging in het openbaar vervoer en de verbetering van de regie daarop, welke alle in 2006 gerealiseerd dienen te zijn. Op basis van het Veiligheidsprogramma, het Aanvalsplan en de uitkomsten van de (tussen)Evaluatie inzake de recente bevoegdheden uit de Initiatiefwet Van de Camp, zal worden onderzocht welke aanvullende bevoegdheden voor het bestuur, politie en justitie dienen te worden voorbereid.

33

Wordt er onderzoek gedaan naar de bekendheid en gebruik van bestaande en nieuwe bevoegdheden voor politie en justitie? Hoe kan de bekendheid en gebruik van de bevoegdheden en middelen worden vergroot?

De vraag ziet kennelijk toe op bevoegdheden inzake preventief fouilleren.

Aan de Kamer is een (tussen)evaluatie toegezegd eind 2003 van de eerste ervaringen op grond van toepassing van de sedert 15 september 2002 van kracht zijnde bevoegdheden van de politie, om in door de burgemeester aangewezen veiligheidsrisicogebieden, personen preventief te fouilleren en voertuigen, verpakkingen en bagage op wapens te onderzoeken.

In dat kader zal ook aandacht worden besteed aan de bekendheid.

34

Welke aanvullende maatregelen zal de regering nemen om de voortdurende stroom cocaïne die via Schiphol Nederland binnenkomt te bedwingen?

Deze vraag komt aan de orde in de vijfde voortgangsrapportage van het plan van aanpak voorkoming drugssmokkel via Schiphol. Deze voortgangsrapportage zal op zeer korte termijn naar uw Kamer worden verzonden.

35

Kunt u aangeven wat op dit moment de feitelijke belasting van de Rechtbank Schiphol is in relatie tot de stroom cocaïne die via Schiphol Nederland binnenkomt?

De feitelijke belasting van de strafsector van de rechtbank Haarlem (de vestiging Schiphol ressorteert hieronder) voor het jaar 2003 is bekend tot en met augustus. Het door het Openbaar Ministerie op zitting gebrachte drugszaken middels dagvaarding betreft voor de enkelvoudige kamer (politierechter) 1005 zaken. Het aantal ingebrachte drugszaken voor de meervoudige kamer betreft 906 zaken. Het totaal aantal aangebrachte zaken (d.w.z. inclusief alle overige (niet-drugs)zaken) bedraagt 6990.

36

Op welke wijze zullen luchtvaartmaatschappijen meer verantwoordelijk worden gemaakt voor het voorkomen dat drugssmokkelaars gebruik maken van hun vluchten?

Deze vraag komt aan de orde in de vijfde voortgangsrapportage van het plan van aanpak voorkoming drugssmokkel via Schiphol. Deze voortgangsrapportage zal op zeer korte termijn naar uw Kamer worden verzonden.

37

Hoe gaat u luchtvaartmaatschappijen ondersteunen bij het voorkomen van drugssmokkel?

Deze vraag komt aan de orde in de vijfde voortgangsrapportage van het plan van aanpak voorkoming drugssmokkel via Schiphol. Deze voortgangsrapportage zal op zeer korte termijn naar uw Kamer worden verzonden.

38

Waarom heeft het coffeeshopbeleid in Nederland niet tot het gewenste resultaat geleid? Is het juist dat Nederland zich, wat betreft het aantal softdruggebruikers, in de Europese middenmoot bevindt?

Het coffeeshopbeleid heeft op een aantal onderdelen nog niet het gewenste resultaat gehad. Genoemd worden met name de overlast die het drugstoerisme in sommige grensstreken nog steeds veroorzaakt, alsmede het nog niet voldoende effectieve beleid van gemeenten om de vestiging van coffeeshops in de buurt van scholen te voorkomen.

Met betrekking tot het gebruik van cannabis in ons land geeft de internationale vergelijking die is opgenomen in het Jaarbericht 2002 van de Nationale Drugs Monitor (pag. 25) aan dat op dat punt Nederland een middenpositie inneemt.

39

Hoe wil de regering het aantal illegale verkooppunten van softdrugs terugdringen in de grensstreek? Wanneer wordt geprobeerd het aantal coffeeshops daar terug te dringen?

Het aanpakken van illegale verkooppunten – zowel in de grensstreek als elders – zal geschieden langs twee lijnen en betekent feitelijk een intensivering van de handhaving op dit punt. Naast de bestaande strafrechtelijke aanpak door politie en justitie zal nadrukkelijk ook bestuurlijk tegen illegale verkooppunten moeten worden opgetreden. De Opiumwet – artikel 13b – biedt de mogelijkheid voor sluiting van cafés of winkels waar illegaal cannabis wordt verkocht, terwijl artikel 174a van de Gemeentewet voorziet in aanpak van de verkoop vanuit woningen. Het beschikbare instrumentarium zal vooral intensiever moeten worden ingezet. Hoewel gezien het illegale karakter van deze verkooppunten exacte telling van het aantal niet mogelijk is, zal met het schattingsonderzoek naar illegale verkooppunten dat najaar 2003 in gang wordt gezet naar verwachting wel meer inzicht en aard en aantal daarvan worden verkregen.

In de Cannabisbrief zal het kabinet een algemeen kader formuleren voor de aanpak van knelpunten op het terrein van het coffeeshopbeleid. Daarin komt ook de aanpak van illegale verkooppunten en van coffeeshops in de grensstreek aan de orde. De cannabisbrief kunt u dit jaar nog tegemoet zien. In het vervolg daarvan zal met name op lokaal niveau verdere uitwerking plaatsvinden.

40

De Cannabisbrief bevat slechts «een eerste aanzet». Wanneer kan de volledige inzet van de regering worden verwacht?

Het aanpakken van illegale verkooppunten – zowel in de grensstreek als elders – zal geschieden langs twee lijnen en betekent feitelijk een intensivering van de handhaving op dit punt. Naast de bestaande strafrechtelijke aanpak door politie en justitie zal nadrukkelijk ook bestuurlijk tegen illegale verkooppunten moeten worden opgetreden. De Opiumwet – artikel 13b – biedt de mogelijkheid voor sluiting van cafés of winkels waar illegaal cannabis wordt verkocht, terwijl artikel 174a van de Gemeentewet voorziet in aanpak van de verkoop vanuit woningen. Het beschikbare instrumentarium zal vooral intensiever moeten worden ingezet. Hoewel gezien het illegale karakter van deze verkooppunten exacte telling van het aantal niet mogelijk is, zal met het schattingsonderzoek naar illegale verkooppunten dat najaar 2003 in gang wordt gezet naar verwachting wel meer inzicht en aard en aantal daarvan worden verkregen.

In de Cannabisbrief zal het kabinet een algemeen kader formuleren voor de aanpak van knelpunten op het terrein van het coffeeshopbeleid. Daarin komt ook de aanpak van illegale verkooppunten en van coffeeshops in de grensstreek aan de orde. De cannabisbrief kunt u dit jaar nog tegemoet zien. In het vervolg daarvan zal met name op lokaal niveau verdere uitwerking plaatsvinden.

41

Kunt u aangeven welke preventieve maatregelen zullen worden ingezet, ontwikkeld of geïntensiveerd in 2004?

Een compleet overzicht van preventieve maatregelen die in 2004 zullen worden ingezet, ontwikkeld of geïntensiveerd is op dit moment nog niet beschikbaar.

Over de maatregelen die betrekking hebben op het bedrijfsleven vindt momenteel nog overleg plaats met de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het ministerie van Economische Zaken en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven. Nog dit najaar zal het plan dat gezamenlijk wordt opgesteld aan de Tweede Kamer worden aangeboden. Duidelijk is al wel dat het Keurmerk Veilig Ondernemen en de Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan in 2004 geïntensiveerd zullen worden. Datzelfde geldt voor de maatregelen gericht op de preventie van overvalcriminaliteit. Op 1 oktober 2003 heeft de overvalcoördinator, waar de Tweede Kamer bij motie (Kamerstuk 28 975, nr. 4) aandacht voor heeft gevraagd, zijn werkzaamheden aangevangen.

Ten behoeve van de aanpak van huiselijk geweld wordt in 2004 met name geïnvesteerd in het creëren van netwerken op lokaal niveau van de instanties (waaronder politie en hulpverlening) die een bijdrage kunnen leveren aan het voorkomen van (herhaling van) huiselijk geweld. Tegen geweld op straat is in 2004 onder andere een aangepaste herhaling van de campagne «Meld geweld» voorzien.

42

Wanneer en op welke wijze wordt de bestuurlijke boete ingevoerd?

De bestuurlijke boete is reeds lang ingevoerd. De vraag doelt vermoedelijk op de invoering met betrekking tot ergernissen en overlast in de publieke ruimte. Over de contouren van het voorstel tot invoering van de bestuurlijke boete vragen de Ministers van Justitie en van BZK een dezer dagen advies aan de verschillende betrokkenen, zoals VNG, OM en politie. De adviesaanvraag wordt tevens ter informatie aan de Kamer gezonden.

Het proces om tot de benodigde wetgeving te komen is gestart. Wij verwachten de genoemde adviezen begin 2004 ter beschikking van de Tweede Kamer te kunnen stellen en in de voorgenomen ontwerpregelgeving te kunnen verwerken. Verwachting is verder dat medio 2004 het concept-wetsvoorstel gereed is, waarna het na een consultatieronde bij de eerder geraadpleegde betrokken instanties aan de ministerraad zal kunnen voorgelegd in verband met advisering door de Raad van State.

43

Uit wat voor soort plaatsen en hoeveel per soort zal de uitbreiding met ruim 2500 plaatsen bestaan?

In de brief van 10 maart 2003 inzake de Modernisering Sanctietoepassing (TK 2002–2003 24 587, nr. 88) is uiteengezet hoe de uitbreiding van het aantal plaatsen wordt gerealiseerd. U zij met name verwezen naar tabel 1 in deze brief.

44

Welk deel van de 2500 nieuwe sanctiecapaciteitsplaatsen zijn plaatsen in uitzetcentra?

Dit betreft in 2004 300 plaatsen.

45

Hoe verhouden uw uitlatingen rondom het volledig ten uitvoer leggen van sancties zich tot de sanctiecapaciteit?

Mijn beleid is gericht op consequente en effectieve tenuitvoerlegging van sancties. Op de relatie met de sanctiecapaciteit is ingegaan in de brieven van 16 oktober 2002 (Tweede Kamer nr. 28 600 VI, nr. 8). 10 maart 2003 (Tweede Kamer nr. 24 587, nr. 88) en laatstelijk 16 september 2003 (Tweede Kamer nr. 24 587, nr. 91). In die brieven is aangegeven dat, en in welke omvang, er spanning bestaat tussen de geprognoseerde capaciteitsbehoefte en beschikbare capaciteit, en is aangegeven op welke manier eerste ondergetekende de problemen in dat kader wil verminderen. Over de mogelijkheden de vervroegde invrijheidstelling te vervangen door een voorwaardelijke invrijheidstelling en de effecten daarvan op de sanctiecapaciteit zal de Kamer in de eerste helft van 2004 worden geïnformeerd.

46

Hoe is versobering van programma's en concentratie op kansrijke groepen gerechtvaardigd vanuit het oogpunt van resocialisatie?

Bij besluit van 28 augustus 2003, houdende wijziging van artikel 3 van de Penitentiaire maatregel in verband met de bijstelling van het aantal uren dagprogramma en activiteiten in penitentiaire inrichtingen, is vastgelegd dat in het regime van beperkte gemeenschap, bedoeld in artikel 21 van de wet, tussen 18 uren en 63 uren per week aan activiteiten en bezoek worden geboden (Staatsblad 2003, 349). Dit besluit is op 15 september 2003 in werking getreden (Staatsblad 2003, 359).

Deze maatregel vloeit voort uit de brief *Modernisering sanctietoepassing*, die op 16 oktober 2002 aan de Tweede Kamer is aangeboden (kamerstukken TK 2002–2003, 28 600, nr. 8). In deze brief is de nieuwe visie op de sanctietoepassing uiteengezet. Een van de maatregelen betreft de regimes voor gedetineerden. De detentie, inclusief de voorlopige hechtenis, behoeft een wijziging in regimeopbouw.

Toegewerkt wordt naar een zogenaamd progressieve regimeopbouw, waarbij elke detentie in principe aanvangt in een eenvoudige voorziening met een zeer beperkt basisregime. Voor de meeste kortgestraften blijft het daarbij: de tijd laat geen intensieve en dure programma's toe voor deze doelgroep. Degenen die langer gedetineerd worden, kunnen doorschuiven naar een regime met meer voorzieningen. Daar kan op basis van, het in 2004 voorhanden diagnose-instrumentarium, worden vastgesteld bij welke gedetineerden interventies gericht op gedragsbeïnvloeding het gewenste effect zullen sorteren. Deze groep wordt als kansrijk gedefinieerd, en kan een op maat gesneden (reïntegratie)programma worden geboden.

47

Welke groepen zullen geen begeleiding meer krijgen van de reclassering? Waaruit zal de begeleiding van de reclassering bestaan? Wat zijn de gevolgen van de vermindering van de begeleiding voor de veiligheid?

De begeleidingstaken van de reclassering betreffen vooral de inzet van reïntegratieprogramma's gericht op recidivebeperking zoals vaardigheidstrainingen, ontwenningprogramma's bij verslaafden, begeleiding naar werk en plaatsing in zorg- en opvangvoorzieningen.

De begeleiding zal selectiever worden ingezet, namelijk bij diegenen waar op basis van een diagnosestelling (instrument in 2004 beschikbaar) van die inzet effect mag worden verwacht in de zin van vermindering van recidive. Een gerichte inzet op deze doelgroep zal naar verwachting een bijdrage leveren aan de verhoging van de veiligheid.

Een nadere uitwerking hiervan vindt plaats in de brief over de voorgenomen bezuinigingsmaatregelen bij de reclassering, die u is toegezegd voor de kamerbehandeling van de justitiebegroting (TK28 883, nr. 2).

48

Is het waar dat er in tbs-klinieken momenteel bedden leegstaan terwijl er mensen op de wachtlijst staan om in een tbs-kliniek geplaatst te worden? Om hoeveel plaatsen en hoeveel wachtenden gaat het? Is het waar dat tbs-klinieken wachten met het plaatsen van personen op de wachtlijst, totdat het kabinet bereid is geld beschikbaar te stellen om de beschikbare plaatsen te bekostigen? Zo ja, hoe is dit mogelijk? Is het kabinet bereid de leegstaande plaatsen in tbs-klinieken te bekostigen? Zo neen, waarom niet?

De veronderstelling dat er tbs-plaatsen bij tbs-inrichtingen niet worden benut vanwege het niet beschikbaar stellen van voldoende financiële middelen is onjuist.

Bij twee forensische psychiatrische klinieken (niet-justitiële tbs-inrichtingen) kan de afgesproken capaciteit voor tbs-gestelden niet worden gerealiseerd, grotendeels vanwege personele problematiek. Het gaat hier om ongeveer 25 bedden. Deze onderbezetting wordt grotendeels gecompenseerd door extra bezetting in de justitiële tbs-inrichtingen. Hierdoor bedraagt de bezettingsgraad voor de gehele tbs-sector thans 99% (ten tijde van het opstellen van de begroting werd nog uitgegaan van een bezettingsgraad van 95% in 2003). Er wordt een zeer beperkt aantal plaatsen beschikbaar gehouden voor (o.a.) spoedopnames. Het aantal passanten dat wacht op opname in een tbs-inrichting bedraagt 169 (stand augustus 2003).

49

Wordt er schadevergoeding betaald aan TBS-passanten? Zo ja, hoeveel?

Na 12 maanden passantentijd heeft een tbs-gestelde recht op zogenaamde passantenvergoeding. Deze vergoeding bedraagt € 600,- per maand gedurende de eerste drie maanden. Na de eerste drie maanden wordt dit bedrag steeds driemaandelijks met € 125,- verhoogd.

50

Wanneer kunnen de uitkomsten van het onderzoek m.b.t. de mogelijkheden voor het vergroten van het aantal TBS-voorzieningen worden verwacht?

De uitkomsten van dit onderzoek kunnen begin 2004 worden verwacht.

51

Zullen de wachtlijsten voor TBS in deze kabinetsperiode worden weggevoerd? Hoe dient de clausulering «indien mogelijk» te worden geïnterpreteerd?

Er wordt naar gestreefd om het aantal tbs-passanten deze kabinetsperiode zo ver mogelijk terug te dringen. Er kan echter niet worden gegarandeerd dat de wachtlijsten in het geheel zullen zijn weggevoerd. Dit is onder meer afhankelijk van de beschikbare financiële middelen en het aantal extra plaatsen dat daarvoor kan worden gecreëerd.

52

Wordt de TBS alleen uitgebreid met tijdelijke plaatsen of worden er ook structurele plaatsen gecreëerd?

Op basis van de vanaf 2004 beschikbaar komende middelen uit de veiligheidsenveloppe wordt de tbs-capaciteit met tijdelijke plaatsen uitgebreid.

53

Wanneer wordt er een landelijk TBS-beoordelingssysteem doorgevoerd? Welke rol speelt de rechter straks bij de beoordeling over voortzetting van de TBS? Hoe vaak gaat de rechter in tegen het advies en in hoeveel van die gevallen is recidive opgetreden?

Toepassing van een risicotaxatie-instrument leidt tot een gestandaardiseerde manier van beoordelen van kenmerken waarvan in diverse onderzoeken is aangetoond dat ze samenhangen met een verhoogde kans op recidive. Voor de stand van zaken ten aanzien van het gebruik van risicotaxatie-instrumenten door tbs-inrichtingen verwijst eerste ondergetekende naar de antwoorden op de vragen van de leden Eerdmans en Straub en Wolfsen (TK, 2002–2003, Aanhangsel 1549). De rechter is de enige die kan beslissen of de tbs zal worden verlengd.

Voor de vraag hoe vaak de rechter een contraire beslissing neemt wordt u verwezen naar de antwoorden op de kamervragen van het lid Dittrich (D66), (TK 2002–2003, nr. 1052). De meest recente gegevens over recidive zijn gepubliceerd in een rapport van het WODC getiteld «Recidive na de tbs» (Leuw, Ed., Recidive na de tbs: patronen, trend en processen en de inschatting van gevaar, WODC, 1999, serie Onderzoek en Beleid, nr. 182, zie ook TK 2002–2003, Aanhangsel 27). Hierin wordt vastgesteld dat de wijze van beëindiging van de tbs sterk samenhangt met het optreden van recidive na de tbs. Geen proefverlof en, in veel mindere mate, contrair ontslag uit de tbs blijkt samen te hangen met meer recidive na de tbs. De meest «wenselijke» vorm van beëindiging van de tbs is in consensus tussen behandelaars en rechter.

54

Moet vermindering van recidive niet alleen een primaire doelstelling zijn van de reclassering?

Vermindering van recidive is niet een exclusieve doelstelling van de reclassering. Tal van zowel overheids- als particuliere organisaties dragen met hun activiteiten bij aan vermindering van recidive. Sommigen hebben daarbij vermindering van recidive ook expliciet als doelstelling, zoals de dienst Justitiële Inrichtingen. Andere dragen bij vanuit een andere doelstelling, zoals zorgdragen voor maatschappelijke opvang of arbeidsreïntegratie waar onder andere ex-gedetineerden gebruik van kunnen maken.

55

Wanneer kan de Kamer de resultaten van een gedegen onderzoek naar de effectiviteit van en de recidive na een interventie door de reclassering tegemoet zien? Waarom is al in 2001 een zogenaamde recidivemonitor toegezegd en waarom is deze nog niet geïmplementeerd? Welke recidivecijfers zijn nu al bekend over recidive na een reclasseringsinterventie?

Als onderdeel van het beleidsprogramma Terugdringen Recidive is voorzien in de evaluatie van een aantal nieuw te introduceren en reeds bestaande interventies. In de loop van de komende jaren zullen de resultaten daarvan beschikbaar komen.

De WODC-Recidivemonitor is een langlopend onderzoeksproject waarin gestandaardiseerde recidivemetingen worden verricht onder verschillende groepen justitiabelen. De resultaten van een aantal van deze deel-

projecten zullen nog dit jaar gepubliceerd worden. Het gaat om de resultaten van een onderzoek naar de criminele carrières van veelplegers, de resultaten van een onderzoek naar recidive onder overtreders van de Wegenverkeerswet en de resultaten van een onderzoek naar recidive onder opiumwetovertridders. In het eerste kwartaal van 2004 staat het verschijnen van een onderzoeksrapport over recidive na verschillende justitiële sancties gepland. Lopende projecten betreffen onder meer onderzoek naar recidive onder ex-gedetineerden, ex-tbs-gestelden en ex-ji-pupillen.

Er zijn nu nog geen cijfers beschikbaar over recidive na een reclasserings-interventie.

56

De regering ziet de vermindering van de recidive als primaire doelstelling van de reclassering. De regering wil voorrang voor de aanpak van veelplegers. Hoe zijn deze 2 punten te rijmen met de voorgestelde bezuinigingen op de reclassering? Hoe verhouden bovenstaande 2 punten zich met het doel van de regering om de vraag terug te dringen en het aanbod van bepaalde reclasseringsprodukten te verminderen?

Vanaf 2004 beschikt de reclassering over een diagnose-instrumentarium op grond waarvan vastgesteld kan worden of het gedrag van iemand dusdanig beïnvloed kan worden dat dit zal leiden tot vermindering van de recidive. De reclasseringsbegeleiding wordt daardoor selectiever ingezet.

Deze gerichte begeleidingsinzet (onder andere voor veelplegers) zal naar verwachting een bijdrage leveren aan de verhoging van de veiligheid.

57

Welke reclasseringstaken leveren geen directe bijdrage aan de vermindering van de kans op herhalingscriminaliteit? Welke gegevens zijn bekend over de vermindering van de kans op herhalingscriminaliteit na een interventie door de reclassering?

Alle reclasseringstaken zijn, direct of indirect, gericht op het verminderen van recidive. Voorlichting en adviezen van de reclassering aan de rechterlijke macht en het gevangeniswezen, zijn de basis (lees: indirecte bijdrage recidivevermindering) van een gerichte reclasseringsinterventie (reïntegratieprogramma), hetgeen de meest concrete en directe bijdrage levert aan recidivevermindering.

Er is tot nu toe geen systematisch onderzoek gedaan naar de effectiviteit van reclasseringsinterventies in termen van recidivevermindering. Hiervoor zullen de komende jaren wel onderzoeksprogramma's starten. In 2006 wordt met behulp van de recidivemonitor van het WODC inzicht gegeven in welke mate reclasseringsinterventies bijdragen aan het verminderen van recidive.

Naar verwachting zullen in 2005 deelresultaten van dit onderzoek beschikbaar komen.

58

Welke reclasseringstaken bestaan uit behandeling en welke taken uit controle? Welke taken worden afgebouwd en welke taken worden geïntensiveerd? Wat betekent de bezuiniging voor de reclassering? Hoe zal de bezuiniging worden ingevuld?

De reclassering behandelt niet.

Ervan uitgaande dat met behandeling begeleiding wordt bedoeld, is één van de hoofdtaken van de reclassering «toezicht en begeleiding». Toezicht bestaat uit een frequent contact met de reclasseringscliënten gericht op

beheersing van risicogedrag mede door het controleren op gemaakte afspraken (bijv. straat- of stadionverbod, urinecontrole), soms ondersteund door elektronisch toezicht.

De begeleidingstaken van de reclassering betreffen vooral de inzet van reïntegratieprogramma's gericht op recidivebeperking zoals vaardigheidstrainingen, ontwenningprogramma's bij verslaafden, begeleiding naar werk en plaatsing in zorg- en opvangvoorzieningen.

De taakstelling wordt gerealiseerd door een meer selectieve inzet van begeleidingstaken en een zo efficiënt en gericht mogelijke inzet van middelen.

Een nadere uitwerking hiervan vindt plaats in de brief over de voorgenomen bezuinigingsmaatregelen bij de reclassering, die u is toegezegd voor de kamerbehandeling van de justitiebegroting (TK 28 883, nr. 2).

59

1. *Hoeveel formatieplaatsen in de drie reclasseringsorganisaties betreffen management en staffuncties?*
2. *Hoeveel formatieplaatsen in de drie reclasseringsorganisaties betreffen personen die zich bezighouden met het primaire proces?*
3. *Hoe groot is de overhead in de drie reclasseringsorganisaties?*
4. *Welk deel van het budget van de drie reclasseringsorganisaties is bestemd voor salarissen?*
5. *Hoeveel personen in de reclasseringsorganisaties ontvangen een boven-modaal inkomen?*
6. *Hoeveel personen in de drie reclasseringsorganisaties ontvangen een beneden-modaal inkomen?*

1. 177.
2. 1555 (reclasseringswerkers, werkbegeleiders en unitmanagers).
3. 471 (management/staf + administratie).
4. 76,3%.
5. 64,7% (Voor modaal is de grens aangehouden van € 28 967,-).
6. de rest.

60

Hoeveel geld is nodig om het primaire proces en de output van de drie reclasseringsorganisaties in 2004 gelijk te houden aan die van 2003?

Het primaire proces en de output van de drie reclasseringsorganisaties zullen vanaf 2004 grote veranderingen ondergaan als gevolg van de door eerste ondergetekende aangekondigde beleidswijzigingen en bezuinigingsmaatregelen om te komen tot het doeltreffender en doelmatiger inzetten van de voor de reclassering beschikbare middelen (TK 28 600 VI, nr. 8, TK 28 684, nr. 10 en TK 28 883, nr. 2). Zoals eerst ondergetekende aankondigde (TK 28 820, nr. 2) zal uw kamer nog voor de kamerbehandeling van de Justitiebegroting nader worden geïnformeerd over de gevolgen van de beleidswijzigingen en de bezuinigingsmaatregelen.

Vergelijking van het primair proces en de output van de drie reclasseringsorganisaties voor 2003 en 2004 is onder invloed van de aangekondigde beleidswijzigingen en bezuinigingsmaatregelen niet goed mogelijk.

61

Is het waar dat de reclassering in Den Haag door bezuinigingen gedwongen was om haar project voor jonge veelplegers te beëindigen? Hoe verhoudt e.e.a. zich tot het veelpleger-beleid dat het kabinet voert?

De jeugdreclassering is onder meer belast met de begeleiding van jeugdige veelplegers. De capaciteit van de jeugdreclassering wordt zoals aangegeven in de begroting geleidelijk vergroot. Deels wordt dit aange-

wend juist voor het vergroten van mogelijkheden van nazorg en het ontwikkelen van een intensieve benadering van jongeren die dat nodig hebben. Gedacht kan hierbij ook worden aan jeugdige veelplegers. Er is dan ook geen aanleiding om te veronderstellen dat projecten voor jeugdige veelplegers vanwege bezuinigingen beëindigd dienen te worden.

Het veelplegersbeleid van dit kabinet is verwoord in de brief aan uw Kamer van 20 mei jl. Over genoemde brief heeft eerste ondergetekende op 24 september jl met uw Kamer een Algemeen overleg gevoerd. Het beleid voor veelplegers is erop gericht dat voorkomen wordt dat jongeren uitgroeien tot veelpleger, dat het veelplegen gestopt wordt door effectieve sancties en dat er langere vrijheidsbeneming mogelijk wordt voor meerderjarige veelplegers. Uitgangspunten hierbij zijn: een persoonsgerichte aanpak en een goede ketensamenwerking. De (jeugd)reclassering is een belangrijke partner waar het betreft de aanpak en begeleiding van (jeugdige) veelplegers.

62

Hoe ziet de lichte afdoening door het Openbaar Ministerie er uit? Hoe verhoudt zich deze afdoeningsvorm tot de werkzaamheden van de reclassering? Wordt het karakter van werkstraf niet ondermijnd door de voorgenomen bezuinigingen op de Reclassering?

De lichte afdoening van het OM is de door de Officier van Justitie met de verdachte overeengekomen werkstraf (zonder interventie van de rechter). Bij deze afdoening ligt de nadruk op het executeren van een straf, waarbij geen of beperkte extra reclasseringsbegeleiding wordt geboden (anders dan plaatsing op een werkstrafproject).

Het karakter van de werkstraffen wordt niet bedreigd door de voorgenomen bezuinigingen, mede omdat op indicatie van OM en/of reclassering er wel mogelijkheden zijn om extra begeleiding te kunnen bieden (in het verleden werd deze extra begeleiding ook wel bij een werkstrafcliënt aangeboden zonder dat daartoe feitelijk behoefte/noodzaak was).

In de prognosebrief «sanctiecapaciteit», die op 16 september jl. aan uw Kamer is verzonden, is aangegeven dat (blijvend) prioriteit moet worden gegeven aan de uitvoering van de taakstraffen, in huidige of aangepaste vorm.

63

Is het behalve dat de «verantwoordelijkheid van Justitie [is] om jongeren die in een bedreigde situatie opgroeien te beschermen en jongeren die strafbare feiten plegen adequaat strafrechtelijk aan te pakken» niet ook een taak van Justitie om te voorkomen dat jongeren strafbare feiten plegen? Zo ja, waarom wordt dit niet expliciet vermeld? Zo nee, waarom niet?

Kern van de justitiële jeugdtaak is de bescherming van jongeren (b.v. door het requestreren van een OTS) en de strafrechtelijke reactie op strafbaar gedrag van jongeren. Primair is het de taak van VWS om (door middel van primaire preventie) te voorkomen dat jongeren op het verkeerde pad komen. Justitie heeft er groot belang bij dat deze primaire preventie goed wordt ingezet. (Vroeg)tijdig signaleren en het bieden van (vrijwillige) hulp aan risicjongeren die (nog) niet met de politie in aanraking zijn gekomen, zijn thema's die vanuit Justitie aan de orde worden gesteld en waarop met VWS wordt samengewerkt. VWS heeft bij de uitwerking van beleid op dit terrein het voortouw.

64

Is het eerste politiecontact ook het eerste aangrijppunt «als vindplaats voor eventueel achterliggende (gezins)problematiek»?

Voor Justitie is het eerste politiecontact een belangrijk aangrijpingspunt. Het politiecontact is een belangrijk risicosignaal voor mogelijke achterliggende problematiek. Tenslotte is er sprake van het vermoeden van een strafbaar feit. Om te beoordelen of de verhouding tussen risico- en beschermende factoren voldoende in balans is, is een uitgebreidere vorm van signalering nodig.

Van groot belang is signalering van achterliggende problemen en het bieden van (vrijwillige) hulp aan risicojongeren nog voordat zij met de politie in aanraking zijn gekomen. Daarom wordt bij de aanpak van risicojongeren met andere instanties en overheden samengewerkt.

65

Welke elementen kunnen bij de aanpak van de jeugdcriminaliteit worden overgenomen van het Verenigd Koninkrijk, waar men sinds enige jaren werkt met zogenaamde Youth Offending Teams (YOT's) waarin politie, reclassering, jeugdzorg, rechterlijke macht, onderwijs en gezondheidszorg op lokaal niveau verplicht samenwerken?

De belangrijkste doelstellingen van de YOT's zijn terug te vinden in diverse onderdelen van het programma Jeugd terecht.

Een van die doelstellingen, het aanmerkelijk verkorten van de doorlooptijden, is door Justitie in 2001 opgepakt met het project doorlooptijden dat inmiddels wordt voortgezet in het kader van het Jeugd terecht.

Ook aan een tweede doelstelling, het intensiveren van de samenwerking tussen organisaties, die belast zijn met jeugdstrafrecht en jeugdhulpverlening, wordt in Jeugd terecht vorm gegeven door het instellen van het justitieel casuoverleg. Het casuoverleg bestaat uit minimaal de kernpartners politie, OM en Raad voor de Kinderbescherming en beoogt een betere samenwerking, beter maatwerk en versnelling van procedures te realiseren. In een aantal arrondissementen nemen ook andere partners aan het casuoverleg deel zoals de jeugdreclassering (Bureau Jeugdzorg), HALT, gemeente, Bureau slachtofferhulp. Voorbeelden zijn GAMMA (Den Bosch, Eindhoven), JOT (Amsterdam) en LINK (Noord-West Veluwe). In december 2003 zal op het functioneren van het casuoverleg een quickscan plaatsvinden en in december 2004 een meer uitgebreide evaluatie. Binnen Jeugd terecht wordt aan een derde doelstelling van het YOT, vroegtijdige signalering van achterliggende problematiek, aandacht geschonken met het ontwikkelen en afstemmen van instrumenten op het gebied van (vroeg)signalering, screening en risicotaxatie.

66

Hoeveel extra plaatsen worden er gecreëerd bij resocialisatievoorzieningen jeugd? Waar worden die plaatsen gerealiseerd en hoe zullen deze plekken worden verdeeld over de gemeenten?

Bij resocialisatie gaat het enerzijds om het creëren van extra plaatsen in voorzieningen als Den Engh, Glen Mills en nachtdetentie, anderzijds om het vergroten van de capaciteit van de jeugdreclassering en het stimuleren van scholings- en trainingsprogramma's.

Ten behoeve van de aanpak van jeugdige veelplegers is eerder dan oorspronkelijk was gepland in het kader van het programma *Jeugd terecht* het aantal plaatsen in de justitiële jeugdinrichting Den Engh uitge-

breid. Die uitbreiding loopt op van 12 plaatsen in september 2003 tot 36 plaatsen in totaal eind 2004. Naast genoemde plaatsen zijn eind 2003 14 «geormerkte» plaatsen in reguliere jeugdopvanginrichtingen voor jeugdige veelplegers beschikbaar gesteld. Deze plaatsen zijn vooralsnog alleen beschikbaar voor de 4 grote steden. De steden zijn hiervan bij brief van 22 september jl. op de hoogte gesteld.

Het aantal Glen Mills plaatsen zal in 2004 worden uitgebreid van 75 naar 100 plaatsen. De landelijke invoering van nachtdetentie is in september 2003 van start gegaan. Voor 2004 zijn er 14 capaciteitsplaatsen, goed voor 100–150 jeugdigen, beschikbaar. Ten aanzien van deze plaatsen zijn geen afzonderlijke afspraken met de gemeenten gemaakt.

67

Hoeveel zogenaamde Den Engh-plaatsen krijgt Amsterdam in 2004 toegevoegd? Is het waar dat dit minder plaatsen zijn dan in 2003 en 2002? Waarom is dit zo? Is de behoefte van Amsterdam aan Den Engh-plaatsen gedaald?

Bij brief van 22 september 2003 zijn de colleges van burgemeesters en wethouders van de G30 steden en een aantal andere betrokken partijen bij het veelplegersbeleid, geïnformeerd over de aanpak van veelplegers die dit kabinet voorstaat.

Aan de gemeente Amsterdam is in genoemde brief tevens medegedeeld dat op basis van de huidige instroomcijfers eind 2004 voor Amsterdam 13 Den Engh-plaatsen beschikbaar zijn en dat er eind 2003 daarnaast ook nog vijf reguliere «geormerkte» opvanginrichtingsplaatsen beschikbaar zijn voor jeugdige veelplegers.

Deze plaatsen zijn beschikbaar bovenop de reguliere plaatsen in justitiële jeugdinrichtingen die landelijk beschikbaar zijn voor de opvang en behandeling van jeugdige delinquenten. Zoals bekend hebben vele jeugdigen die in justitiële jeugdinrichtingen worden geplaatst vaak eerder delicten gepleegd. Justitiële jeugdinrichtingen zijn immers de zwaarste modaliteit in het jeugdstrafrecht.

De gemeente Amsterdam heeft op basis van reeds in 2002 met de Dienst Justitiële Inrichtingen en de jeugdinrichting Den Engh gemaakte afspraken jeugdige veelplegers kunnen plaatsen. Hiervoor waren op projectbasis 24 plaatsen beschikbaar. De jongeren die thans op deze 24 plekken zijn geplaatst zullen eind 2004 zijn uitgestroomd. Tot dat moment blijven deze extra plaatsen voor Amsterdam beschikbaar. De feitelijke behoefte aan den Engh plaatsen ten behoeve van jeugdige veelplegers in de gemeente Amsterdam is onbekend.

68

Met hoeveel wordt de capaciteit van de jeugdreclassering uitgebreid?

Op blz. 107 wordt in de tabel Volume- en prestatiegegevens onder jeugdreclassering vermeld wat de instroom voor jeugdreclassering zal zijn voor 2003 en verder. De begrote toename van de instroom van de reguliere jeugdreclassering t.o.v. het voorafgaande jaar is 750 in 2003, 750 in 2004 en 750 in 2005. Op basis hiervan zullen bij inwerkingtreding van de Wet op de jeugdzorg per 1 januari 2004 de provincies en grootstedelijke regio's vanuit de doeluitkering BJZ door Justitie worden gefinancierd en zullen de bureaus jeugdzorg op hun beurt in staat worden gesteld hun capaciteit navenant uit te breiden.

Wat zijn momenteel de gemiddelde en de maximale wachttijden voor het volgen van een programma van de jeugdreclassering?

Voor de Jeugdreclassering geldt dat over het algemeen geen sprake is van wachttijden. Vrijwel altijd wordt binnen 5 werkdagen het eerste cliëntencontact gerealiseerd.

Vanaf 2004 zullen met de AMvB Kwaliteit en werkwijze van het Bureau Jeugdzorg normen worden gesteld voor doorlooptijden. Vanaf 2005 komen gegevens hierover beschikbaar.

Zijn er aanwijzingen dat ouders beter de verantwoordelijkheid voor de opvoeding van hun kinderen zullen nemen, als kosten i.v.m. Haltafdoeningen of jeugdsancties (gedeeltelijk) op de ouders zullen worden verhaald? Zo ja, welke aanwijzingen zijn dat? Zo neen, waarom wordt er dan in de toekomst een geldelijke bijdrage gevraagd van ouders?

Ouders zijn verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen. Die verantwoordelijkheid betekent ook dat ouders de financiële consequenties moeten dragen die samenhangen met het doen en laten van de ouder en/of hun kinderen. In die zin is het redelijk dat ouders een bijdrage leveren aan de kosten die Justitie moet maken voor maatregelen of sancties die aan jongeren worden opgelegd.

Er zijn geen bijzondere aanwijzingen dat ouders hun opvoedingstaken bij een verplichte geldelijke bijdrage beter zullen invullen, anders dan dat Justitie langs deze weg duidelijk maakt dat het haar ernst is met de stelling dat ouders hun verantwoordelijkheden moeten oppakken.

Dat neemt niet weg dat naar verwachting op termijn een zeker gunstig effect kan optreden, omdat ouders zich bewust worden dat zij middels de ouderbijdrage aangesproken kunnen worden voor het betalen van een deel van de Justitiekosten.

Welke prestatie-indicator zal worden verbonden aan het heffen van een geldelijke bijdrage voor de kosten van jeugdsancties? Hoe wordt gemeten of dit instrument van de geldelijke bijdrage, bijdraagt aan het reduceren van de criminaliteit onder jongeren?

Meetbaar maken van de effecten van de geldelijke bijdrage wordt meegenomen in het beleidstraject dat nu loopt, en waarin wordt bezien hoe de geldelijke heffing van de bijdrage nader gestalte kan worden gegeven.

Hoe hoog zal de geldelijke bijdrage zijn die ouders moeten leveren? Welk percentage van de daadwerkelijke kosten wordt hiermee gedekt?

De gedachten gaan in eerste instantie uit naar een bijdrage in het levensonderhoud van de minderjarigen die niet meer thuis verblijven en die in hoogte vergelijkbaar is met het bedrag dat nu wordt geheven bij ouders wier minderjarige kinderen in een pleeggezin verblijven (thans ruim 107 euro per maand). Voor de overige bijdragen wordt gedacht aan beperktere bedragen, die in verhouding staan tot de aard en omvang van de getroffen maatregel. Bij kortere trajecten kan worden gedacht aan een eenmalige bijdrage; bij lang lopende trajecten aan een maandelijke bijdrage.

73

Is de effectiviteit van de hulpverlening voor de groep van allochtone jongeren slechter dan voor de groep autochtone jongeren?

In het kader van het effectiviteitsonderzoek naar de OTS (909 Vragen; Slot e.a.) is niet gebleken dat effectiviteiten van de hulpverlening voor de groep van allochtone jongeren slechter is dan voor de groep autochtone jongeren. Wel lijkt er in de praktijk sprake van enige oververtegenwoordiging van de groep allochtone jongeren waar het gaat om het opleggen van jeugdreclasseringsmaatregelen en beschermingsmaatregelen, terwijl vooral bij de vrijwillige hulpverlening de allochtone jongere juist sterk ondervertegenwoordigd is. Het is daarom van belang om in het kader van de vrijwillige jeugdhulpverlening extra aandacht te geven aan deze groep jongeren zodat ook zij die hulp krijgen die nodig is.

74

Kunt u voordat er over de vernieuwing van het inburgeringsbeleid wordt gesproken voorzien in een evaluatie van de Wet Inburgering Nieuwkomers?

In maart 2002 is de evaluatie van de Wet inburgering nieuwkomers uitgebracht. Deze evaluatie is naar de Tweede Kamer gestuurd. De resultaten zullen, daar waar relevant, meegenomen worden bij de vormgeving van het vernieuwde inburgeringstelsel, waarvan de principes zijn neergelegd in de brief van de Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie aan de Tweede Kamer dd 16 september 2003.

75

Klopt het dat de vernieuwing van het inburgeringsbeleid gepaard gaat met een bezuiniging van € 57 miljoen?

De bezuiniging van € 57 moet in 2004 binnen het huidige inburgeringstelsel worden gerealiseerd. Het nieuwe inburgeringstelsel moet namelijk nog in regelgeving worden vastgelegd, die in 2004 in procedure zal worden gebracht.

76

Wat bedoelt u concreet met de term «modernisering van de positie van vrouwen uit minderheden»? Hoe garandeert u dat vrouwen de verplichte inburgeringscursussen in het land van herkomst ook daadwerkelijk kunnen volgen, bijv. in geval van spanningen tussen de leerstof enerzijds en cultuur en recht van het betreffende land anderzijds?

Daarmee wordt bedoeld dat deze vrouwen meer dan tot nu toe het geval is de mogelijkheid moeten krijgen om daadwerkelijk te participeren in de Nederlandse maatschappij. Het beheersen van de Nederlands taal en kennis van de Nederlandse samenleving is hiervoor een belangrijke voorwaarde. Voor gezinsvormers- en gezinsherenigers geldt dat zij in het land van herkomst een basistoets Nederlands en kennis van de Nederlandse samenleving zullen moeten afleggen en halen. Men is zelf verantwoordelijk voor de wijze van voorbereiding op deze toets. Datgene wat getoetst wordt heeft betrekking op taal en basiskennis van de Nederlandse samenleving. Tweede ondergetekende ziet in het licht van de voorgenomen vrijwillige immigratie niet op welke manier spanning zou kunnen bestaan tussen deze elementen en de cultuur en het recht van het land van herkomst.

77

Welke conclusies heeft u inmiddels getrokken uit het begin 2003 afgeronde onderzoek van de Vrije Universiteit naar de aanpak van genitale

verminking van meisjes en vrouwen in een aantal Europese landen? (Handelingen II, 7 november 2002, 18-1134)?

Het betreffende onderzoek is in 2002 gestart en zal naar verwachting dit najaar gereed zijn. Het rapport zal u voorzien van een standpunt worden toegezonden.

78

Houdt de eigen verantwoordelijkheid van burgers voor inburgering en integratie in dat er criteria komen waaraan getoetst wordt of iemand zelfredzaam is?

Dat is inderdaad het voornemen. Binnenkort zal een breed samengestelde tijdelijke adviescommissie worden ingesteld, die tot taak krijgt te adviseren over de normen die daarbij zullen worden gehanteerd. Deze adviescommissie zal naar verwachting in januari een deeladvies uitbrengen over de normen voor de inburgeringstoets in het land van herkomst, en in het voorjaar van 2004 een advies over de normen voor het inburgeringsexamen in Nederland.

79

Hoe krijgt het in het land van herkomst leren van de Nederlandse taal op basisniveau gestalte? Hoe/door wie wordt de toets afgenomen?

Uitgangspunt is dat degene die vrijwillig naar Nederland wenst te migreren zich goed moet voorbereiden op het participeren in de Nederlandse samenleving. Men is zelf verantwoordelijk voor het voorbereiden op de toets. Daarin ziet tweede ondergetekende geen rol weggelegd voor de overheid. Wel zal de toets onder verantwoordelijkheid van de overheid worden afgenomen. Over de wijze waarop dat kan geschieden worden thans verschillende mogelijkheden onderzocht. Op het moment dat het nieuwe wetsvoorstel op de inburgering kracht van wet zal krijgen, zal de infrastructuur voor het toetsen in het buitenland gereed zijn.

80

Wordt voor de gezinshereniging van vluchtelingen – conform de EU-richtlijn voor gezinshereniging – een uitzondering gemaakt voor wat betreft het behalen van een basistoets in het land van herkomst?

Het behalen van een basistoets is voor iedereen die op grond van gezinshereniging naar Nederland komt van toepassing, alleen voor vluchtelingen en hun gezinsleden wordt deze verplichting pas na binnenkomst in Nederland gesteld. De basistoets houdt in dat de gezinshereniger op basisniveau Nederlands dient te beheersen en over basale kennis van de Nederlandse samenleving dient te beschikken.

81

Van welk kostenbedrag wordt uitgegaan voor de begroting van de door de inburgeraar zelf te dragen kosten van de inburgering? Hoe hoog wordt de gemaximeerde vergoeding voor de gemaakte kosten?

Voor het jaar 2004 is geen sprake van een eigen bijdrage voor de inburgeraar. De hoogte en vormgeving van de gemaximeerde vergoeding voor de gemaakte inburgeringskosten is onderdeel van het nieuwe inburgeringstelsel en wordt momenteel uitgewerkt.

82

Houdt de gemaximeerde vergoeding van de door inburgeraars gemaakte kosten in dat niet alle gemaakte kosten vergoed worden? Wat is de eigen bijdrage van inburgeraars? Wordt die eigen bijdrage afhankelijk gesteld

van het inkomen?

Uitgangspunt van het nieuwe inburgeringsstelsel is dat de inburgeraars zelf de kosten betalen voor hun inburgering. Voor nader te bepalen groepen is voorzien in een gemaximeerde vergoeding van gemaakte kosten indien het vereiste niveau van inburgering is behaald. Een nadere uitwerking vindt thans plaats en zal ten tijde van de indiening van het wetsvoorstel in 2004 beschikbaar zijn.

83

Dienen vluchtelingen de kosten voor de inburgering ook zelf te dragen?

Ja. In principe betaalt iedere inburgeraar zelf de inburgeringskosten. Tweede ondergetekende beraadt zich nog op een vorm van een krediet-faciliteit voor hen die kunnen aantonen de kosten niet zelf te kunnen financieren

84

Op welke wijze kunt de regering voorkomen dat rechtsgelijkheid ontstaat tussen de verschillende categorieën oudkomers, nu oudkomers met een WW- of een WAO-uitkering wel door het rijk verplicht kunnen worden een inburgeringsexamen met succes af te leggen en oudkomers met bijstand niet, omdat deze onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid gaan vallen?

Momenteel is tweede ondergetekende met haar collega's van SZW in overleg om te bezien op welke wijze reïntegratietrajecten en inburgerings-trajecten op elkaar kunnen worden afgestemd en op welke wijze de verplichting van het halen van het inburgeringsexamen kan worden vormgegeven. Daarbij worden ook de verschillende wetten op dit terrein betrokken. Voor WW, WAO en bijstand zijn verschillende wetten van toepassing met deels andere doelstellingen, andere grondslagen etc.

85

Welk deel van de verlaging van het inburgeringsbudget in 2004 en in volgende jaren is afhankelijk van de in 2004 te wijzigen regelgeving en van de invoering van de Wet inburgering?

De verlaging van het inburgeringsbudget is mogelijk door de verwachte verminderde instroom van nieuwkomers en het uitgangspunt in het nieuwe stelsel dat de inburgeraar de inburgeringskosten zelf betaalt. In 2004 wordt de regelgeving voor invoering van het nieuwe stelsel voorbereid en in procedure gebracht. De bezuinigingen in 2004 moeten dus worden gerealiseerd binnen het huidige stelsel.

86

Wat is de stand van zaken betreffende het proefproject bescherming in de regio?

Een concreet proefproject is op dit moment nog niet aan de orde. Tijdens de Europese Raad van Thessaloniki namen de regeringsleiders er nota van dat een aantal landen voornemens is om samen met UNHCR na te gaan hoe vluchtelingen een betere bescherming kan worden geboden in hun regio van oorsprong. Nederland is één van deze landen. De regering voert momenteel over dit punt intensief overleg met UNHCR, de Commissie en enkele andere geïnteresseerde lidstaten. Het opstellen van criteria aan de hand waarvan toekomstige proefprojecten zouden kunnen worden geïdentificeerd, maakt deel van deze besprekingen uit. Uw Kamer zal hierover zoals toegezegd op korte termijn schriftelijk worden geïnformeerd.

Samenwerking met UNHCR staat bij dit dossier voorop. Tweede ondergetekende heeft daarom begin september een bezoek gebracht aan de Hoge Commissaris om (onder andere) de visie van de Nederlandse regering op de ontwikkeling van bescherming in de regio te bespreken. Met name de zorgvuldige en stapsgewijze manier waarop Nederland tracht de belangen van alle partijen een plek te geven kan op instemming van de UNHCR rekenen.

87

Gaat de intensivering van het terugkeerbeleid gepaard met extra financiële impulsen?

Veel van de maatregelen die zullen worden voorgesteld in het kader van de intensivering van het terugkeerbeleid en het vreemdelingentoezicht zullen budgetneutraal zijn. Het gaat daarbij om zaken als afstemming van bedrijfsprocessen, vastleggen van verantwoordelijkheden, opname van terugkeer als onderdeel van het buitenlands beleid, enz. Niettemin kan een aantal van de voor te stellen maatregelen wellicht kosten met zich meebrengen. Hierop zal nader worden ingegaan in de terugkeernotitie die aan uw Kamer is toegezegd.

88

Wordt bij de invulling van de terugkeerorganisatie een plaats ingeruimd voor Nederlandse ontwikkelingsorganisaties? Zo ja, op welke manier; zo nee, waarom niet?

Bij de terugkeer van vreemdelingen is een groot aantal organisaties betrokken, waaronder ontwikkelingsorganisaties. Over de exacte invulling van de terugkeerorganisaties zal u worden geïnformeerd in de aan uw Kamer toegezegde terugkeernotitie.

89

Wanneer is een tussenevaluatie van het ama-campusmodel te verwachten?

Mijn voorganger heeft in het Algemeen Overleg van 13 februari 2003 een tussentijdse evaluatie van de pilots ama-campus toegezegd. Hiertoe zijn inmiddels gegevens verzameld. Het streven is erop gericht uw Kamer in november a.s. nader te berichten.

90

Worden er nog elders ama-weeshuizen opgestart?

Om jongeren daadwerkelijk te kunnen laten terugkeren is medewerking van de landen van herkomst cruciaal. In Angola zijn inmiddels opvangplaatsen gerealiseerd voor jongeren die terugkeren en voor wie opvang noodzakelijk is. Er vindt overleg plaats met Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking om met autoriteiten in andere landen van herkomst afspraken te maken over het realiseren van adequate opvang ter plekke en het afgeven van documenten voor jongeren die terugkeren. Dit vormen beide randvoorwaarden voor de daadwerkelijke terugkeer van ama's. Zo zal worden gezien of in overleg met de betrokken partijen kan worden gekomen tot de ontwikkeling van adequate opvang van in de Democratische Republiek Congo.

91

Is het waar dat buitenlandse studenten die het beroepsbegeleidend onderwijs in Nederland willen volgen geen adequaat visum kunnen krijgen, omdat een studentenvisum voorziet in maximaal 10 uur werk per week, terwijl in het beroepsbegeleidend onderwijs de richtlijn is dat de student

32 uur per week werkt en 8 uur per week naar school gaat? Op welke wijze gaat de regering deze situatie wijzigen?

Het is aan vreemdelingen die hier te lande voor studiedoeleinden zijn toegelaten, toegestaan arbeid van bijkomende aard te verrichten. Het gaat hier om arbeid van maximaal 10 uur per week of seizoenarbeid in de maanden juni, juli en augustus.

Aanvullend hierop is inmiddels een nieuwe beleidsregel gepubliceerd: er zal ook sprake zijn van arbeid van bijkomende aard, indien de student als verplicht onderdeel van de opleiding een stage volgt, al dan niet in de vorm van een leer-arbeidsovereenkomst.

Deze werkzaamheden mogen niet meer dan 50% van de totale studieduur uitmaken. Bij werkzaamheden van meer dan 50% dient de student een verblijfsvergunning onder de beperking «arbeid in loondienst» aan te vragen. Er is geen aanleiding om deze situatie verder te wijzigen. Immers, bij werkzaamheden die meer dan 50% van de studie uitmaken, ligt het accent niet meer op het volgen van studie maar op participatie op de Nederlandse arbeidsmarkt.

92

Nederlandse wet- en regelgeving op het terrein van het vreemdelingenrecht werpen barrières op voor internationale mobiliteit van kunstenaars en kunstproducties. In het bijzonder het verkrijgen van visa en tewerkstellingsvergunningen voor kunstenaars die van buiten de EU naar Nederland komen levert problemen op. Hoe staat u tegenover de initiatieven van organisaties als de Stichting Internationale Culturele Activiteiten (SICA), Trans Artists en de Federatie van Kunstenaarsverenigingen om deze kwestie tot een oplossing te brengen? Is het mogelijk om binnen vreemdelingenbeleid specifieke uitzonderingsbepalingen voor kunstenaars en culturele instellingen op te nemen, zoals die ook bestaan op het terrein van onderwijs en wetenschappen?

Het is tweede ondergetekende bekend dat voornoemde organisaties doende zijn knelpunten met betrekking tot toelating van kunstenaars buiten de Europese Unie in kaart te brengen. Uiteraard bestaat de bereidheid om op grond van de door betrokken organisaties voor te leggen knelpunten te bezien of deze binnen de huidige wettelijke en beleidsmatige kaders zijn op te lossen, dan wel nader overleg te voeren met de meest betrokken ministers over de vraag of uitzonderingsbepalingen nodig en wenselijk zijn.

93

Wat is momenteel de gemiddelde afhandelingsduur van MVV-aanvragen?

De gemiddelde afhandelingsduur van mvv-aanvragen bedraagt gemiddeld 21 weken in de eerste negen maanden van 2003. De overheveling van de behandeling van mvv-aanvragen van de vreemdelingendiensten aan de IND heeft op dit gemiddelde slechts beperkte invloed gehad. De overheveling heeft in de eerste plaats pas op 1 april 2003 plaatsgevonden, terwijl in de tweede plaats de positieve effecten eerst met enige vertraging zichtbaar zijn. De afhandelingsduur is in 2003 daarom nog steeds dalende. In de afhandelingsduur zijn overigens ook de periodes opgenomen van opschortende onderzoeken.

94

Kan de regering toezeggen dat de wachttijd voor de verstrekking van een mvv van voor 1 januari 2003 zal zijn teruggebracht tot 3 maanden?

De inspanning is er op gericht dat de IND 80% van de mvv-aanvragen binnen de termijn van 3 maanden zal afdoen.

De overige 20% van de mvv-aanvragen zouden ook binnen de termijn van 3 maanden kunnen worden afgedaan indien er niet sprake zou zijn van opschortende onderzoeken zoals DNA-onderzoek.

95

Hoe wordt het mobiel vreemdelingentoezicht effectiever gemaakt?

Uw Kamer is toegezegd dat u geïnformeerd zult worden over de herinrichting van het Mobiel Toezicht Vreemdelingen (MTV). In de reeds toegezegde notitie aan uw Kamer over het terugkeerbeleid zal deze toezegging gestand worden gedaan.

96

Welke maatregelen worden getroffen om vervoersondernemingen aan te spreken op hun verantwoordelijkheden? Welke vervoersondernemingen worden hier bedoeld? Welke belangrijke rol zullen gatecontroles op Schiphol gaan spelen?

In de terugkeernotitie die uw Kamer is toegezegd zal de wijze waarop aan de verantwoordelijkheid van vervoersondernemingen inhoud wordt gegeven, worden uitgewerkt. Centraal daarbij staat de gedachte dat gezocht wordt naar mogelijkheden om de rol van vervoerders te intensiveren op het terrein van de identificatie van passagiers en de aansprakelijkheid van vervoerders voor de terugname van geweigerde vreemdelingen aan de grens. Gatecontroles zijn daarbij een van de instrumenten die reeds worden ingezet.

97

Wordt illegaal verblijf strafbaar gesteld?

Bij de Algemene Politieke Beschouwingen is u gemeld dat het huidige wettelijke instrumentarium voor de aanpak van illegaal verblijf vooralsnog als afdoende beschouwd kan worden. Een specifieke strafbaarstelling van illegaal verblijf zou er uiteindelijk toe leiden dat de strafrechtsketen nog zwaarder belast wordt. Ook de druk op de al beperkte sanctiecapaciteit zou hierdoor nog verder toenemen. De inzet van dit kabinet is er dan ook op gericht de aanpak van illegaal verblijf wel te intensiveren, maar voornamelijk te richten op het bewerkstelligen van de terugkeer van illegaal in Nederland verblijvende vreemdelingen.

98

Worden alle criminele vreemdelingen en illegalen die nog niet zijn verwijderd vastgezet in vreemdelingenbewaring?

Indien de openbare orde zulks vordert met het oog op de uitzetting, kan de maatregel van vreemdelingenbewaring worden opgelegd. Hiervan zal sprake zijn indien er ten aanzien van de vreemdelingen aanwijzingen zijn voor het vermoeden dat hij zich aan de uitzetting zal onttrekken en er een redelijk zicht op uitzetting binnen een redelijke termijn bestaat. Toepassing van het instrument vreemdelingenbewaring is voorts gebonden aan de beschikbaarheid van celcapaciteit. Inspanningen zijn gericht op een zo optimaal mogelijke benutting van deze capaciteit. Zo is het beleid erop gericht om in geval van criminele illegalen reeds tijdens de strafrechtelijke detentie de uitzetting voor te bereiden en deze zomogelijk aansluitend op de expiratie van de strafrechtelijke detentie te effectueren.

99

Hoeveel intrekkingen van verblijfsvergunningen en hoeveel ongewenst-verklaringen hebben de afgelopen vijf jaren jaarlijks plaatsgehad?

Zie bijlage tabel antwoord 99.

100

Verloopt in Europees verband het uitwisselen van vingerafdrukken naar tevredenheid?

Sinds 15 januari 2003 is EURODAC, een Europese database voor vingerafdrukken, operationeel geworden. De Lidstaten van EURODAC (alle Lidstaten van de Europese Unie minus Denemarken maar inclusief Noorwegen en IJsland) registreren alle vingerafdrukken van asielzoekers en illegaal aan de buitengrens aangetroffen vreemdelingen. EURODAC dient ter ondersteuning van de Overeenkomst van Dublin en verordening 343/2003 (Dublin II). De eerste ervaringen met EURODAC zijn positief. Praktisch alle lidstaten voeren de gegevens tijdig en consequent in. Daarnaast zijn de resultaten van EURODAC binnen enkele minuten beschikbaar. Dit alles leidt tot een aanmerkelijke versnelling van de procedure tot vaststelling welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielverzoek.

EURODAC bevat echter geen historische gegevens van voor 15 januari 2003. In het kader van de eerder genoemde verdragen blijft het derhalve nog immer noodzakelijk om vingerafdrukken bilateraal tussen de Lidstaten uit te wisselen en te onderzoeken. Dit verloopt moeizaam. Uiteindelijk zal het echter op termijn door het functioneren van EURODAC niet langer noodzakelijk zijn om vingerafdrukken bilateraal uit te wisselen. Wat dat betreft is hier sprake van een overgangssituatie.

101

Komt er binnen afzienbare termijn een einde aan de lange beslistermijnen van de IND? Zo neen, ziet de regering reden om bij de rechtbanken een afzonderlijke Kamer in te stellen die zich bij uitsluiting bezig gaat houden met termijnoverschrijdingen in vreemdelingenzaken?

De IND streeft ernaar tijdig op alle aanvragen te beslissen. Het streven is om voor wat betreft de aanvragen asiel in 78% van alle aanvragen te beslissen binnen de wettelijke termijn van zes maanden. De verwachting is dat de IND 80% van de mvv-aanvragen binnen de termijn van 3 maanden zal afdoen. Dit geldt ook voor aanvragen voor een verblijfsvergunning regulier. Naturalisatieverzoeken zullen in, naar verwachting, 90% van de gevallen, binnen 13 weken na ontvangst van de aanvraag via de gemeente worden behandeld. Voor wat betreft de visumaanvragen voor kort verblijf geldt het streven dat in 90% van de gevallen de beoordeling van de aanvragen binnen acht weken na ontvangst heeft plaatsgevonden. In de zaken waarin bezwaar is gemaakt is het streven om de wettelijke termijn te halen. Naar het oordeel van de regering is, gelet op het voorgaande dan ook geen sprake van (te) lange beslistermijnen bij de IND. Aan het instellen van een afzonderlijke kamer bij de rechtbanken bestaat dan ook geen behoefte.

102

Komt er – nu er tijdens de Algemene politieke beschouwingen door de minister-president is toegezegd dat Justitie in de buurt (JIB) niet zal worden afgeschaft – een nota van wijziging op dit punt? Zo ja, wanneer? Zo neen, waarom niet?

Er is niet zozeer sprake van afschaffen van Justitie in de buurt, maar de centrale financiering zal, zoals vermeld staat in de begroting, geleidelijk aan worden afgebouwd. Er komt dus geen nota van wijziging. Wel zal eerste ondergetekende de Kamer nog dit najaar informeren over de beleidslijn rondom Justitie in de buurt zoals hij die voor de komende jaren voor ogen heeft.

103

Krijgen de parketten additionele gelden voor de financiering van de JIB's, of dienen zij zelf geld op hun begroting hiervoor vrij te maken?

Tot op heden heeft het departement het grootste deel van de Jib-kosten aan de parketten ter beschikking gesteld op basis van een afzonderlijk budget. In de komende tijd kunnen de bestaande Jib-bureaus hun lopende vierjaarstermijn op dezelfde financieringsbasis voortzetten, voor een aantal geldt dat tot in 2006. Gelet op de substantiele vermindering van de centrale financiering zal, na de voor hen geldende vierjaarsperiode, indien de lokale partijen van plan zijn het Jib te continueren, een substantiële financiële bijdrage van het parket en van de deelnemende partners nodig zijn.

104

In het Rotterdams Dagblad van 18 september 2003 wijst Hoofdofficier Van Brummen van het Rotterdams parket het plan om lokale partners te laten meebetalen aan de JIB's van de hand. Hoe verhoudt het standpunt van de minister zich met het standpunt van deze hoofdofficier? Verwoordt de hoofdofficier tevens het standpunt van het OM? Is de consequentie van het voorgenomen beleid van de minister op dit punt dat indien de lokale partners niet meefinancieren er JIB's dienen te worden gesloten? Is dit een wenselijk resultaat? Indien er onderscheid wordt gemaakt tussen de verschillende JIB's, op basis van welke criteria gebeurt dit?

Met het beperken van de centrale financiering van de JIB's komt de afweging tot eventuele voortzetting van Jib-bureaus primair op lokaal niveau te liggen. Waar wegens bezuinigingen bij de parketten scherpe keuzen zullen moeten worden gemaakt, kan het zijn dat overwogen wordt tot sluiting van een Jib-kantoor over te gaan ook al zou een zekere financiële ondersteuning van buiten justitie aangeboden worden. De afweging zal van plaats tot plaats verschillen omdat de aard van de problematiek maar ook de gewenste wijze van samenwerking sterk uiteenloopt. Anderzijds kan de consequentie van dit beleid zijn dat, als lokale partners niet meefinancieren, er gezocht moet worden naar andere wegen waarlangs men binnen het bestaande budget het veiligheids- en criminaliteitsbeleid een goede integrale invulling kan geven. Op deze manier kan er per stad of per arrondissement bekeken worden wat de meest wenselijke en meest kostenefficiënte werkwijze is.

105

Kan de regering aangeven waaruit de besparing rechtsbijstand van € 6 miljoen euro is opgebouwd?

De genoemde besparing betreft een taakstelling, die nog zijn invulling moet krijgen in één of meer concrete beleidsmaatregelen. Nu uit het AO van 8 oktober kan worden opgemaakt dat de meerderheid van Uw Kamer positief staat ten aanzien van de stelselherziening en er ook over de andere voorstellen meer helderheid is verkregen, zal de interne voorbereiding en het externe overleg met de Raden voor Rechtsbijstand en de Nederlandse Orde van Advocaten over de taakstelling met voortvarendheid ter hand worden genomen.

106

Is het tekort bij de gerechten inclusief of exclusief beleidseffecten uit het Veiligheidsprogramma? Wat zijn de capaciteitsgevolgen van de onderdelen van het Veiligheidsprogramma voor respectievelijk OM en ZM? Hoe worden deze effecten opgevangen?

Het in de begroting vermelde tekort in de strafsectoren bij de gerechten staat los van het veiligheidsprogramma. Het wegwerken van deze tekorten is echter wel een belangrijke randvoorwaarde voor het effectief kunnen uitvoeren van het veiligheidsprogramma dat immers alleen betrekking heeft op de gevolgen van ca. 40 000 *extra* zaken die door de politie bij het OM worden aangebracht.

Voor het kunnen realiseren van het veiligheidsprogramma voor OM en ZM worden in de begroting afzonderlijk middelen beschikbaar gesteld. Met deze extra middelen kan de verwerkingscapaciteit bij zowel OM als ZM worden uitgebreid. Het zou uiteraard moeilijk worden de beoogde *extra* zaken af te doen, als het lopende aanbod van zaken niet kan worden afgehandeld. Naast extra middelen zullen ook de geplande werklust besparende maatregelen bijdragen aan de verruiming van de verwerkingscapaciteit. De combinatie van deze aanvullende middelen en de genomen maatregelen moeten ertoe leiden dat voldoende verwerkingscapaciteit bij OM en ZM ontstaat om de verwachte extra toestroom van zaken af te kunnen doen.

107

Wat zijn de gevolgen voor de civiele kamers van de achterstand van de ZM? Is bij de civiele kamers sprake van een capaciteitstekort? Zo ja, hoeveel?

De in de begroting gemelde achterstanden bij de ZM hebben betrekking op de strafsectoren. Met de in deze begroting gepresenteerde aanvullende middelen kunnen deze achterstanden op termijn worden weggewerkt. Ten aanzien van de civiele kamers is het de verwachting dat met de genomen en nog te nemen maatregelen (w.o. de vliegende brigade en de sectorprogramma's) en de aanvullende beschikbaar gestelde middelen de druk kan worden verlaagd en daarnaast de autonome groei in 2004 en 2005 kan worden opgevangen.

108

Kan in kwantitatieve zin worden aangegeven hoe de trend zich de komende jaren zal ontwikkelen van meer afdoening door ZM? Hoe verhoudt deze trend zich tot het voornemen meer afdoeningen door het OM te laten afdoen? Welke gevolgen heeft dit voor de capaciteit?

Zie het antwoord op vraag 285.

109

Wie bepaalt of de extra middelen voor de rechtspraak besteed worden aan strafrechtzaken of civiele zaken, is dit de Raad voor de rechtspraak of de minister?

De inzet van middelen t.b.v. de rechtspraak wordt bepaald aan de hand van de instroomverwachting en de daarop gebaseerde ingediende begroting van de Raad voor de rechtspraak. Na beoordeling van de door de Raad voor de rechtspraak ingediende begroting worden in goed overleg tussen Raad en eerste ondergetekende de uiteindelijke productieafspraken gemaakt en wordt daarmee tevens de inzet van de (extra) middelen bepaald.

Geeft het inzetten van extra middelen gedurende de «komende jaren» voldoende uiting aan de urgentie van het probleem van huiselijk geweld?

Ja, in de komende jaren zal voor de aanpak van huiselijk geweld structureel een bedrag vrijkomen dat oploopt tot € 7 mln in 2007 en volgende jaren. Van dit bedrag daalt € 3 mln neer op de begroting van Justitie en € 4 mln op de begroting van VWS. De VWS-gelden zullen worden ingezet voor structurele versterking van de vrouwenopvang. De Justitiegelden zijn bestemd voor realisering van voornemens die genoemd zijn in de nota «*Privé Geweld – Publieke Zaak*». Met name moet daarbij gedacht worden aan

- versterking van de aanpak op lokaal niveau, door onder meer de ontwikkeling van *good practices* en subsidiëring van een groot project van de VNG ter ondersteuning van gemeenten
- de bespreekbaarheid van huiselijk geweld in allochtone kring
- eventuele implementatie en doorvoering van een wettelijke maatregel uithuisplaatsing van plegers van huiselijk geweld (een kabinetsstandpunt is in de maak)
- overige activiteiten ter ondersteuning van de praktijk en de samenwerking in de praktijk zoals het privacydebat, de website en kwartaalkrant Huiselijkgeweld.nl.

VWS-maatregelen met betrekking tot huiselijk geweld en de vrouwenopvang komen aan de orde in het kabinetsstandpunt IBO/Maatschappelijke Opvang.

Met de inzet van deze extra middelen wordt voldoende uiting gegeven aan de ernst en omvang van huiselijk geweld. Voor het overige zij verwezen naar de Voortgangsrapportage Huiselijk Geweld die de Kamer medio oktober zal ontvangen.

Welke maatregelen worden er bij de aanpak van huiselijk geweld genomen gericht op de culturele achtergrond waartegen sommige van deze gevallen zich afspelen?

Naar aanleiding van het Intomart-onderzoek «*Huiselijk geweld onder Turken, Surinamers, Antillianen en Arubanen, Marokkanen en Turken in Nederland – aard, omvang en hulpverlening*», dat de Kamer bij brief van 25 november 2002 (kenmerk 5197877/02/DJC) heeft ontvangen, zijn gesprekken gevoerd met allochtone experts, zelforganisaties en organisaties van allochtone vrouwen. Op basis van deze gesprekken is aan Forum en Transact verzocht om, samen met zelforganisaties en organisaties van allochtone vrouwen, voorstellen te ontwikkelen voor activiteiten die erop gericht zijn huiselijk geweld in allochtone kring beter bespreekbaar te maken. Voor de aanpak van concrete problemen, zoals eerwraak en partner-/relatiegeweld in allochtone kring, is bespreekbaarheid een eerste voorwaarde. Inmiddels zijn voorstellen voor projecten van een aantal organisaties ontvangen en vindt beoordeling plaats. Een aantal projecten zal nog in 2003 kunnen starten.

De projecten zullen een looptijd krijgen tot eind 2004. Daarna dient te worden gezien welke vervolgstappen te nemen zijn.

112

Bent u bereid het vereiste van dubbele strafbaarstelling in het geval van vrouwenbesnijdenis op te heffen? Zo neen, waarom niet?

De regering zal een beslissing nemen over de vraag of het vereiste van dubbele strafbaarheid in geval van vrouwenbesnijdenis moet worden gehandhaafd dan wel moet worden opgeheven nadat het onderzoek van de Vrije Universiteit en het VU Medisch centrum naar meisjesbesnijdenis is afgerond. Dit onderzoek zal naar verwachting in dit najaar gereed zijn. De regering zal bij haar besluitvorming betrekken de notitie inzake dubbele strafbaarheid die aan het eind van 2003 naar de beide Kamers zal worden gezonden.

113

Kan de regering aangeven welke middelen de inspectie jeugdhulpverlening en jeugdbescherming heeft om haar beslissingen te doen uitvoeren? Wanneer de inspectie niet over dergelijke middelen beschikt, is zij dan niet een «tandeloze» instantie? Welke middelen zou de inspectie moeten krijgen om haar beslissingen af te dwingen?

De inspectie brengt rapporten uit over de stand van zaken in de jeugdbescherming en jeugdhulpverlening. De inspectie biedt die rapporten aan aan de opdrachtgevers (VWS, Justitie en provincies). Op hun beurt nemen de opdrachtgevers de maatregelen die zij noodzakelijk achten in het licht van de conclusies en aanbevelingen van de inspectie. Langs deze weg wordt voorzien in de uitvoering van de rapportages, adviezen en aanbevelingen van de inspectie. Daarnaast heeft de inspectie in het nieuwe stelsel de bevoegdheid in noodsituaties een schriftelijk bevel te geven dat moet worden opgevolgd.

114

Betekent het feit dat de minister van Justitie zijn verantwoordelijkheid neemt met betrekking tot het toeleiden van ex-gedetineerden naar «adequate huisvesting» en de constatering dat daardoor een verminderde kans op recidive bestaat, dat de minister erkent dat ook stichtingen zoals Exodus en de Ontmoeting nuttige justitiële instrumenten zijn? Zo ja, welke conclusies trekt de regering daaruit, ook gezien in het kader van de uitvoering van de motie Albayrak c.s. (TK 28 600 IV, nr. 41)? Zo neen, waarom niet?

Het toeleiden van ex-gedetineerden naar adequate huisvesting is een nuttige taak van de reclassering met het oog op vermindering van recidive. Stichting Exodus en Ontmoeting zijn als 24-uurs voorziening nuttig in het kader van een penitentiaal programma. In dat (justitiële) kader neemt eerste ondergetekende daarvoor ook zijn verantwoordelijkheid. Verantwoordelijkheid voor toeleiden naar adequate huisvesting is iets anders dan (financiële) verantwoordelijkheid nemen voor de huisvesting als zodanig. In een vrijwillig kader zijn daarvoor gemeenten verantwoordelijk.

De reactie op de motie Albayrak c.s. (TK 28 600 IV, nr. 41 en TK 28 600, nr. 133) heeft eerst ondergetekende Uw Kamer resp. op 19 februari en 8 juli jl. per brief meegedeeld.

115

Welke groepen delinquenten acht u niet kansrijk voor reclassering?

Enerzijds personen met een gering recidiverisico, (reclasseringsinzet is overbodig) anderzijds die personen waar op basis van de screening door de reclassering (screeningsinstrument is in 2004 beschikbaar) kan worden

vastgesteld dat interventies gericht op gedragsbeïnvloeding niet het gewenste effect zullen sorteren in de zin van vermindering van recidive.

116

Wat is het budget van de reclassering, na verwerking van de voorgenomen wijzigingen van dit budget, in 2004?

€121,5 mln

117

Hoe verhouden de bezuinigingen op de (volwassen)reclassering zich tot het standpunt dat criminaliteitspreventie bijdraagt aan het vergroten van de veiligheid in de samenleving?

Deze doelstelling geldt onverminderd. Daarom benadrukt eerst ondergetekende dat naast de ombuigingstaakstelling het kabinet ook aanzienlijke intensiveringen voor de reclassering heeft voorzien. In 2004 is dat een bedrag van circa € 15 miljoen. De ombuiging wordt gerealiseerd door zo efficiënt en gericht mogelijk de beschikbare reclasseringsgelden in te zetten. Dat betekent voor een groot deel van de justitiabelen dat de reclasseringsactiviteiten worden versoerd (kortere rapportages, geen of minder begeleiding). Uitgebreidere inzet is in beginsel alleen voor die justitiabelen, waar de kans op effectiviteit van reclasseringsactiviteiten groot is. Deze doelgroepen worden geselecteerd door het diagnose-instrumentarium dat in 2004 beschikbaar komt.

118

Heeft de reclassering zich niet reeds in de jaren '90 gericht op de kansrijke groepen toen het budget voor de reclassering neerwaarts werd bijgesteld?

Naar de mening van eerste ondergetekende heeft in de jaren '90 geen neerwaartse bijstelling van het budget voor de reclassering plaatsgevonden. Integendeel, vanaf midden jaren '90 is de begroting van de reclassering substantieel gegroeid.

Of een justitiabele «kansrijk» is (in de zin dat maatschappelijk effect verwacht kon worden) moest tot op heden vooral blijken uit motiverende gesprekken die daarvoor gevoerd moesten worden.

In 2004 beschikt de reclassering over een diagnose instrumentarium dat leidt tot een gefundeerde inschatting van het recidiverisico en de mate waarin het plegen van (gedragsbeïnvloedende) interventies zinvol is. Op deze wijze kan veel eerder dan tot nu toe een selectie gemaakt worden met betrekking tot de reclasseringsinzet.

119

Hoe wordt – mede in het licht van de voorgenomen bezuinigingen op de reclassering – de voorgenomen maatschappelijke opvang van ex-gedetineerden vormgegeven en gefinancierd?

De financiering van de maatschappelijke opvang van ex-gedetineerden in een justitieel kader (penitentiair programma) komt niet in het geding. De financiering en toegankelijkheid van die opvang in een vrijwillig kader (en de aansluiting op nazorg in brede zin) is de verantwoordelijkheid voor de locale overheden/gemeenten. Dit is zo ook in de convenanten in het kader van het Grote Stedenbeleid voor 2004 vastgelegd.

De toeleiding van ex-gedetineerden naar zorg- en opvanginstellingen is een specifieke taak van de reclassering. Mede in het kader van het Interde-

partementaal Beleidsonderzoek Maatschappelijke Opvang is met de gemeenten afgesproken dat een zorgvuldige overdracht zal plaatsvinden van reclassering naar gemeenten.

120

Op welke wijze zullen de programma's in de justitiële inrichtingen worden versoberd? Worden ook de programma's gericht op resocialisatie getroffen? Welke risico's op verhoogde recidive brengt dit met zich?

Bij besluit van 28 augustus 2003, houdende wijziging van artikel 3 van de Penitentiaire maatregel in verband met de bijstelling van het aantal uren dagprogramma en activiteiten in penitentiaire inrichtingen, is vastgelegd dat in het regime van beperkte gemeenschap, bedoeld in artikel 21 van de wet, tussen 18 uren en 63 uren per week aan activiteiten en bezoek worden geboden (Staatsblad 2003, 349). Dit besluit is op 15 september 2003 in werking getreden (Staatsblad 2003, 359).

Deze maatregel vloeit voort uit de brief *Modernisering sanctietoepassing*, die op 16 oktober 2002 aan de Tweede Kamer is aangeboden (kamerstukken II 2002/03, 28 500, nr. 8). In deze brief is de nieuwe visie op de sanctietoepassing uiteengezet. Een van de maatregelen betreft de regimes voor gedetineerden. De detentie, inclusief de voorlopige hechtenis, behoeft een wijziging in regimeopbouw.

Toegewerkt wordt naar een zogenaamd progressieve regimeopbouw, waarbij elke detentie in principe aanvangt in een eenvoudige voorziening met een zeer beperkt basisregime. Voor de meeste kortgestraften blijft het daarbij: de tijd laat geen intensieve en dure programma's toe voor deze doelgroep. Degenen die langer gedetineerd worden, kunnen doorschuiven naar een regime met meer voorzieningen. Daarbij kunnen degenen van wie verwacht wordt dat ze daar gevoelig voor zijn, op basis van een risicoanalyse worden geselecteerd voor een gedifferentieerde interventie gericht op hun problematiek en op het verminderen van hun kans op recidive.

In het gevangeniswezen is een beleidsverandering gaande richting meer op de individuele gedetineerde toegesneden detentietrajecten. Daarbij worden reïntegratieprogramma's selectiever ingezet, inclusief nieuw ontwikkelde programma's gericht op cognitieve vaardigheden, waarmee in 2004 zal worden gestart. Alleen effectieve programma's zullen in de toekomst voor financiering in aanmerking komen.

121

Welke specifieke bestuursrechtelijke en strafrechtelijke maatregelen zijn in beeld bij de bestrijding van illegaliteit, m.n. bij de aanpak van huisjesmelkers, koppelbazen en werkgevers van illegalen?

De ministeries van BZK en Justitie werken aan een verkennende notitie over de een integrale aanpak van de problemen rondom illegaliteit in het kader van het urgentiegebiedenbeleid, dit zijn gebieden waar lokaal ruim baan wordt gecreëerd voor een integrale effectieve aanpak van onveiligheid. Dit beleid maakt onderdeel uit van het veiligheidsprogramma «Naar een veiliger samenleving». Deze notitie zal eind 2003 aan de Tweede Kamer worden toegezonden. Bij de voorbereiding ervan is een groot aantal relevante partners betrokken, zoals de gemeente Den Haag, de IND, vertegenwoordigers van politie en OM, de Belastingdienst en de departementen van SZW en VROM. Punten van aandacht zijn: welke instrumenten/maatregelen zijn denkbaar of beschikbaar? Op welke wijze kunnen deze worden ingezet? Op welke manier zullen maatregelen in de praktijk een integrale uitwerking kunnen krijgen en in hun onderlingen

samenhang elkaar gaan versterken? Meer concreet wordt bij de aanpak van huisjesmelkers gedacht aan een bestuurlijke aanpak van onrechtmatige bewoning. Bij controle wordt gekeken naar overbewoning en illegale kamerverhuur. Daarnaast wordt bezien welke rol de onlangs ingerichte interventieteams (samenwerkingsverbanden van Belastingdienst, sociale dienst, UWV etc.) kunnen spelen bij een gezamenlijke, multidisciplinaire aanpak van de problematiek van huisjesmelkers, koppelbazen en werkgevers van illegalen. Daarbij zal het gaan om controle op onregelmatigheden in de fiscale of sociale zekerheids sfeer.

Voorts wordt door de vreemdelingenpolitie, vaak in samenwerking met een interventieteam op het terrein van de sociale zekerheid voorlichting gegeven aan tuinders om te bepalen of arbeiders legaal dan wel illegaal zijn. De arbeidsinspectie werkt aan het opzetten van steunpunten om werkgevers bij documentcontrole te helpen. Het vreemdelingentoezicht zal worden geïntensiveerd. Voor een overzicht van de mogelijkheden voor strafrechtelijk optreden wordt u verwezen naar het antwoord op vraag 348. Over de vreemdelingrechtelijke aanpak van illegaliteit en de daarmee samenhangende maatregelen ter bevordering van de daadwerkelijke terugkeer, zal uw Kamer in het najaar worden geïnformeerd.

122

Wordt de uitkering aan asielzoekers, waarvan de hoogte al 7 jaar niet is gewijzigd, verhoogd?

Tweede ondergetekende is voornemens de leefgelden voor asielzoekers, exclusief de wooncomponent voor ZZA'ers, te indexeren met de afgeleide consumentenprijsindex-Werknemers Laag (CBS), onder de voorwaarde dat de kosten daarvan uit de algemene loon- en prijscompensatie kunnen worden gedekt. In dat verband zijn de leefgelden in het kader van de Rijksbegrotingsvoorbereiding voor 2004 aangemerkt als prijsgevoelig onderdeel van de Rijksbegroting. Afhankelijk van de besluitvorming terzake zal (jaarlijks) worden bezien of de leefgelden voor asielzoekers kunnen worden geïndexeerd. Gegeven deze systematiek zal aan de verhoging van de leefgelden geen terugwerkende kracht worden verleend.

123

Komt voor afschaffing van de reguliere bezwaarprocedure een andere voorziening, bijv. een voornemenprocedure als die bij de asielprocedure, in de plaats?

In 2004 zal worden onderzocht op welke wijze verkorting van de totale proceduretijd van aanvragen om verlening van machtigingen tot voorlopig verblijf en reguliere verblijfsvergunningen kan worden bereikt. Daarbij zullen diverse alternatieven worden benoemd en onderzocht op onder meer de noodzaak tot wijziging van de wet en mogelijke (neven)effecten voor de kwaliteit van de procedure en werklast elders in de keten. Onderzocht zal worden of de gewenste bekorting kan worden bereikt door afschaffing of aanpassing van de bezwaarschriftenprocedure in reguliere zaken. Bij het onderzoek zal in ieder geval ook de evaluatie van de afschaffing van de bezwaarschriftenprocedure en de introductie van de voornemenprocedure in asielzaken worden betrokken. De wijze waarop de verkorting van de reguliere procedure precies gestalte zal krijgen, staat derhalve niet vast.

124

Welke consequenties voor de kosten van de beveiliging heeft het opvolgen van de aanbevelingen van het onderzoeksrapport naar veiligheid van vrouwen en meisjes in de centrale asielopvang (19 637, nr. 779)?

De besparing op de post beveiliging is ingeboekt voordat de uitkomsten van het onderzoek naar de veiligheid en veiligheidsbeleving van vrouwen en meisjes in de opvang bekend waren. De precieze budgettaire gevolgen van de aanbevelingen voor de beveiliging van de centra zijn op dit moment niet met zekerheid aan te geven, aangezien momenteel tevens de mogelijkheden worden verkend om de beveiliging van de centra op een verantwoorde manier te differentiëren, afhankelijk van de veiligheidsprofielcores (zijnde een indicatie van het veiligheidsrisico) van de opvangcentra. Los van de vraag of implementatie van de aanbevelingen leidt tot extra beveiligingskosten, zal in de voorliggende periode nader worden gezien op welke wijze de aanbevelingen uit het onderzoek kunnen worden geïmplementeerd. De keuzen daarbij zullen worden gemaakt in het licht van de huidige situatie van reorganisatie bij het COA, de krimp, de aan het COA opgelegde taakstelling en de logistieke beperkingen. Uw Kamer is daarover bij brief van 1 oktober jl. geïnformeerd.

125

Welke maatregelen bent u voornemens te nemen om anderen dan illegaal in Nederland verblijvende vreemdelingen aan te pakken?

In de veronderstelling dat deze vraag ziet op de aanpak van personen die zich via illegalen verrijken (zoals huisjesmelkers, koppelbazen en werkgevers van illegalen), kan gemeld worden dat in het kader van de uitvoering van de maatregel urgentiegebieden uit het veiligheidsprogramma «Naar een veiliger samenleving» onder coördinatie van BZK op dit moment in nauwe samenwerking met andere ministeries en de gemeente Den Haag de illegalenproblematiek aldaar wordt gezien.

Daarbij wordt aandacht besteed aan de zogenaamde huisjesmelkers, koppelbazen en de werkgevers van illegalen. Hiertoe is een aantal relevante partners betrokken, zoals de vreemdelingenpolitie, de IND, gemeente Den Haag, en een aantal departementen. Bezien wordt wat de knelpunten zijn en hoe die kunnen worden aangepakt. Momenteel wordt gewerkt aan een notitie over de uitwerking van de maatregel urgentiegebieden welke u dit najaar zult ontvangen. Hierbij zal aandacht worden besteed aan bovengenoemde problematiek.

Punten van aandacht zijn: welke instrumenten/maatregelen zijn denkbaar of beschikbaar? Op welke wijze kunnen deze worden ingezet? Op welke manier zullen maatregelen in de praktijk een integrale uitwerking kunnen krijgen en in hun onderlinge samenhang elkaar gaan versterken? De minister van SZW heeft het voornemen een bestuurlijk boetesysteem in de Wet Arbeid Vreemdelingen op te nemen per 1 januari 2005. Tevens blijft het mogelijk om tot strafrechtelijke vervolging te besluiten. Bij de aanpak van huisjesmelkers wordt meer concreet gedacht aan een bestuurlijke aanpak van onrechtmatige bewoning. Bij controle wordt gekeken naar overbewoning en illegale kamerverhuur. Daarnaast wordt gezien welke rol de onlangs ingerichte interventieteams (samenwerkingsverbanden van Belastingdienst, sociale dienst, UWV etc.) kunnen spelen bij een gezamenlijke, multidisciplinaire aanpak van de problematiek van huisjesmelkers, koppelbazen en werkgevers van illegalen. Daarbij zal het gaan om controle op onregelmatigheden in de fiscale of sociale zekerheids sfeer.

126

Hangt de verlaging van het budget voor nieuwkomers uitsluitend samen met de verwachte lagere instroom van nieuwkomers?

De verlaging van het inburgeringsbudget voor nieuwkomers is meerjarig gebaseerd op de verwachte verminderde instroom van nieuwkomers,

maar ook op het uitgangspunt van dit kabinet dat de inburgeraar de kosten van zijn inburgering zelf betaalt en bij goed gevolg een gemaximeerde vergoeding kan ontvangen.

127

Gaan de besparingen op de Justitiebegroting als gevolg van de afschaffing van de remigratieregeling gepaard met kostenverhogingen voor de begroting van andere ministeries? Zo ja, met welke bedragen?

De intrekking van de Remigratiewet is een uitwerking van de afspraken in het Hoofdlijnenakkoord. In het Nader Rapport naar aanleiding van het Advies van de Raad van State is aangegeven dat de intrekking van de wet inderdaad leidt tot hogere lasten op de Rijksbegroting. De regering heeft op dat terrein echter geen nader onderzoek verricht omdat de reden van intrekking van de wet in eerste instantie een principiële karakter heeft.

Wel zijn er gegevens uit andere bronnen beschikbaar. Regioplan BV heeft in opdracht van het Nederlands Migratie Instituut een onderzoek gedaan naar de financiële effecten van de Remigratiewet. De hierin voortkomende bedragen zijn echter indicatief. Cumulatief zou het, volgens Regioplan gaan om netto kosten van € 97 mln. over 10 jaar voor alle betrokken departementen.

Overigens heeft het SCP desgevraagd aangegeven dat zij een eventuele replicatie van het onderzoek niet noodzakelijk acht omdat dit niet tot wezenlijk andere resultaten zal leiden.

128

Kan de regering aangeven welke criteria zij hanteert met betrekking tot de herijking van subsidierelaties? Kunnen de algemene subsidievoorschriften ter kennisneming aan de Kamer worden gezonden?

De criteria zijn opgenomen in de brief «Bezuiniging op justitiesubsidies 2004» (kenmerk 5250681/03) die binnenkort aan de voorzitter van de Tweede Kamer wordt gestuurd.

Naast de beoordelingscriteria worden de algemene subsidievoorschriften van justitie herzien. Dit traject behelst onder meer het standaardiseren en uniformeren van subsidieregelingen en de bijbehorende behandeltermijnen bij de verdere afwikkeling tot aan de vaststelling van de subsidie. De algemene subsidievoorschriften worden op dit moment opgesteld en komen, naar verwachting, eind dit jaar gereed.

129

Kan de regering een overzicht geven van de organisaties die via de begroting van het ministerie van Justitie een subsidie ontvangen? Welke subsidie ontvangen zij? Hoe wordt de subsidietaakstelling bij Justitie ingevuld? Welke organisaties ontvangen straks nog een subsidie? Welk bedrag zullen zij ontvangen?

De organisaties waaraan Justitie subsidies verstrekt zijn zeer divers en daarnaast kunnen de subsidies ook incidenteel van aard zijn (bijvoorbeeld bij subsidies aan organisaties met projecten voor integratie, criminaliteitspreventie of rechtshandhaving). In het rapport «zicht op subsidies» dat onlangs in de Kamer is besproken staan de voor justitie belangrijkste subsidies vermeld. Ten aanzien van de subsidies waarop de subsidietaakstelling van toepassing is verwijzen wij naar de brief «Bezuiniging op justitiesubsidies 2004» (kenmerk 5250681/03) die binnenkort aan de voorzitter van de Tweede Kamer wordt gestuurd.

Welke plaats en betekenis geeft de regering aan de uitvoering van de Kabinetsnota Gendermainstreaming: een strategie voor kwaliteitsverbetering, d.d. 26 juni 2001, herbevestigd in de memorie van toelichting bij de begroting van Sociale Zaken en Werkgelegenheid 2004, blz. 114, dat iedere bewindspersoon zelf verantwoordelijk is voor het bereiken van algemene emancipatiedoelstellingen in het eigen beleid? Hoe verzekert u onafhankelijke bijdragen vanuit genderexpertise bij uw beleidsvorming-enuitvoering? Hoe stimuleert u genderexpertise in maatschappelijke organisaties, minderhedenorganisaties en andere organisaties in de kring van uw ministerie?

Voor het antwoord op de vraag welke plaats en betekenis de regering aan de uitvoering van de Kabinetsnota Gendermainstreaming geeft, zij u verwezen naar de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Begin 2004 wordt door het ministerie van Justitie een plan van aanpak ontwikkeld waarin voorstellen worden gedaan voor de beleidsterreinen waarop het man/vrouwperspectief en diversiteit in de komende vier jaar wordt vormgegeven en op welke beleids- en wetgevingsvoornemens eventueel het instrument van de emancipatie-effectrapportage wordt ingezet. Daarin zal tevens het ontwikkelen, stimuleren en benutten van genderexpertise aan de orde komen.

Het Clara Wichman Instituut toetst het justitiebeleid op gender-aspecten en heeft een belangrijke functie in de uitwisseling van kennis en ervaring op het terrein van vrouwen en recht. Kan de regering aangeven waarom zij de subsidie voor het Clara Wichman Instituut op den duur wil beëindigen? Hoe zal het emancipatiebeleid op de ministeries, en in het bijzonder het ministerie van Justitie, worden vormgegeven zonder de expertise van het Clara Wichman Instituut?

Voor de redenen van de afbouw en stopzetting van de subsidie van het Clara Wichmann Instituut zie het antwoord op vraag 2.

Justitie zal – zoals aangekondigd in het Kabinetsstandpunt «gender mainstreaming, een strategie voor kwaliteitsverbetering» (TK 27 061, nr. 15, 26 juni 2001) – gevisiteerd worden door een visitatiecommissie met als doel een nieuwe impuls te geven aan het man/vrouw-perspectief in het beleidsproces en daarmee de verankering van het gendermainstream-proces te waarborgen. Mede in verband hiermee zal begin 2004 door Justitie een plan van aanpak worden ontwikkeld waarin voorstellen worden gedaan voor de beleidsterreinen waarop het man/vrouwperspectief en diversiteit in de komende vier jaar wordt vormgegeven en op welke beleids- en wetgevingsvoornemens eventueel het instrument van de emancipatie-effectrapportage wordt ingezet.

Wel kan nu al worden aangegeven dat de onderwerpen als huiselijk geweld, veiligheid voor vrouwen en meisjes in de asielopvang, en ook de integratie en emancipatie van allochtone vrouwen de uitdrukkelijke aandacht zullen (blijven) krijgen. Dit laatste gebeurt onder meer door middel van een Plan van Aanpak Emancipatie Allochtone Vrouwen, dat thans door de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie wordt voorbereid en in december aan de Kamer aangeboden zal worden. Voorts hebben beide ministers de commissie Participatie Vrouwen uit de Etnische Minderheden opgericht onder leiding van de heer Rosenmöller. Deze commissie zal zich met name richten op het stimuleren van gemeenten om binnen hun beleid aandacht te hebben voor de participatie van allochtone vrouwen.

Binnen Justitie zal de genderexpertise hiermee blijven groeien. Ter ondersteuning en stimulering hiervan is bij Justitie een opleidingsmodule gender mainstreaming in ontwikkeling. Om versnippering van de genderexpertise binnen Justitie te voorkomen en het gender mainstreamproces binnen de sectoren te coördineren, is een centrale voorziening binnen de organisatie gerealiseerd. Tevens is dit het aanspreekpunt voor de Directie Coördinatie Emancipatie van het ministerie van SZW, waarmee Justitie vooral ook samen wil voortbouwen aan de verdere versterking van het gender mainstreamproces.

132

Biedt de begroting van het ministerie van Justitie en/of de begroting van het ministerie van Buitenlandse Zaken ruimte voor het financieren van een Nederlands legal aid project in Thailand, waar in dit land steun wordt geboden bij het ontwikkelen van een systeem van rechtsbijstand? Bent u bereid financiële ondersteuning te bieden aan een dergelijk project? Zo nee, waarom niet?

Hoewel een initiatief dat erop is gericht een effectieve toegang tot het recht te vergroten sympathie verdient, biedt de begroting van het ministerie van Justitie geen ruimte voor het financieren van een legal aid project in Thailand. De specifieke taakstellingen die voortvloeien uit het Hoofdlijnenakkoord geven aanleiding om de subsidierelaties die Justitie heeft te bezien. Dit geldt met name voor subsidies en potentiële subsidies die in mindere mate bijdragen aan de kerntaken van Justitie. Bovendien valt Thailand niet binnen de internationale prioriteitslanden van Justitie voor wat betreft de niet operationele samenwerking. Deze prioriteitstelling richt zich op de kandidaat-lidstaten in Midden-Europa en Oost-Europa.

133

Kan de regering de te verwachten ontwikkeling schetsen met betrekking tot de afbouw van de centrale financiering van de JIB's?

Vanaf 2004 is er geen mogelijkheid meer voor het aanvragen van nieuwe Jib's dan wel voor het aanvragen van een verlenging op de huidige leest. De huidige Jib-bureaus kunnen de hen toegezegde termijn (maximaal 4 jaar) «uitzitten». Vanaf 2005 komt er op deze wijze ruimte binnen het beschikbare budget om de financieringsregeling aan te passen, in 2007 resulterend in een beschikbaar budget van 2,1 miljoen euro. De nieuwe regeling zal zich richten op bredere lokale samenwerkingsverbanden die een bepaalde aanpak van criminaliteit of van de criminaliteit in probleemgebieden voorstaan. Samenwerkingsverbanden waarin Justitie-organisaties samen met het lokaal bestuur, de politie en hulpverleningsorganisaties de criminaliteit en onveiligheid (in de omgeving) aanpakken. De financiële bijdrage zal dienen als stimuleringsbijdrage voor een beperkte periode in een deel van de kosten die de justitieorganisaties in zo'n samenwerkingsverband zullen maken. De overige kosten, met name die van de andere partners, zullen via een vorm van co-financiering moeten worden gedekt. Deze nieuwe formule laat ruimte om een stimuleringsbijdrage te vragen voor een lokale aanpak waarin ook een Jib-bureau een rol zou kunnen spelen. Eerste ondergetekende zal de Kamer nog dit najaar verder informeren over de beleidslijn rondom Justitie in de buurt zoals hij die voor de komende jaren voor ogen heeft.

134

Brengt de incassering van de ouderbijdragen bij jeugdbeschermingsmaatregelen kosten met zich mee?

De inning van ouderbijdragen voor pleegzorg door het LBIO, welke voortvloeit uit de Wet op de jeugdhulpverlening brengt kosten met zich mee.

Naar verwachting zal ook de inning van nieuwe ouderbijdragen leiden tot (extra) kosten, welke organisatie ook belast wordt met de inning. In het beleidsmatige traject dat nu loopt om te komen tot nadere besluitvorming over deze nieuwe bijdragen wordt dit punt expliciet meegenomen.

135

Hoe komt het toekomstige belastingrechtspraakstelsel eruit te zien?

Volgens het dezer dagen in te dienen wetsvoorstel belastingrechtspraak in twee instanties zal vanaf 1 januari 2005 in belastingzaken beroep open staan bij de rechtbank, met daarna de mogelijkheid van hoger beroep bij het gerechtshof en ten slotte beroep in cassatie bij de Hoge Raad. Voorgesteld wordt het beroep in eerste aanleg te concentreren bij de vijf rechtbanken in de ressortshoofdsteden.

136

Welke versoberingen van de programma's en de huisvesting bij de vreemdelingenbewaring worden ingevoerd?

Per 15 september 2003 is de Penitentiaire maatregel aangepast waardoor het mogelijk wordt versobering in de regimes te bewerkstelligen. De Dienst Justitiële Inrichtingen is bezig één en ander te vertalen in concrete maatregelen. Hierbinnen zal aandacht worden besteed aan de wijze van de tenuitvoerlegging van straffen en maatregelen in de inrichtingen voor strafrechtelijke en vreemdelingrechtelijke bewaring. Op dit moment kan niet worden aangegeven hoe de versobering van de vreemdelingenbewaring er uit komt te zien noch kan worden vermeld op welke onderdelen van het programma de versobering zal plaatsvinden.

137

Beleidsdoelstelling 1.1 spreekt over wetenschappelijke kennis die onontbeerlijk is voor de efficiënte realisatie van het beleid. Kunt u aangeven hoe de wetenschappelijke kennis wordt vergaard en wat de precieze doelstelling is?

Wetenschappelijke kennis wordt vergaard via het Wetenschappelijk Onderzoek en Documentatiecentrum (WODC) van het Ministerie op basis van een jaarlijkse programmering van wetenschappelijk onderzoek die met de diverse directoraten-generaal vooraf wordt afgestemd. Het WODC voert onderzoek uit of laat dat doen, adviseert over de consequenties van de verkregen inzichten voor het beleid en verzamelt en verspreidt kennis. Tot slot organiseert het symposia en gastcolleges en geeft het rapporten, boekenreeksen en tijdschriften uit. Het WODC verricht daarnaast zogenaamd infrastructureel onderzoek dat deels ook een longitudinaal karakter heeft en gebruik maakt van grotere databestanden zoals de Recidivemonitor, de Strafrechtmonitor en de Monitor Zware Criminaliteit. Daardoor is het mogelijk (vergelijkende) wetenschappelijke studies te verrichten. Dit sluit aan bij het statistische en beleidsanalytische werk dat eveneens plaatsvindt.

138

Wie worden er bedoeld met «externe partners van Justitie» als er gesproken wordt over een parallelgroep van de interne doelgroep? Of wordt deze groep van externe partners niet gerekend tot de doelgroep waarin over gesproken wordt in een alinea eerder?

Met de externe partners wordt onder meer bedoeld op de planbureaus op rijksniveau, de strategische afdelingen van andere departementen en verwante organisaties in sommige andere landen van de EU. Dat is inderdaad de doelgroep die eerder wordt genoemd.

Welke rol zal de nota wetgeving voor de elektronische snelweg spelen bij de strategische agenda van Justitie?

De nota wetgeving voor de elektronische snelweg van 1998 bevatte een weergave van het beleid zoals het kabinet dat toen voornemens was. Dit is in belangrijke mate gerealiseerd. De strategische agenda vermeldt het voornemen in kaart te brengen op welke nieuwe vraagstukken het Ministerie moet zijn voorbereid. Uiteraard wordt daarbij onder meer voortgebouwd op de thema's die in de nota aan de orde zijn gesteld.

Wat draagt het ministerie van Justitie bij aan de doelstelling van het kabinet om tot minder regels te komen?

Tweeërlei:

- het ministerie heeft, in samenwerking met het ministerie van EZ en het ministerie van VROM de toetsing van ontwerpwetgeving zodanig verbeterd en gemoderniseerd, dat ook de instrumentkeuze en de potentiële neveneffecten van deze wetgeving voor de besluitvorming in de ministerraad in kaart worden gebracht en in de besluitvorming worden betrokken
- er worden projecten uitgevoerd om nieuwe wetgevingsconcepten te ontwikkelen en wetgevingscomplexen door te lichten teneinde wetgeving te verbeteren, te vereenvoudigen en minder belastend te maken. Het accent wordt daarbij gelegd op departementoverstijgende thema's en de samenwerking met en de medewerking van de andere departementen wordt daarbij gezocht.

Kan de regering toezeggen dat het Unidroit-verdrag vóór het einde van 2003 aan de Tweede Kamer ter goedkeuring wordt voorgelegd?

In overleg met de Staatssecretaris van OCenW zal nog dit parlementaire jaar aan de Kamer uitsluitend worden gegeven wat de consequenties zijn van eventuele goedkeuring van het Unidroit-verdrag en op welke wijze het best aan de wereldwijde bescherming van cultureel erfgoed kan worden bijgedragen.

Kan de regering een voorbeeld geven van een beleidsmatig wenselijke wetswijziging die moet plaatsvinden tegen de achtergrond van het instandhouden van de consistentie van het rechtssysteem? Kan uiteengezet worden wat met deze frase precies bedoeld wordt?

Beoordeling van beleidsmatig wenselijke wetswijzigingen geschiedt mede tegen de achtergrond van het instandhouden van de consistentie van het rechtssysteem. Met de term «rechtssysteem» wordt niet alleen op het nationale rechtssysteem gedoeld, maar ook op het internationale. Een beleidsmatig wenselijke wetswijziging moet zowel passen binnen de nationale als binnen de internationale rechtsorde en bijvoorbeeld niet strijdig zijn met internationale verdragen of andere internationale besluiten dan wel internationale rechtspraak.

Een voorbeeld van een beleidsmatig wenselijke wetswijziging is het onlangs voor advies aan de Raad van State aangeboden wetsvoorstel inzake strafvorderlijke gegevensvergaring in de informatiemaatschappij. Het is wenselijk om duidelijke regels te bieden voor het vorderen van

gegevens die in een opsporingsonderzoek gebruikt kunnen worden. De regeling van de bevoegdheden hiertoe is consistent met de wijze waarop bijzondere opsporingsbevoegdheden in de wet zijn geregeld en verenigbaar met de eisen die voortvloeien uit internationale verdragen als het EVRM.

143

Kan de regering bij het overzicht van het wetgevingsprogramma aangeven of er sprake is van een implementatiedatum, wanneer die datum is en of die datum zal worden gehaald?

In de bijlage wordt per wetsvoorstel dat strekt tot uitvoering van Europese regelgeving aangegeven wat de stand in het wetgevingsproces is en de implementatiedatum. Omdat de voortgang afhankelijk is van alle partners in het proces is het moeilijk van te voren aan te geven of de implementatiedatum wordt gehaald.

144

Welke taken in het kader van het EU-voorzitterschap moeten nog worden vervuld en welke taken zijn al vervuld?

De voorbereidingen op het Nederlandse EU-voorzitterschap in het najaar van 2004 zijn reeds enige tijd in volle gang. Niet alleen voor Justitie, maar voor alle departementen betekent dit een grote inspanning op organisatorisch en inhoudelijk gebied.

Het ministerie van Justitie heeft inmiddels een Projectbureau logistiek EU-voorzitterschap 2004, verantwoordelijk voor de organisatie van de bijeenkomsten die tijdens het voorzitterschap in Nederland zullen worden gehouden. Daarnaast verricht dit Projectbureau ondersteunende activiteiten om de organisatie en de medewerkers voor te bereiden op het voorzitterschap.

In de komende periode zal er nog veel aandacht zijn voor de organisatie van het voorzitterschap en de betekenis hiervan voor het departement.

Voor zover het inhoudelijke programma van het Nederlandse voorzitterschap in voorbereiding is, zijn daar enkele momenten van afstemming gepasseerd en lopen er nog verscheidene processen. Justitie heeft o.a. haar bijdrage geleverd aan het eerste en tweede concept van het «Strategisch Meerjarenprogramma 2004–2006» van de Raad van de Europese Unie – onder coördinatie van het ministerie van Buitenlandse Zaken – en levert op dit moment onder dezelfde condities een zelfde bijdrage aan het eerste concept Jaarplan 2004 (Ierland-Nederland) van de Raad. Deze programma's zijn nog in bespreking.

Zowel binnen als buiten Justitie zijn er diverse afstemmingsmomenten betreffende het inhoudelijke programma, de thema's en de prioriteiten voor het voorzitterschap. Een definitieve keuze, met de inschatting van de voortgang van de reeds lopende programma's, zal begin 2004 aan de orde zijn.

145

In voorbereiding zijn verschillende voorstellen voor nieuwe rechtsvormen. Doelt u op de wijziging met betrekking tot de personenvennootschappen of worden er (nog) andere voorstellen bedoeld? Zo ja, om welke voorstellen gaat het?

Naast de personenvennootschap betreft het de Europese vennootschap en de Europese coöperatieve vennootschap. Daarnaast wordt gewerkt aan vereenvoudiging van het b.v.-recht.

146

Waar wordt aan gedacht als er gesproken wordt over meer flexibiliteit dat moet leiden tot lastenverlichting voor het bedrijfsleven? Betreft het hier wetswijzigingen of beleidswijzigingen? Kunt de regering voorbeelden geven?

De flexibilisering betreft het materiële recht en de wijze waarop bepalingen tot stand komen, en behelst daarmee zowel beleids- als wetswijzigingen. Doel is het ondernemings- en vennootschapsrecht beter te laten aansluiten bij de wensen van de praktijk. Te zelfde tijd moet het vennootschapsrecht zodanig zijn vormgegeven dat misbruik wordt vermeden en rechten worden gebruikt met respect voor de belangen van alle betrokkenen.

Er wordt niet alleen gekeken naar de inhoud van de wet, maar ook naar de wijze waarop die nader kan worden ingevuld. Denk aan de discussie over het toepassen van een gedragscode of andere mogelijkheden om uitwerkingen van wettelijke normen niet langer volledig in de formele wet op te nemen. Dat kan door meer gebruik te maken van modelbepalingen of door in de wet een regeling op te nemen waarvan in onderling overleg kan worden afgeweken. Een voorbeeld van die flexibilisering is de in het wetsvoorstel structuurregeling opgenomen mogelijkheid om gezamenlijk een bij de vennootschap passend benoemingsstelsel voor de raad van commissarissen af te spreken. De Europese vennootschap biedt eveneens keuzevrijheid: de vennootschap kan worden ingericht op basis van het model met een bestuur en afzonderlijke raad van commissarissen of een model waarbij uitvoerend en toezichhoudend bestuurders in één orgaan zitten.

Gedragscodes en modelbepalingen bieden flexibiliteit omdat de vennootschap van bepaalde regels kan afwijken mits daarover uitleg wordt verschaft en die uitleg ook wordt aanvaard. Informatieverschaffing in samenhang met genoegzaam afleggen van verantwoording kan dan in de plaats treden van een soms knellend voorschrift.

Die gedachte is ook in het bv-recht bruikbaar. Het huidige bv-recht leidt er toe dat gebruikers hun toevlucht moeten nemen tot aanvullende overeenkomsten of formele vergaderingen moeten houden terwijl dat voor de interne verhoudingen niet noodzakelijk is. Dat leidt tot administratieve lasten en is onduidelijk voor derden. Een wetsvoorstel is in voorbereiding om het bv-recht te vereenvoudigen tot een bruikbare en van de andere rechtspersonen duidelijk onderscheiden rechtsvorm. In de voorbereiding wordt gesproken met gebruikers en deskundigen. Omdat andere landen ook streven naar een eenvoudige bv vorm, wordt tevens rechtsvergelijkend onderzoek gedaan.

147

Is de «Inwerkingtreding wijziging faillissementswet» de fundamentele herziening van het faillissementsrecht? Zo neen, wanneer zal die dan komen?

Nee, het gaat om de inwerkingtreding van wetsvoorstel 27 244 tot wijziging van de Faillissementswet ter bevordering van de effectiviteit van surseance van betaling en van faillissement.

Aan een meer ingrijpende herziening van het faillissementsrecht wordt gewerkt in samenwerking met de Commissie insolventierecht (Commissie Kortmann). Een voorontwerp van wet valt in het najaar van 2004 te verwachten.

148

Met welk percentage worden de verschillende soorten alimentatie verhoogd? Waarop is dit percentage gebaseerd? Hoe verhoudt dit percentage zich tot de loonontwikkeling?

De bij rechterlijke uitspraak of bij overeenkomst vastgestelde alimentatiebedragen worden jaarlijks met ingang van 1 januari geïndexeerd met een percentage dat wordt vastgesteld aan de hand van de ontwikkeling van de indexcijfers van de cao-lonen per maand (inclusief bijzondere beloningen) in de periode van 30 september van het jaar onmiddellijk voorafgaande aan die eerste januari en het indexcijfer van de lonen per 30 september in het jaar daarvoor. De wijze van indexering is neergelegd in artikel 402a van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek en het Besluit van 28 september 1992, houdende begripsomschrijving van het indexcijfer der lonen (Stb. 1992, 507, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 16 augustus 2003, Stb. 328). Bij de samenstelling van dit indexcijfer wordt behalve met de ontwikkeling van de salarissen in het bedrijfsleven, ook rekening gehouden met de ontwikkeling van de salarissen bij de overheid en in andere sectoren.

149

Kan de regering aangeven wat de tijdsplanning van het nieuwe wetboek voor internationaal privaatrecht (boek 10 BW) zal zijn?

Na de gereedkoming vorig jaar van het rapport van de Staatscommissie voor het internationaal privaatrecht inzake algemene bepalingen van internationaal privaatrecht is gestart met het werk aan een boek 10 BW bevattende de consolidatie van de i.p.r.-wetgeving. Daarbij zal allereerst onderzocht worden hoe de algemene bepalingen doorwerken in de reeds bestaande deelwetten. Deze zullen ook overigens op hun consistentie worden onderzocht. In een later stadium kunnen wetsvoorstellen waarvan de indiening op kortere of langere termijn te verwachten is en die de uitvoering vormen van thans lopende of ter hand te nemen internationale regelingen aan de consolidatie worden toegevoegd. Er wordt naar gestreefd de eerste fase van het project eind 2006 als voorontwerp te publiceren.

150

Hoe verhoudt zich de wens van de regering, zoals beschreven in de begroting, om de veiligheid van de samenleving te bevorderen tot het terugdringen van de politie-inzet bij manifestaties waarover wordt gesproken in het Hoofdlijnenakkoord?

Deze wens verhoudt zich daar goed mee. Doelstelling is namelijk om daar waar er sprake is van taakuitoefening door de politie die niet tot de kerntaken behoren deze over te laten aan degenen die verantwoordelijk zijn voor de manifestatie c.q. het evenement. Verwezen kan worden naar bijvoorbeeld popconcerten waar de organisatie zelf verantwoordelijk is voor de veiligheid van de deelnemers. Hierdoor wordt het mogelijk om meer politie in te zetten voor de kerntaken van de politie zoals bijvoorbeeld het optreden op straat.

151

Betekent het vereiste van het behalen van een inburgeringsexamen als voorwaarde voor het verkrijgen van een definitieve verblijfsstatus dat bij vluchtelingen na 3 of in de toekomst mogelijk 5 jaar de vergunning voor

bepaalde tijd asiel kan worden verlengd? Zo ja, kent deze verlenging een maximum?

De tweede ondergetekende is voornemens om bij aanvragen voor een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd asiel een nieuwe voorwaarde, namelijk het behalen van het inburgeringsexamen, op te nemen. Indien niet aan deze nieuwe toekomstige voorwaarde wordt voldaan zal de aanvraag voor het verkrijgen van een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd asiel niet worden ingewilligd.

152

Hoeveel nevenvestigingsplaatsen en nevenzittingsplaatsen hebben de Nederlandse gerechten? Hoeveel formatieplaatsen zijn hiermee gemoeid?

In de Wet op de rechterlijke organisatie (Wet RO) worden 34 nevenvestigingsplaatsen van de rechtbanken aangewezen. De gerechtshoven zijn op grond van de Wet RO in de hoofdplaatsen van de ressorten gevestigd en kennen geen nevenvestigingsplaatsen.

In artikel 2 van het Besluit nevenvestigings- en nevenzittingsplaatsen zijn voor de gerechtshoven 32 nevenzittingsplaatsen aangewezen. Voor de rechtbanken zijn daarnaast in artikel 4 van genoemd Besluit 12 nevenzittingsplaatsen aangewezen.

De Raad voor de rechtspraak is verzocht eerste ondergetekende te informeren met betrekking tot het aantal formatieplaatsen dat gemoeid is met de nevenvestigings- en zittingsplaatsen. De Raad beschikt momenteel niet over deze gegevens. Het integraal management van de gerechten is opgedragen aan de gerechtsbesturen. De Raad voor de rechtspraak zal bij de gerechtsbesturen de door u gevraagde informatie opvragen en eerste ondergetekende berichten. U zal op dit punt nader worden geïnformeerd.

153

Houdt de verbetering van opsporingsbevoegdheden ook uitbreiding van de opsporingsbevoegdheden in?

Gedeeltelijk wel, namelijk daar waar gesproken wordt over de DNA-regelgeving en de gegevensvergaring in de informatiemaatschappij. De andere voorbeelden die op blz. 53 worden genoemd behelzen niet zozeer een uitbreiding van de opsporingsbevoegdheden als een vergroting van de mogelijkheden voor de strafrechtsketen als geheel.

154

Is het waar dat de Politie Zuid-Holland-Zuid met de zogenaamde DNA-kit er zeer regelmatig in slaagt belangrijke sporen van misdrijven veilig te stellen? Acht de regering het wenselijk dat deze DNA-kit in het hele land wordt ingevoerd?

Het Kabinet is op de hoogte van het feit dat de politieregio Zuid-Holland-Zuid met een zogeheten DNA-kit sporen van misdrijven veiligstelt. Deze ontwikkeling wordt gesteund. In het kader van de eerste voortgangsrapportage van het Veiligheidsprogramma (TK 28 684, nr. 9, p. 25) is reeds aangegeven dat de standaarduitrusting van surveillanceauto's zal worden uitgebreid met de DNA-kit waarmee in afwachting van de technische recherche sporen alvast kunnen worden veiliggesteld.

155

Niet alle artsen in Nederland zijn bereid tot het verrichten van euthanasie. In feite betekent dit vaak dat een patiënt de facto geen euthanasie kan laten plegen wanneer er sprake is van uitzichtloos en ondragelijk lijden.

Nee. Van de arts die niet bereid is tot het verrichten van euthanasie wordt verwacht dat hij doorverwijst naar een arts die daartoe wel bereid is. De arts is immers niet verplicht tot het verrichten van een levensbeëindigende handeling. De patiënt mag echter niet de mogelijkheid onthouden worden om zijn verzoek om euthanasie te bespreken met een arts die bereid is om zijn verzoek serieus te beoordelen. Er zijn geen knelpunten in deze doorverwijzing bekend. Er is dan ook geen noodzaak om een lijst aan te leggen met artsen die bereid zijn om euthanasie uit te voeren. Bovendien kan zo'n lijst bezwarend zijn voor artsen. Elke arts moet telkens weer opnieuw, aan de hand van het zich concreet voordoende geval, de afwijging kunnen maken of hij of zij bereid is een verzoek om euthanasie te beoordelen. Het mag niet zo zijn dat het plaatsen op een lijst een garantie zou inhouden dat een verzoek om euthanasie in overweging wordt genomen.

156

Kan de regering de volgende passage bij artikel 2.2.1 met betrekking tot de toetsing van de wetsvoorstellen preciseren: «Dit faciliteert de meting van de voor de toetsing geformuleerde prestatie-indicatoren»? En hoe wordt in dit kader de zwaarte gecategoriseerd en wat denkt de regering met deze informatie te gaan doen?

Voor de toetsing van ontwerpregelgeving zijn de volgende prestatie-indicatoren geformuleerd:

- Het aantal in een bepaald jaar afgeronde dossiers (wetsvoorstellen, ontwerp-amvb's, nadere rapporten (bij zwaar dictum Raad van State) en nota's van wijziging met inhoudelijke betekenissen).
- Het aantal aangeboden en behandelde dossiers als deel van het totaal dat aangeboden had behoren te worden.
- Het tijdsverloop tussen aanbieding en eerste inhoudelijke reactie (afgezet tegen interdepartementaal afgesproken termijn van 10 werkdagen).
- Het resultaat van de toetsing.

De eerste drie indicatoren zijn eenvoudig te meten door telling van geregistreerde dossiers. Omdat de opmerkingen en het inhoudelijk resultaat van de toetsing per dossier nogal kunnen verschillen, is voor de vierde indicator een kwantificeringsmethode met weegfactoren nodig. Hiertoe worden de gemaakte opmerkingen in een dossier in een databank ingevoerd, gerubriceerd (bijvoorbeeld wetgevingstechniek, rechtmatigheid (afstemming op hogere regelgeving), effecten) en voorzien van een zwaarte-indicatie. De indicaties per gemaakte opmerking bepalen uiteindelijk het eindoordeel over het gehele dossier. Zo kunnen vele technische en op zichzelf lichte gebreken uiteindelijk toch tot een negatief oordeel over een dossier leiden. Hetzelfde geldt uiteraard voor een enkele fundamentele opmerking aangaande de rechtmatigheid.

Met het rubriceren en categoriseren van de gemaakte opmerkingen bij dossiers beoogt het inzicht in de resultaten van de wetgevingstoetsing en aldus de beleidsverantwoording daarover te verbeteren. Daarnaast worden de resultaten van de wetgevingstoetsing benut voor het bepalen van inhoudelijke accenten in de toetsing en het verbeteren van het proces.

157

Aan welke nieuwe wetgevingsconcepten wordt gedacht om een nieuwe balans te vinden tussen overheid en samenleving? Wat is de aanleiding om tot een nieuwe balans te willen komen en wat denkt u hiermee te bereiken?

Vastgesteld moet worden dat ondanks twintig jaren streven naar deregulering, het aantal regels in die twintig jaren verder is toegenomen. Oorzaak daarvan is niet onwil, maar het feit dat bestaande wetgevingsconcepten met betrekking tot de noodzaak van het stellen van publiek-rechtelijke regels, met betrekking tot het bieden van rechtsbescherming, met betrekking tot de organisatie van toezicht, enz. een belangrijke stimulans vormen in dit proces van uitdijende regelgeving. Andere elementen die in dat opzicht een rol spelen zijn het denken over uniformiteit als aspect van het recht of de noodzaak dat alle denkbare gevallen vooraf voorzien en geregeld moeten zijn. Het is de bedoeling te onderzoeken of dat niet anders kan, met name door concepten te vinden die meer ruimte voor de uitvoering en meer verantwoordelijkheid aan burgers laten en daarvoor meer bestendige kaders verschaffen.

158

Kan de regering aangeven wat de resultaten zijn van het actieprogramma met concrete projecten ter verruiming van lasten uit bestaande wetgeving?

Wat hebben deze projecten voor een besparend effect op reeds uitgevoerde onderdelen, en wat verwacht de regering wat het effect zal zijn?

De projecten van het programma Beter bestuur voor burger en bedrijf zijn nog gaande. Het ligt in de bedoeling een nieuw programma op te zetten.

Het is de bedoeling, dat de projecten van het programma Beter bestuur voor burger en bedrijf constructies opleveren die op nader aan te wijzen regelcomplexen kunnen worden toegepast. Het verwachte effect is, dat deze complexen worden vereenvoudigd en uitvoerders en burgers meer ruimte krijgen om in te kunnen spelen op individuele en wijzigende omstandigheden.

159

Op welke wijze wordt tegenstrijdige regelgeving in kaart gebracht en verholpen? Wordt hierbij ook gekeken naar regelgeving van andere instanties?

Tegenstrijdige regelgeving wordt verholpen door, aan de hand van klachten van belanghebbenden te onderzoeken welke regels, die op dezelfde objecten of handelingen betrekking hebben, zich niet met elkaar verdragen. In het verleden is dit bijvoorbeeld gebeurd met de veiligheidsregelgeving. Een projectgewijze aanpak levert hier de meeste resultaten op. Onze indruk is overigens, dat de meeste klachten over tegenstrijdige regelgeving betrekking hebben op aanwijzingen van uitvoerders. Het kabinet gaat nog na op welke wijze dit probleem het beste kan worden aangepakt.

160

Verwacht de regering dat de beoogde lastenvermindering van 25% gehaald kan worden als dit afgezet wordt tegen de genoemde andere beleidsdoeleinden of belangen, zoals veiligheid, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid? Mocht de lastenvermindering niet gehaald worden, waar ligt dan de prioriteit van de regering, bij de beleidsdoelen of belangen of bij de lastenvermindering?

Uiteraard verwacht de regering dat het doel van 25% vermindering van administratieve lasten voor het bedrijfsleven haalbaar is. Wel moet worden vastgesteld dat deze doelstelling voor het Ministerie van Justitie minder eenvoudig valt te realiseren. Enerzijds is een groot deel van de bepalingen in Justitiewetgeving die administratieve lasten veroorzaken van EG-rechtelijke herkomst en anderzijds vergen goed uitvoerbare en handhaafbare regels informatieverschaffing van justitiabelen vergen. In de laatste gevallen zal getracht worden deze informatieverschaffing zo in te richten dat de administratieve lasten daarvan beperkt blijven.

161

Voor wie is de website van het Kenniscentrum Wetgeving bedoeld en wie hebben toegang tot de «Wie Weet Wat-pagina»?

De website is bedoeld voor de wetgevingsjuristen bij de rijksoverheid en de Raad van State. Behoudens een enkele uitzondering hebben slechts dezen toegang tot de Wie Weet Wat. Op de thans in ontwikkeling zijnde nieuwe website zal een deel van de informatie die op of via de site te verkrijgen is, voor andere rijksambtenaren bereikbaar zijn.

162

Wordt met de zinsnede «Een belangrijke doelstelling van het beleid is om de criminaliteit te verlagen, of in ieder geval niet te laten stijgen» daadwerkelijk bedoeld dat ook het niet laten stijgen van de criminaliteit als een doelstelling wordt gezien? Zo ja, hoeveel middelen zet het kabinet de komende jaren in voor het niet laten stijgen van de criminaliteit? Zo nee, wat wordt dan wel bedoeld?

Een belangrijke doelstelling van het beleid is om de criminaliteit te verlagen. Daar kan echter een fase aan voorafgaan waarin bereikt is dat de criminaliteit niet verder stijgt, maar de nagestreefde daling zich nog niet heeft ingezet. Die daling is echter wel het doel van het beleid. In het Veiligheidsprogramma is dat vertaald in een heldere en ambitieuze hoofddoelstelling: de realisatie van een landelijke reductie van criminaliteit en overlast in het publieke domein met 20–25% in de periode 2008–2010 in vergelijking met de situatie in 2002. In wezen gaat het om het bewerkstelligen van een trendbreuk in neerwaartse zin. De huidige trend in criminaliteit en overlast moet worden omgebogen, en dan met name voor die categorieën misdrijven en overlast die de burger rechtstreeks raken.

163

Doelstelling van Justitie is in ieder geval de criminaliteit niet te laten stijgen. Als dit de doelstelling is, hoe wordt dan de reductie met 25% bereikt?

Zoals in het antwoord op vraag 162 reeds is aangegeven beoogt het Veiligheidsprogramma door middel van het uitvoeren van een samenhangend pakket van (bijna 150) maatregelen een landelijke een reductie van criminaliteit en overlast van 20–25%, te realiseren in de periode 2008–2010. Over de wijze waarop deze ten doel gestelde afname van de criminaliteit zal worden gemeten zij u verwezen naar het antwoord op vraag 393.

164

Om de diefstal van mobiele telefoons goed te kunnen tegengaan, is het van groot belang om telefoontoestellen te kunnen blokkeren door middel van zogenaamde «bronbeveiliging». Daarvoor zijn internationale afspraken met de fabrikanten van mobiele telefoons noodzakelijk. Op welke wijze probeert de regering te komen tot dergelijke afspraken met

fabrikanten? Is de regering van plan om een voorstel tot een eventuele plicht voor fabrikanten om telefoontoestellen te beveiligen in te brengen in het kader van het Nederlands voorzitterschap van de Europese Unie?

Zoals reeds aangegeven in antwoorden op vragen van de leden Van Dam en Van Heemst over de registratie van gestolen mobiele telefoons (Aanhangsel Handelingen nr. 1765, vergaderjaar 2002–2003) heeft de Europese Commissie, mede op aandringen van Nederland, actie ondernomen in de richting van fabrikanten van mobiele telefoons. Doel hiervan is onder andere het hard embedded maken van IMEI-nummers door de fabrikanten. Aangezien de eisen die worden gesteld aan mobiele telefoons internationaal zijn gestandaardiseerd en – althans deels – door Europese regelgeving worden beheerst, is er voor gekozen het voortouw in de discussie met de fabrikanten bij de Europese Commissie te leggen. De opstelling van de regering in het kader van het Nederlands voorzitterschap van de Europese Unie ten aanzien van het beveiligen van telefoontoestellen zal afhangen van de uitkomsten van initiatieven die thans binnen de Unie gaande zijn. U zij met name verwezen hierbij op de conceptbeslissing van de TCAM vergadering van de Europese Commissie van 23 februari 2003 tot het «onveranderbaar maken» van IMEI-nummers, hetgeen mogelijk zal leiden tot een EU-richtlijn over deze problematiek (zie eveneens de hiervoor genoemde antwoorden op de vragen van de leden Van Dam en Van Heemst).

165

De evaluatie van Commissie Invoeringsaspecten behandeling heroïneverslaving is positief: er moeten twintig behandelcentra komen. Op welke termijn en op welke wijze worden de heroïneverstrekkingprojecten uitgebreid?

Het rapport van de Commissie Invoering Behandelingen Heroïneverslaving (CIBH) pleit voor uitbreiding naar 15 behandelcentra (geen 20). De reactie op het CIBH-rapport zal worden gegeven in het kabinetsstandpunt over de behandeling met heroïne. Dit standpunt zal in november door de minister van VWS aan de Tweede Kamer worden gestuurd.

166

Welke instellingen ontvingen de afgelopen jaren de Hein Roethof-prijs en welke projecten betrof het? Welk bedrag ontvingen deze instellingen voor deze projecten?

De Hein Roethofprijs wordt sinds 1987 jaarlijks uitgereikt en is bestemd voor het beste initiatief, project of pakket maatregelen ter voorkoming van criminaliteit. Elk jaar worden maximaal vijf projecten genomineerd. Het geldbedrag is sinds 1987 stapsgewijs verhoogd naar de huidige € 5000 voor de genomineerden en € 20 000 voor de winnaar. Het gewonnen bedrag dient aangewend te worden voor de preventie van criminaliteit.

De winnaars van de afgelopen vijf jaar zijn:

- Het project «Helden rond de Velden» van de voetbalclub Cambuur in samenwerking met de gemeente Leeuwarden, «het Buro» en de politie Friesland de winnaar (tegen voetbalvandalisme, 2002).
- Het Haagse project «Nachtpreventie Schilderswijk», een initiatief van buurtbewoners in samenwerking met politie Haaglanden (gericht op het voorkomen van criminaliteit in de wijk tijdens de nachtelijke uren, 2001).

- Het project «Marokkaanse buurtvaders/En nu iets positiefs!!» uit Amsterdam, van de vereniging Al Mawadda en het wijkteam Meer en Vaart van de politie Amsterdam/Amstelland (gericht op het voorkomen van overlast en criminaliteit door Marokkaanse jongeren, 2000).
- Het Maastrichtse project «Opvang thuisloze jongeren» van de Stichting Jeugdhulp Maastricht, de gemeente en politie en justitie (tegen overlast en criminaliteit door thuisloze jongeren, 1999)
- Het project «Wijkgerichte aanpak Venlo-Noord» van de gemeente Venlo, politie, bewoners en tal van andere instanties (verbetering leefbaarheid en voorkomen overlast en criminaliteit, 1998)
- Het project «Arbeidstoeleiding Huis van Bewaring De Havenstraat» uit Amsterdam, een samenwerkingsverband van gevangenis, reclassering, bedrijfsleven en beroepsopleidingen (herintegratie en voorkomen recidive ex-gedetineerden, 1997)

167

Hoeveel financieel-economische schade levert winkelcriminaliteit jaarlijks op? Is het waar dat deze schade circa € 3 miljard bedraagt?

Over de juiste omvang van de schade bestaan verschillende gegevens. Alle cijfers zijn gebaseerd op zelfrapportages van winkeliers.

In de monitor Bedrijven en Instellingen (MBI) is de criminaliteit waarvan de detailhandel slachtoffer wordt over 2001 geschat op € 420 miljoen. Het gaat om ca. 3 miljoen delicten.

Over het jaar 2002 is in de MBI niet de totale schade ten gevolge van de criminaliteit tegen de detailhandel gemeten, maar wel de omvang van de winkeldiefstal. Echter, zoals u in de – onlangs aan de Tweede Kamer verzonden – tweede voortgangsrapportage over de uitvoering van het Veiligheidsprogramma is bericht (Kamerstuk 28 684 nog geen subnummer bekend), geven de eerste voorlopige resultaten van deze MBI-meting over het jaar 2002 aanleiding tot twijfel over de vergelijkbaarheid met de eerdere meting. In overleg met het onderzoeksbureau wordt naar een oplossing hiervoor gezocht. Over de conclusie wordt de Tweede Kamer nader geïnformeerd.

Het cijfer van 3 miljard Euro is waarschijnlijk afkomstig uit een onderzoek dat in opdracht van het ministerie van Economische Zaken is verricht en heeft betrekking op de totale schade van alle vormen van criminaliteit waarvan het bedrijfsleven (dus niet alleen de detailhandel) slachtoffer is.

168

Om tanken zonder betalen tegen te gaan zijn door de tankbranche succesvolle experimenten gedaan met het doorgeven van het kenteken aan de gerechtsdeurwaarder, die de naam bij het kenteken zoekt en namens de tankhouder het verschuldigde bedrag incasseert. Op die wijze ontvangen tankstationhouders datgene waar zij recht op hebben, zonder de identiteit van de «doorrijder» te kennen. Hoe staat de regering tegenover deze aanpak? Is voor een bredere inzet van dit systeem een wetswijziging noodzakelijk? Zo ja, welke? Is de regering tot een dergelijke wetswijziging bereid?

Op 13 oktober jl. heeft eerste ondergetekende een brief aan uw Kamer gezonden waarin op bovenstaande vragen wordt ingegaan.

Hoe staat de regering tegenover het idee om bepaalde veroordeelden als onderdeel van hun straf tijdelijk te voorzien van een mini-GPS systeem, zoals dat is ontwikkeld door de Britse firma Sky Guardian? Welke wetsaanpassingen zou het invoeren van deze sanctievorm vergen?

Elektronische bewaking via een GPS systeem is sinds kort technisch mogelijk. Monitoring via GPS maakt het mogelijk iemand 24 per dag te lokaliseren, echter uitsluitend indien een continue verbinding met de satelliet mogelijk is. Dat maakt het systeem beperkt geschikt, het is immers niet mogelijk vanuit gebouwen continue verbinding te hebben met de satelliet. Het GPS systeem is bovendien aanzienlijk duurder dan het huidig gebruikte systeem, waarbij via een enkelband en een GSM-verbinding de aan- of afwezigheid binnen een bepaald gebied wordt gecontroleerd.

Naast elektronische bewaking via GPS en de al langer toegepaste «enkelband» zijn recent nog meer technieken beschikbaar gekomen, zoals stemherkenning via de telefoon (om iemands aanwezigheid op een bepaalde plaats op een bepaald moment te controleren) en controle op het gebruik van alcohol via een telefoonverbinding.

Binnen het project Modernisering sanctietoepassing wordt op dit moment bekeken welke toepassingen bovengenoemde technieken zouden kunnen krijgen voor het Nederlandse stelsel van strafproces en strafexecutie (en welke wetsaanpassingen daarvoor nodig zouden zijn). Besluitvorming hierover is voorzien begin 2004.

Wat zijn de grenzen voor werkgevers bij het monitoren van hun personeel door middel van ICT, camera's, enzovoort?

Werkgevers zijn gebonden aan de eisen van goed werkgeverschap, maatschappelijke zorgvuldigheid en de omgang met persoonsgegevens, zoals neergelegd in de Wet bescherming persoonsgegevens. Maatregelen moeten voldoen aan de eisen van subsidiariteit en proportionaliteit. Van belang is ook dat het personeel van maatregelen op de hoogte wordt gesteld en dat de bepalingen van de Wet op de ondernemingsraden in acht worden genomen. Bij gelegenheid van de behandeling van het wetsvoorstel uitbreiding strafbaarstelling heimelijk cameratoezicht is deze vraag eveneens aan de orde geweest (Kamerstukken I, 2002/03, 27 732, nrs. 57c, 57d). Deze wet zal in werking treden op 1 januari 2004 (KB van 11 september 2003, 365).

De regering verwacht pas in 2005 een stabiel niveau als het gaat om de aanvragen van «verklaring omtrent het gedrag». Waar is deze verwachting en het aantal van 260 000 aanvragen op gebaseerd?

De invoeringsdatum voor de nieuwe werkwijze rondom de afgifte van de Verklaringen Omtrent Gedrag (VOG) is in overleg met betrokkenen thans bepaald op 1 april 2004. Vanaf deze datum zal de werkwijze rondom de VOG onder de aandacht van de bevolking worden gebracht. Na verloop van tijd wordt verwacht dat de werkwijze is ingeburgerd en dientengevolge een stabiel niveau van aanvragen wordt bereikt.

De 260 000 aanvragen voor een VOG in 2005 zijn gebaseerd op het aantal aanvragen dat thans bij de gemeenten wordt ingediend met de verwachte toename van de verzoeken om een VOG als gevolg van de beperking van

het aantal instanties dat op dit moment nog gerechtigd is concrete justitiële gegevens te ontvangen.

Daarnaast is de mogelijkheid voor het gebruik van de VOG met de nieuwe Wet Justitiële Gegevens verruimd tot alle arbeidsrelaties in de ruimste zin van het woord.

172

Wat behelst de intensievere aanpak door de overheid als het de criminaliteitspreventie van de juweliersbranche betreft en wat zijn tot nu toe de resultaten van deze aanpak?

In april 2003 heeft de Commissie Veiligheid Juweliersbranche een advies uitgebracht aan de ministers van Justitie en BZK over de aanpak van de criminaliteit in deze branche. Dit advies is op 14 mei 2003 aan de Tweede Kamer toegezonden (just 030456). De afgelopen periode is gewerkt aan het geven van uitvoering van deze adviezen door Justitie, gezamenlijk met BZK, politie en de Federatie Goud en Zilver. Zo hebben alle gemeenten het advies van de commissie ontvangen. Gemeenten is verzocht om veiligheid zwaarder te laten wegen dan welstand als het gaat om beveiligingsmaatregelen. In feite vragen we daarmee van gemeenten creativiteit bij de aanpak van veiligheidsproblemen. Om hen hierbij te helpen is een inventarisatie verricht naar bestaande creatieve oplossingen. De informatie uit deze inventarisatie zal nog in 2003 zowel aan gemeenten als aan de detailhandel, inclusief juweliers ter beschikking worden gesteld.

Daarnaast is de Dienst Nationale Recherche Informatie een samenwerkingsverband gestart met de juweliersbranche. Vanuit deze dienst wordt relevante informatie over overvallen en ramkraken tegen juweliers verspreid onder alle politieregio's.

173

Aan welke verplichte preventieve maatregelen wordt gedacht voordat een bedrijf zich kan verzekeren? Wordt dan ook rekening gehouden met het soort bedrijf en de haalbaarheid van de te maken kosten voor dit bedrijf?

Wanneer bedrijven zich willen verzekeren stuurt een verzekeraar altijd een expert om de te verzekeren risico's specifiek voor dat bedrijf op maat vast te stellen. Op basis daarvan worden individuele preventie maatregelen voorgeschreven en wordt de daaraan gekoppelde premie vastgesteld. Het type bedrijf en de haalbaarheid van de te maken kosten spelen daarbij een rol.

Justitie wil met de verzekeraars bezien of het verplicht stellen van preventieve maatregelen via polisvoorwaarden een bijdrage kan leveren aan de nagestreefde daling van criminaliteit.

174

Hoe zal invulling worden gegeven aan de betrokkenheid van de door criminaliteit getroffen ondernemers? Zal deze betrokkenheid worden vergroot?

De koepelorganisaties van alle bedrijfssectoren zijn op landelijk niveau georganiseerd. Het betrekken van door criminaliteit getroffen ondernemers gebeurt in overleg met deze landelijke koepelorganisaties. Daartoe wordt waar nodig en wenselijk gebruik gemaakt van bestaande overlegfora zoals het Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing. In aanvulling daarop wordt ook op regionaal en lokaal niveau actief ingezet op het betrekken van door criminaliteit getroffen ondernemers. Die betrokkenheid krijgt enerzijds gestalte in de Regionale Platforms Criminaliteits-

beheersing en anderzijds in de afspraken die lokaal rond afzonderlijke bedrijventerreinen, winkelgebieden of uitgaansgebieden worden gemaakt. Of deze betrokkenheid vergroot moet worden is afhankelijk van de regionale/lokale situatie.

175

Het keurmerk «Veilig ondernemen» en de kwaliteitsmeter «Veilig uitgaan» worden financieel door Justitie ondersteund. Wat zijn de te verwachten kosten en welk percentage wordt door Justitie vergoed.? Wie betalen de overige kosten? Komen deze voor rekening van de bedrijven zelf of wordt dit doorberekend aan de klanten? Zijn hierover afspraken gemaakt met de betrokken bedrijven?

De kosten van de keurmerken verschillen per winkelgebied of bedrijventerrein. Datzelfde geldt voor de toepassing van de kwaliteitsmeter. Wanneer in het gebied al langer door de publieke en private partijen aandacht werd gegeven aan samenwerking en aan het treffen van preventieve voorzieningen, zal het behalen van een keurmerk minder kosten dan wanneer men nog geheel vooraan moet beginnen. De kosten hangen ook af van het soort maatregelen dat men wil treffen.

Justitie ondersteunt het behalen van een nieuw keurmerk door middel van een stimuleringsregeling. De bijdrage (50% van de daadwerkelijke kosten met een maximum van € 35 000) is bedoeld voor het opzetten van een samenwerkingsverband, het maken van een analyse van de problemen en het opstellen van een plan van aanpak. Dit omdat is gebleken dat deze drie activiteiten voorwaarden zijn om een keurmerk te behalen en dat juist in die startfase het vinden van voldoende fondsen het moeilijkst is.

Er wordt geen subsidie gegeven voor het tot stand brengen van de feitelijke maatregelen ter verhoging van de veiligheid. Dit wordt beschouwd als een taak van de samenwerkingspartners (bedrijfsleven, horeca, lokale overheid, politie en eventuele andere betrokkenen) in het gebied.

176

Zijn er resultaten bekend van bedrijfsterreinen en winkelcentra die vallen onder het keurmerk «Veilig ondernemen»?

Recent zijn de eerste rapportages beschikbaar gekomen waarin de aanpak van criminaliteit en veiligheid in bedrijventerreinen en winkelgebieden die vallen onder het keurmerk «Veilig ondernemen» worden geëvalueerd.

In 3 gebieden zijn effecten gemeten: op de bedrijventerreinen in Alphen aan den Rijn en Vianen en in het winkelgebied in het stadshart van Almere. De resultaten zijn bemoedigend. De criminaliteitscijfers dalen en het veiligheidsgevoel van ondernemers is in het algemeen versterkt.

Voorts is kort geleden een eerste evaluatie van de invoering van het KVO afgerond. Daarin zijn 8 KVO-verbanden onderzocht. Dit onderzoek richtte zich op het samenwerken en het tot stand komen van samenwerkingsverbanden. Ook uit dit onderzoek blijkt tevredenheid bij de ondernemers. Naast de verhoging van de veiligheid wordt in dit onderzoek ook als voordeel van het KVO genoemd de positieve publiciteit die het keurmerk met zich mee brengt.

177

Kan de regering aangeven hoe in de justitiële beraden de informatie-uitwisseling zal plaatsvinden?

De Arrondissementale Justitiële Beraden moeten volgens het Veiligheidsprogramma in 2005 bindende afspraken hebben gemaakt over de inzet van de samenwerkende organisaties voor effectief justitieel optreden. Zij verrichten daarvoor in 2004 de nodige voorbereidingen. Die afspraken hebben onder andere betrekking op de onderlinge informatie-uitwisseling. Het is op dit moment nog niet aan te geven hoe die afspraken zullen luiden.

178

Hoe is de mededeling van de minister-president gedaan tijdens de algemeen politieke beschouwingen over de JIB-projecten dat de minister van Justitie na 2004 in overleg zal treden met de gemeenten die de JIB-projecten willen handhaven om te bezien onder welke voorwaarden Justitie een financiële bijdrage zal kunnen leveren aan het voortbestaan ervan, te rijmen met de begroting waarin staat dat vanaf medio 2004 de centrale financiering van JIB-arrangementen geleidelijk zal worden beëindigd?

Vanaf 2004 is er geen mogelijkheid meer voor het aanvragen van nieuwe Jib's dan wel voor het aanvragen van een verlenging op de huidige leest. De huidige Jib-bureaus kunnen de hen toegezegde termijn (maximaal 4 jaar) «uitzitten». Vanaf 2005 komt er op deze wijze ruimte binnen het beschikbare budget om de financieringsregeling aan te passen, in 2007 resulterend in een beschikbaar budget van 2,1 miljoen euro. De nieuwe regeling zal zich richten op bredere lokale samenwerkingsverbanden die een bepaalde aanpak van criminaliteit of van de criminaliteit in probleemgebieden voorstaan. Samenwerkingsverbanden waarin Justitie-organisaties samen met het lokaal bestuur, de politie en hulpverlenings-organisaties de criminaliteit en onveiligheid (in de omgeving) aanpakken. De financiële bijdrage zal dienen als stimuleringsbijdrage voor een beperkte periode in een deel van de kosten die de justitieorganisaties in zo'n samenwerkingsverband zullen maken. De overige kosten, met name die van de andere partners, zullen via een vorm van co-financiering moeten worden gedekt. Deze nieuwe formule laat ruimte om een stimuleringsbijdrage te vragen voor een lokale aanpak waarin ook een Jib-bureau een rol zou kunnen spelen. Eerste ondergetekende zal de Kamer nog dit najaar verder informeren over de beleidslijn rondom Justitie in de buurt zoals hij die voor de komende jaren voor ogen heeft.

179

Hoe moeten deze bureaus in het kader van de professionalisering en kwaliteitsverbetering van het JIB dit verwezenlijken zonder de centrale financiering?

Door uitwisseling van «best practices» wordt momenteel voorzien in professionalisering en kwaliteitsverbetering. Deze uitwisselingen zullen, voor zover daaraan behoefte blijft bestaan, vooralsnog voortgezet worden en kunnen ook onder de nieuwe regeling een rol blijven spelen. Deze zijn niet afhankelijk van de centrale financiering. Daarnaast zal bezien worden of er behoefte blijft bestaan aan een centraal geconcipieerd best-practices-handboek voor de bureaus.

180

Hoe wordt de informatie over de rol van omstanders en getuigen bij alle vormen van geweld, op burgers overgebracht?

Zie het antwoord op vraag 184.

181

Moet bij de aanpak van geweld op straat ook het door burgers toegepast geweld bij aanhoudingen op heterdaad betrokken worden?

De wet bepaalt dat in geval van ontdekking op heterdaad ieder bevoegd is de verdachte aan te houden. In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat het gerechtvaardigd is om enig geweld toe te passen om aan de situatie een eind te maken. «Onnodig» geweld mag hierbij niet worden gebruikt. De bij de aanhouding gebruikte fysieke dwang dient op te houden, zodra een verdachte zich overgeeft, of weerloos is. Bij de voorlichting zal aan deze grenzen aandacht worden besteed.

182

Hoeveel gemeenten hebben inmiddels een plan van aanpak tegen huiselijk geweld? In hoeveel gemeenten bestaat inmiddels een samenwerkingsverband met andere lokale partners?

De aanpak van huiselijk geweld door gemeenten wordt thans geïnventariseerd. Onder meer wordt nagegaan hoeveel gemeenten een beleid hebben voor de aanpak van huiselijk geweld, hoeveel gemeenten de regie over die aanpak voeren en in hoeveel gemeenten er geformaliseerde samenwerkingsverbanden bestaan. Daartoe worden alle grotere gemeenten en centrumgemeenten benaderd. Ook wordt een steekproef van kleinere gemeenten in het onderzoek betrokken. Daarnaast wordt in het onderzoek nagegaan welke activiteiten de politieregio's en arrondissementsparketten met betrekking tot de aanpak van huiselijk geweld hebben ontwikkeld. De resultaten van de eerste monitor van de aanpak huiselijk geweld worden verwacht in november 2003.

183

Kan een uitsplitsing naar geslacht gemaakt worden van de plegers van geweld in het publieke domein? Welke initiatieven worden er ondersteund ter vermindering van dit geweld? Wordt er daarbij rekening gehouden met het geslacht van de daders?

Uit onderzoek blijkt dat geweld in het publieke domein, net als veel andere vormen van criminaliteit, vooral gepleegd wordt door mannen. In het onderzoeksrapport «Geweld: gemeld en geteld», een analyse van de aard en omvang van geweld op straat tussen onbekenden, dat zich baseert op cijfers uit 1998, blijkt bijvoorbeeld ruim 89% van de geweldsdelicten door mannen te zijn gepleegd.

Justitie ondersteunt bijvoorbeeld de landelijke campagne «Meld geweld».

Bij de aanpak van geweld kan rekening worden gehouden met specifieke kenmerken van de doelgroep, dat kunnen ook sekse-specifieke aspecten zijn. Dat is echter eerder aan de orde bij de aanpak van huiselijk geweld dan bij de aanpak van publiek geweld.

184

Wordt onder geweld in het (semi) publieke domein ook geweld op straat verstaan? Houdt dat in dat de burger bij het zien van geweld wordt gestimuleerd om actief op te treden tegen de geweldpleger? Is dit voorstel te zien als een ommezwaai vergeleken met de benadering uit 2001 waarin de burger nog geadviseerd wordt passief maar oplettend het geweld te benaderen om zodoende zichzelf niet in gevaar te brengen?

Hoe wordt in strafrechtelijk opzicht omgegaan met omstanders die actief betrokken zijn bij het stoppen van geweld?

Wordt bij de voorlichting ook betrokken het gegeven dat excessief

optreden niet wordt toegestaan (uitspraak in de zaak van AH-medewerkers)?

Worden er richtlijnen gegeven over hoever een omstander mag gaan om zijn «eigen of eens anders lijf, eerbaarheid of goed» te beschermen?

Onder geweld in het (semi) publieke domein wordt ook geweld op straat verstaan. Burgers bepalen zelf of en op welke wijze zij optreden tegen geweld op straat. Waar zij fysiek en mentaal toe in staat zijn, verschilt immers van persoon tot persoon. In de afgelopen twee jaren hebben de ministeries van Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties samen met de Stichting Meld Geweld de massamediale campagne Meld Geweld via Postbus 51 gevoerd. In deze campagne lag de nadruk op wat de burger kan doen als hij of zij getuige is van een geweldsincident op straat, zonder zichzelf in gevaar te brengen. Het voornemen bestaat voor een aangepaste herhaling van de campagne in 2004. De aanpassing zit hierin dat er een «vierde tip» wordt ontwikkeld, die wijst op de mogelijkheid dat de burger actief kan ingrijpen, waarbij zijn of haar veiligheid voorop staat. Er is hier geen sprake van een nieuwe benadering, maar van een aanvulling op de bestaande benadering.

Het artikel 53 WvSv bepaalt dat in geval van ontdekking op heterdaad ieder bevoegd is de verdachte aan te houden. In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat het gerechtvaardigd is om enig geweld toe te passen, teneinde aan de situatie een eind te maken. «Onnodig» geweld mag hierbij niet worden gebruikt. De bij de aanhouding gebruikte fysieke dwang dient op te houden, zodra een verdachte zich overgeeft, of weerloos is. Bij de voorlichting hierover wordt duidelijk aangegeven, hoever een omstander mag gaan om zijn «eigen of een anders lijf, eerbaarheid of goed» te beschermen.

185

Waarom wordt er niet langer geïnvesteerd in kleinschalige preventieprojecten? Zijn kleinschalige preventieprojecten per definitie niet effectief? Welke kleinschalige projecten zullen niet langer subsidie ontvangen?

De keuze om in beginsel geen subsidie te verlenen voor kleinschalige projecten is gemaakt omdat van Justitie verwacht mag worden dat zij zich met name richt op projecten voor een grote doelgroep. Kleinschalige projecten dienen door de direct betrokkenen gefinancierd te worden. Dergelijke projecten zijn niet per definitie effectief of ineffectief. Het spreekt vanzelf dat een kleinschalig project dat zeer effectief is als het gaat om de reductie van criminaliteit met steun van Justitie onder de aandacht van een brede doelgroep gebracht kan worden.

Subsidie van Justitie voor preventieprojecten wordt in het algemeen slechts voor een korte periode (1 à 2 jaar) verstrekt. Bestaande subsidies worden niet door deze maatregel getroffen.

186

Is de regering in overleg met decentrale overheden om de financiering van de JIB's over te nemen? Zo ja, wat zijn de resultaten van dat overleg? Verwacht de regering dat de lagere overheden de financiering van de JIB's zullen overnemen? Zal de financiering van JIB's ook stopgezet worden wanneer decentrale overheden niet bereid zijn de financiering over te nemen?

De regering is niet in overleg met decentrale overheden om de financiering van de JIB's over te nemen. Er komt een nieuwe financieringsregeling die zich zal richten op bredere lokale samenwerkingsverbanden die een bepaalde aanpak van criminaliteit of van de criminaliteit in probleemgebieden voorstaan. Samenwerkingsverbanden waarin Justitieorganisaties

samen met het lokaal bestuur, de politie en hulpverleningsorganisaties de criminaliteit en onveiligheid (in de omgeving) aanpakken. De financiële bijdrage zal dienen voor uitverkoren projecten en betreft een stimuleringsbijdrage voor een beperkte periode in een deel van de kosten die de justitieorganisaties in zo'n samenwerkingsverband zullen maken. De overige kosten, met name die van de andere partners, zullen via een vorm van co-financiering moeten worden gedekt. Deze nieuwe formule laat ruimte om een stimuleringsbijdrage te vragen voor een lokale aanpak waarin ook een Jib-bureau een rol zou kunnen spelen.

187

Is het waar dat Slachtofferhulp Nederland voor het innen van de gemeentelijke subsidies – die zij naast de rijkssubsidie krijgt – bij alle 469 gemeenten een subsidieverzoek moet indienen? Indien dit het geval is, wat is dan de hoogte van de bedragen die worden ontvangen, bijvoorbeeld van een kleine gemeente? Is het ter bestrijding van de bureaucratie die een dergelijke financiering tot gevolg heeft mogelijk deze subsidie te standaardiseren naar een vast bedrag per inwoner en ten laste te laten komen van het Gemeentefonds?

SHN dient bij alle gemeenten een subsidieverzoek in. Het is een lokale afweging of slachtofferhulp al dan niet wordt ondersteund. De verstrekte subsidiebijdrage loopt van ongeveer € 3500 per jaar door een kleine gemeente tot ongeveer € 55 000 door grotere gemeenten.

Tot nu toe is niet gebleken dat deze subsidie vervangen zou kunnen worden door een bijdrage uit het gemeentefonds. Een van de argumenten daarbij is dat gemeenten zeer beperkt mogelijkheden hebben om lokale beleidsprioriteiten in relatie tot slachtofferhulp aan te geven.

188

Is het waar dat een dossier in een strafzaak, overeenkomstig de nieuwe archiefwetgeving, na een zekere periode vernietigd dient te worden? Zo ja, hoe verhoudt de termijn voor vernietiging zich tot de verjaringstermijn in strafzaken? Welke gevolgen zal een eventuele opheffing van de verjaringstermijn voor moord en doodslag moeten hebben voor de periode waarna een strafdossier wordt vernietigd? Is er niet een op zich zelf staand belang van slachtoffers om het dossier over hun zaak te kunnen inzien, ook nádat de verjaringstermijn van de zaak is verstreken? Hoe wordt dit belang in de wetgeving vormgegeven?

Bij koninklijke boodschap van 20 mei 2003 is bij de Tweede Kamer ingediend het voorstel tot wijziging van de Wet justitiële gegevens in verband met het verwerken van strafvorderlijke gegevens en wijziging van het Wetboek van Strafvordering, het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Wet tarieven in strafzaken in verband met het verstrekken van een afschrift van een vonnis of een arrest aan de verdachte en zijn raadsman of een derde. In titel 2a, die wordt toegevoegd aan de Wet justitiële gegevens, van dit wetsvoorstel is een regeling voor het bewaren en verwijderen van strafvorderlijke gegevens opgenomen. Deze luidt (voor zover hier relevant) als volgt:

Artikel 39d

Het College van procureurs-generaal verwijdert strafvorderlijke gegevens:

- a. over misdrijven twintig jaren na onherroepelijk afdoening van de strafzaak in het kader waarvan die gegevens zijn verwerkt of het recht tot strafvordering door verjaring is vervallen dan wel na het overlijden van betrokkene, en
- b. over overtredingen vijf jaren na onherroepelijk afdoening van de straf-

zaak in het kader waarvan die gegevens zijn verwerkt of het vervallen van het recht tot strafvordering door verjaring dan wel na het overlijden van betrokkene.

De mogelijke opheffing van de verjaringstermijn voor moord en doodslag leidt ertoe dat de desbetreffende strafvordelijke gegevens niet zullen worden vernietigd; het betreft dan gevallen waarin het recht tot strafvordering niet verjaart, tenzij zij eerder zijn geëindigd met een onherroepelijke einduitspraak.

In het kader van het wetsvoorstel dat wordt voorbereid ter versterking van de positie van het slachtoffer wordt een algemeen recht op inzage in het strafdossier overwogen. Thans wordt door het openbaar ministerie op grond van het bestaande beleid vrijwel altijd aan verzoeken tot inzage en afschrift van slachtoffers voldaan. Uitzondering wordt hierbij veelal gemaakt ten aanzien van het verstrekken van psychiatrische rapportage van de verdachte.

189

Hoe is het mogelijk dat een slachtoffer, dat expliciet heeft aangegeven op de hoogte te willen worden gehouden van een strafzaak, op de dag van de rechtszaak via de radio moet vernemen dat «zijn» zaak die dag voorkomt? Welke maatregelen worden in 2004 getroffen om de informatievoorziening aan het slachtoffer te verbeteren?

Er zijn verschillende oorzaken die tot gevolg kunnen hebben dat een slachtoffer niet tijdig wordt geïnformeerd over de strafzitting. Enerzijds kan, hoewel de procedures bij het OM duidelijk zijn en geautomatiseerd ondersteund worden, de oorzaak liggen in onzorgvuldigheden bij de administratieve verwerking door het OM. Anderzijds kan dit liggen aan het laat reageren door een slachtoffer of niet opgeven van nieuwe adresgegevens wegens verhuizing. Nog dit jaar zal er een onderzoek gestart worden naar de tevredenheid van slachtoffers over bejegening en informatievoorziening door onder andere het Openbaar Ministerie. Indien uit het onderzoek blijkt dat regelmatig slachtoffers niet worden geïnformeerd zullen maatregelen genomen moeten worden.

190

Is de regering bereid de oprichting van een pilotproject Stichting Collectieve Regeling Personenschade organisatorisch, of beleidsmatig te ondersteunen? Is de regering bekend met de voorstellen die door de heer R.A. Sleeuw aan het ministerie van Justitie hieromtrent zijn aangeboden? Wat is de reactie van de minister van Justitie op die plannen?

De archieven van het ministerie van Justitie zijn hierop nageslagen. Daarin zijn geen brieven of stukken van de heer R.A. Sleeuw over dit onderwerp aangetroffen. Daarom kan niet inhoudelijk op deze vraag worden ingaan.

191

Kan het juridische loket zoals dat wordt voorzien in de stelselwijziging rechtsbijstand ook een functie vervullen voor de toegankelijkheid van de slachtofferhulp?

Ja. Door het Juridisch Loket wordt ondersteuning geboden aan slachtoffers van delicten en ongevallen die zich met een civiele vordering terzake van schadevergoeding kunnen voegen in een strafprocedure tegen daders voor vergoeding van de materiele en immateriële schade. Deze slachtoffers kunnen onder meer terecht bij het Juridisch Loket voor advies en/of begeleiding bij de invulling van een voegingsformulier. Indien geïndiceerd

kan adequate doorverwijzing plaatsvinden naar Slachtofferhulp dan wel de advocatuur.

192

Is het waar dat nog niet alle arrondissementsrechtbanken voldoen aan het EU-kaderbesluit inzake slachtofferzorg?

De enige bepaling die in het EU-kaderbesluit slachtofferzorg voor rechtbanken wordt gesteld betreft het treffen van voorzieningen zodat contact tussen slachtoffers en daders in gerechtsgebouwen vermeden kan worden. Bij de eerste evaluatie van het EU-kaderbesluit is geconstateerd dat Nederland voldoet aan die eis van het kaderbesluit (Tweede Kamer, vergaderjaar 2001–2002, 27 213, nr. 5).

193

Hoe rijmt de regering het ontbreken van speciale wachtruimtes voor slachtoffers op een rechtbank en het ontbreken van begeleiding waardoor slachtoffers oog in oog met de dader kunnen komen met het doel van de slachtofferzorg om het geschonden vertrouwen en gevoel van veiligheid te herstellen?

Uit de eerder dit jaar aan uw Kamer gestuurde inventarisatie bleek, dat – hoewel niet altijd aparte wachtruimten voor slachtoffers beschikbaar zijn – er bij de gerechten wel altijd opvang en veelal ook begeleiding wordt geboden aan slachtoffers om te voorkomen dat zij ongewild in contact komen met verdachten. De rechtbanken c.q. paleizen van Justitie en de nevenvestigingen waar meervoudige strafzittingen plaatsvinden, zijn vanaf begin jaren negentig waar mogelijk gebouwd of verbouwd volgens de specificaties die voorzien in gescheiden wachtruimten bij zittingszalen, spreekkamers in het publieke gebied bij die zittingszalen en een speciaal vertrek met voorzieningen voor de opvang voor getuigen, deskundigen of slachtoffers.

194

Hoe wordt voorlichting gegeven over de nieuwe mogelijkheden die slachtoffers hebben, zoals het spreekrecht?

Het wetsvoorstel spreekrecht is nog niet aangenomen door de Eerste Kamer. Over het algemeen worden nieuwe mogelijkheden voor burgers in een persbericht bekend gemaakt of door een gerichte publiekscampagne, bijvoorbeeld in de vorm van foldermateriaal. Daarnaast worden slachtoffers door medewerkers van politie, OM en Slachtofferhulp Nederland geïnformeerd over eventuele nieuwe mogelijkheden.

195

Wordt de subsidie aan de stichting herstellbemiddeling voortgezet?

Op dit moment wordt een standpunt over bemiddeling voorbereid. Het project van de stichting herstellbemiddeling zal in dit standpunt worden betrokken. Er is nog geen besluit genomen over de voortzetting van de subsidie.

196

Hoe gaat de regering de opsporing, handhaving en het toezicht versterken en de preventie intensiveren als er minder geld beschikbaar is?

De vraag mist feitelijke grondslag. In het Strategisch Akkoord en het Hoofdlijnenakkoord wordt aan extra middelen voor de veiligheid in totaal € 1242 mln. ter beschikking gesteld voor Justitie, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en andere betrokken departementen. Het Hoofdlijnen-

akkoord voegt hieraan nog eens € 100 mln. toe voor jeugd en preventie, waarvan € 35 mln. voor maatregelen aan de zijde van Justitie en € 65 mln. voor maatregelen aan de zijde van VWS. Er zijn derhalve voldoende additionele middelen beschikbaar, onverminderd de taakstellingen die bij beide regeerakkoorden eveneens zijn opgelegd.

Over de wijze waarop de regering de additionele middelen precies wil inzetten voor versterking van de opsporing, de handhaving, het toezicht en de preventie, wordt verwezen naar het Veiligheidsprogramma en de in dat kader verschenen Eerste en de Tweede voortgangsrapportages. Deze hebben de Kamer op resp. 16 mei 2003 en 7 oktober 2003 bereikt.

197

Welke voortgang wordt geboekt bij het invoeren van de elektronische aangifte in Nederland? Is het waar dat het experiment met elektronische aangifte in Rotterdam slechts betrekking heeft op aangiften van zaken waarin zelden of nooit opsporing en vervolging plaatsvindt?

Aan het einde van dit jaar zal een landelijke voorziening voor elektronische aangifte worden beproefd door enkele politiekorpsen. Na een (positieve) evaluatie van deze proef zal de voorziening in de loop van het volgende jaar worden geïmplementeerd door de overige politiekorpsen.

Met de elektronische aangiftevoorziening van het politiekorps Rotterdam-Rijnmond kunnen burgers alleen aangifte doen van strafbare feiten zonder een daderindicatie dus strafbare feiten zonder sporen, signalementen, bekende daders, etc. Er zijn dan weinig aanknopingspunten voor een eventueel opsporingsonderzoek. De reden is dat strafbare feiten met een daderindicatie zich minder goed lenen voor elektronische aangifte.

198

Is de regering bereid om een landelijke richtlijn voor het gebruik van videoverhoor door politie en Justitie te ontwikkelen nu de Recherche Advies Commissie positief heeft geadviseerd over deze methode en verschillende politiekorpsen werken aan het inrichten van videoverhoorstudio's? Zo neen, waarom niet?

Het advies van de Recherche Advies Commissie over videoverhoor dateert al weer van enige jaren geleden en op grond daarvan zijn diverse korpsen bezig met de uitvoering.

De regering is bereid in contact te treden met politie en Openbaar Ministerie maar heeft op dit moment geen indicaties dat het gewenst of noodzakelijk is om terzake een landelijke richtlijn op te doen stellen.

199

Hoe staat de regering tegenover de voorstellen van de Politie Amsterdam om personen die het recht op veiligheid en leefbaarheid van anderen schenden, tijdelijk bepaalde rechten te onttrekken, zoals het recht om gebruik te maken van het openbaar vervoer, openbare voorzieningen als bioscopen, winkels, zwembaden, et cetera? Behoeft de wetgeving aanpassing om een dergelijk instrumentarium structureel te kunnen toepassen? Zo ja, welke aanpassing?

Het betreft hier geen voorstellen, maar voornamelijk maatregelen die op grond van het civiele recht nu reeds door de rechthebbende kunnen worden getroffen tegen veroorzakers van overlast. Bij (herhaalde) overtreding van de huisregels kan de toegang tot bepaalde voorzieningen worden geweigerd. Ook op grond van de plaatselijke gemeentelijke verordening kan tegen veroorzakers van overlast in het openbaar vervoer

worden opgetreden. Gebleken is dat de politie Amsterdam-Amstelland het gebruik van dit instrumentarium stimuleert. In het lokale driehoeksoverleg wordt besproken op welke wijze de politie bij de toepassing van dit instrumentarium een bijdrage kan leveren.

Als het gaat om optreden tegen personen die in de openbare ruimte strafbare feiten plegen, kunnen binnen het bestaande wettelijk kader door de rechter bijzondere voorwaarden die het gedrag van de veroordeelde betreffen (zoals een straatverbod of een contactverbod) worden opgelegd.

Dit wettelijk kader is in het algemeen toereikend voor het opleggen van de voorwaarden als in de vraag genoemd.

200

Is het waar dat het College van Procureurs-Generaal in februari 2003 heeft besloten om de werving en selectie van buitenstaanders/plaatsvervangende officieren van Justitie en van plaatsvervangende officieren van Justitie voor enkelvoudige zittingen te beëindigen? Zo ja, waarom is dit besluit genomen? Is het niet veel efficiënter en goedkoper om voor eenvoudige politierechterzittingen zogenaamde «enkelvoudige officieren» in te zetten? Waarom wordt er zo weinig gebruik gemaakt van zogenaamde «enkelvoudige officieren», terwijl het enkelvoudig officierschap nog maar recent is ingevoerd?

Begin dit jaar heeft het College besloten de werving- en selectieactiviteiten voor buitenstaanders/plv ovj's en voor plv ovj's enkelvoudige zittingen voorlopig op te schorten. Deze activiteiten zijn dus vooralsnog niet beëindigd. De reden daarvoor is dat nog voldoende geschikte kandidaten in portefeuille zitten en dat het OM een plaatsingsverplichting heeft voor deze ex-RAIO's in het geval zij kiezen voor een functie bij het OM.

Omdat een plv ovj voor enkelvoudige zittingen in een lagere salarisschaal zit dan de plv. ovj lijken zittingen die door de plv ovj voor enkelvoudige zittingen worden gedaan, goedkoper. Of deze inzet in de praktijk goedkoper en efficiënter is, is onzeker, te meer omdat er een behoorlijke doorstroming is van plv ovj enkelvoudig naar ovj. Sinds de invoering van de plv ovj enkelvoudige zittingen zijn er 50 à 55 mensen aangenomen als plv ovj enkelvoudige zittingen. Het merendeel van hen (35 à 40) is inmiddels doorgestroomd naar de functie van officier van justitie. Feitelijk gaat het dus om een twintigtal ovj's enkelvoudige zittingen op het landelijk totaal.

201

Hoe luiden de prestatie-indicatoren voor de werkzaamheden van het Openbaar Ministerie, welke waarden zal het Openbaar Ministerie de komende jaren halen?

Naast de doelstellingen omtrent de extra te behandelen strafzaken voortkomend uit de prestatie-afspraken met de politie, gaat het om de indicatoren betreffende de snelheid van afdoening, en de mate waarin strafzaken ook leiden tot een sanctie (bestrafing of transactie). Omtrent het laatste, het *interventiepercentage*, wordt er naar gestreefd dit de komende jaren op het bestaande hoge niveau te houden: in rechtbankzaken is het doel een interventiepercentage van (tenminste) 88% te halen, in kantonzaken (tenminste) 82%.

Ten aanzien van de *snelheid van afdoening*, worden de doelstellingen op het huidige niveau gehandhaafd. Dit betekent dat gemiddeld rechtbankzaken binnen (ten hoogste) 5 maanden worden afgehandeld, kantonzaken binnen 6 maanden en Mulderberoepen binnen ruim 1½ maand.

202

Kan de regering uiteenzetten wat zij bedoelt met de constatering dat de spanning tussen middelen en ambities bij het Openbaar Ministerie zich als gevolg van de doelstellingen uit het Veiligheidsprogramma zullen doen voelen? Voldoet de investering in het Openbaar Ministerie niet om het hoofd te kunnen bieden aan de toename van de instroom? Als dat het geval is, welke investering zou noodzakelijk zijn om deze problematiek op te lossen?

In 2002 is het aanbod van zaken door de politie al sterk toegenomen. Om het peil van de opsporing op een voldoende niveau te krijgen, komen de volgende jaren daar nog tienduizenden zaken bij. Ten behoeve van een adequate behandeling van die zaken worden in 2004 extra middelen aan het OM ter beschikking gesteld. Er is vooralsnog geen aanleiding te veronderstellen dat deze extra middelen ontoereikend zouden zijn.

203

Zijn de overige ketenpartners (waaronder tevens begrepen de reclasering) voldoende (financieel) toegerust om de verhoogde uitstroom van de politie als gevolg van de prestatiecontracten te verwerken?

In het Hoofdlijnenakkoord zijn extra middelen ter beschikking gesteld ten behoeve van de knelpunten in de politie- en justitieketen. Hierin wordt ook begrepen de knelpunten die het gevolg zijn van de verhoogde uitstroom van de politie in het kader van de prestatiecontracten.

Met de reeds toegekende middelen voor 2004 wordt aan de noden op de korte termijn tegemoet gekomen. Voor de opvang van knelpunten en de verdeling van de extra middelen voor de jaren 2005 en verder zal een prognosemodel worden ontwikkeld dat als basis kan dienen voor de meerjarige aanwending van deze extra middelen.

Bij brief van 16 september 2003 (Prognosebrief sanctiecapaciteit 2003–2007) is uw Kamer inmiddels geïnformeerd over de nieuwe WODC-prognoses aangevuld met de behoefte aan sanctiecapaciteit uit nieuw beleid. Hieruit blijkt dat de behoefte meer en sneller groeit dan eerder verwacht. Met de extra middelen kan de sanctiecapaciteit niet zonder meer zodanig worden uitgebreid dat de kloof met de behoefte wordt gedicht. Daarom zal het beleid worden gericht op het verminderen van de behoefte en op alle terreinen van de sanctietoepassing op het realiseren van goedkopere vormen van tenuitvoerlegging van sancties.

Voor wat betreft de reclasering kan meer in het bijzonder worden aangegeven dat de intensiveringen én taakstellingen krachtens het Hoofdlijnenakkoord aanleiding geven tot een heroverweging van taken en positie van de reclasering en een verschuiving in het takenpakket. Conform de toezegging gedaan in het Algemeen Overleg van 24 september jl. wordt de Kamer nog voor de begrotingsbehandeling bij brief hierover schriftelijk geïnformeerd.

204

Bij welke geweldsdelicten wordt de dader een transactie aangeboden en bij welke delicten zal een zwaardere reactie van de zijde van de overheid volgen?

In geval van ernstige geweldsmisdrijven zoals moord, doodslag, verkrachting en zware mishandeling wordt per definitie gedagvaard. Ook bij minder ernstige geweldsdelicten (mishandeling, openlijk geweld, vernieling) wordt, als er sprake is van meervoudige recidive of als een verdachte weigert schade te vergoeden, in beginsel gedagvaard. Bij de overige

gewelddelicten is de wijze van afdoening afhankelijk van de ernst van het in concreto gepleegde delict. Gaat het om een lichte verschijningsvorm dan zal doorgaans een geldtransactie worden aangeboden. Bij de wat zwaardere vormen kan een taakstraftransactie worden aangeboden. Gaat het om een ernstige verschijningsvorm van het delict dan zal de zaak worden gedagvaard.

205

Is een snelheidsovertreding agressief (verkeers)gedrag?

Als zodanig is overschrijding van de toegestane maximumsnelheid niet als agressief gedrag te betitelen. De intentie van de overtreder is immers ook vaak niet tegen anderen gericht. Het typeren van snelheids-overtredingen als agressief (verkeers)gedrag zou dat begrip zodanig ver doen oprekken dat het zijn onderscheidend vermogen verliest. In concreto evenwel kan bij zeer ernstige gevallen, bijvoorbeeld hoge snelheids-overtredingen bij een school of in een woonwijk, het veroorzaken van een ongeval met letsel, het kleven met te hoge snelheid of het snijden van andere weggebruikers, wel sprake zijn van agressief weggedrag.

206

Welke instrumenten kunnen worden aangewend om te voorkomen dat de beoogde toename van 180 000 extra boetes en transacties leidt tot extra kantonzaken?

Tussen de beide politieminsters en de afzonderlijke korpsbeheerders van alle regionale politiekorpsen is in (op het Landelijk Kader Nederlandse Politie 2003–2006 gebaseerde) regionale politieconvenanten, per korps afgesproken welk deel van de 180 000 extra uit staande houdingen voortkomende boetes en transacties door dat politiekorps wordt gerealiseerd. De kwalitatieve invulling van deze kwantitatieve afspraken wordt binnen de regio's gegeven, in overleg tussen regionale en lokale bestuurders en het OM. De keuze van het type overtredingen waartegen wordt opgetreden wordt op decentraal niveau gemaakt. Op dat niveau zal per korps ervoor worden gewaakt dat de groei van het aantal boetes en transacties adequaat kan worden verwerkt door OM en de rechter. Overigens zal de groei naar verwachting niet leiden tot eenzelfde groei in het aantal kantonzaken. Het OM kan namelijk ook kiezen voor andere wijzen van afdoen. Een instrument hierbij is de transactie. Politie of OM kunnen in voorgeschreven gevallen in eerste instantie een transactie aanbieden in plaats van dat de zaak direct aan de rechter voor te leggen. Afgewacht zal worden hoe, als gevolg van lokale afspraken, het aanbod van door het OM en de rechter te behandelen kantonzaken zich zal ontwikkelen. Indien het werkaanbod voor OM en rechter op dit punt fors stijgt, zal daarmee rekening worden gehouden in de begroting voor 2005 en verder. Om die reden worden de volumeontwikkelingen nauwlettend gevolgd.

207

Welke afspraken zijn gemaakt met lokale partners over de extra boetes en transacties?

Tussen de beide politieminsters en de afzonderlijke korpsbeheerders van alle regionale politiekorpsen is in (op het Landelijk Kader Nederlandse Politie 2003–2006 gebaseerde) regionale politieconvenanten, per korps afgesproken welk deel van de 180 000 extra uit staande houdingen voortkomende boetes en transacties door dat politiekorps wordt gerealiseerd. De kwalitatieve invulling van deze kwantitatieve afspraken wordt binnen de regio's gegeven, in overleg tussen regionale en lokale bestuurders en het OM. De keuze van het type overtredingen waartegen wordt opgetreden wordt op decentraal niveau gemaakt. Op dat niveau zal per korps

ervoor worden gewaakt dat de groei van het aantal boetes en transacties adequaat kan worden verwerkt door OM en de rechter. Overigens zal de groei naar verwachting niet leiden tot eenzelfde groei in het aantal kantonzaken. Het OM kan namelijk ook kiezen voor andere wijzen van afdoen. Een instrument hierbij is de transactie. Politie of OM kunnen in voorgeschreven gevallen in eerste instantie een transactie aanbieden in plaats van dat de zaak direct aan de rechter voor te leggen. Afgewacht zal worden hoe, als gevolg van lokale afspraken, het aanbod van door het OM en de rechter te behandelen kantonzaken zich zal ontwikkelen. Indien het werkaanbod voor OM en rechter op dit punt fors stijgt, zal daarmee rekening worden gehouden in de begroting voor 2005 en verder. Om die reden worden de volumeontwikkelingen nauwlettend gevolgd.

208

Hoe kan worden gegarandeerd dat de extra boetes en transacties niet zullen leiden tot meer kantonzaken? Hoe wordt een eventuele tegenvaller opgevangen?

Tussen de beide politieminsters en de afzonderlijke korpsbeheerders van alle regionale politiekorpsen is in (op het Landelijk Kader Nederlandse Politie 2003–2006 gebaseerde) regionale politieconvenanten, per korps afgesproken welk deel van de 180 000 extra uit staande houdingen voortkomende boetes en transacties door dat politiekorps wordt gerealiseerd. De kwalitatieve invulling van deze kwantitatieve afspraken wordt binnen de regio's gegeven, in overleg tussen regionale en lokale bestuurders en het OM. De keuze van het type overtredingen waartegen wordt opgetreden wordt op decentraal niveau gemaakt. Op dat niveau zal per korps ervoor worden gewaakt dat de groei van het aantal boetes en transacties adequaat kan worden verwerkt door OM en de rechter. Overigens zal de groei naar verwachting niet leiden tot eenzelfde groei in het aantal kantonzaken. Het OM kan namelijk ook kiezen voor andere wijzen van afdoen. Een instrument hierbij is de transactie. Politie of OM kunnen in voorgeschreven gevallen in eerste instantie een transactie aanbieden in plaats van dat de zaak direct aan de rechter voor te leggen. Afgewacht zal worden hoe, als gevolg van lokale afspraken, het aanbod van door het OM en de rechter te behandelen kantonzaken zich zal ontwikkelen.

209

Ziet de regering hierin een rol voor de reclassering weggelegd om te zorgen dat de veelplegers minder snel of niet komen tot een volgende overtreding? Zo ja, hoe zou die rol eruit moeten zien? Hoe verhoudt deze rol zich tot de bezuinigingen die zijn voorgesteld met betrekking tot de reclassering?

Zoals in de beleidsbrief «veelplegers» is aangekondigd (TK 28 684, nr. 10) ligt het accent – bij het voorkomen van recidive – primair op het langdurig uit de roulatie nemen van zeer actieve veelplegers.

Dit betekent langdurige vrijheidsbeneming waardoor voortzetting van het criminele gedragspatroon feitelijk onmogelijk wordt gemaakt. Ook voor de doelgroep van veelplegers zal reclasseringsbegeleiding selectiever worden ingezet, namelijk bij diegene waar op basis van de diagnosestelling (instrument in 2004 beschikbaar) van die inzet effect mag worden verwacht in de zin van gedragsverandering en vermindering van recidive.

210

Als de regering de reclassering niet ziet als een spil in het voorkomen dat criminelen vervallen in oude gewoonten, hoe wil zij dan deze groep veelplegers effectief aanpakken?

Het beleid voor de aanpak van veelplegers is er primair op gericht de zeer actieve veelplegers uit de roulatie te nemen. Dit betekent langdurige vrijheidsbeneming waardoor voortzetting van het criminele gedragspatroon feitelijk onmogelijk wordt gemaakt. De reclassering zal alleen worden ingezet indien er duidelijke aanknopingspunten zijn voor gedragsverandering. Op dat moment is er een belangrijke rol voor de reclassering.

211

Kan de regering aangeven wanneer het Openbaar Ministerie de mogelijkheid zal hebben om meer zaken buiten de rechter om af te doen?

In het voorjaar 2004 zal een wetsvoorstel worden ingediend om de wettelijke mogelijkheden van het Openbaar Ministerie te verruimen om strafzaken buiten de rechter af te doen (OM-afdoening).

212

Krijgt het OM ook de mogelijkheid om zonder toestemming vooraf zelfstandig zaken af te doen?

Momenteel heeft het Openbaar Ministerie binnen het bestaande wettelijke kader de bevoegdheid om bepaalde zaken zelfstandig, dus zonder toestemming van de rechter, af te doen, met een (voorwaardelijk) sepot (artikel 167 Wetboek van Strafvordering) of een transactie (artikel 74 Wetboek van Strafrecht). Een wetsvoorstel dat strekt tot uitbreiding van de OM-afdoening is in voorbereiding.

213

Hoeveel procent van de capaciteit van de verschillende ketenpartners is benodigd voor in verkeershandhaving? Wordt dit percentage verlaagd ten gunste van andere prioriteiten?

Het OM heeft alleen een totaalbeeld van de wijze waarop zijn eigen capaciteit is ingezet. Uit de notitie Goed Beschouwd 2003 van het OM blijkt dat de verkeershandhaving de inzet van een derde deel van de capaciteit van het OM vraagt. In dit verband moet wel de aantekening worden gemaakt, dat specifiek voor een deel van de verkeershandhaving ook extra geld aan het OM is gegeven. Dus het (meer) aandacht geven aan verkeer gaat niet zonder meer ten koste van andere terreinen. En andersom: minder aandacht van het OM voor het verkeer leidt niet vanzelfsprekend tot meer ruimte voor andere terreinen van handhaving.

214

In hoeverre sluit het Geïntegreerd Processysteem aan op het project ICTRO?

ICTRO is de beheerorganisatie waarin alle lokale en landelijke ICT beheeractiviteiten voor de RO (gerechten en parketten) zijn ondergebracht. De nieuwe landelijke applicatie GPS wordt stapsgewijs de komende jaren in beheer genomen door ICTRO. Door inbreng van technische kennis en ervaring levert de ICTRO organisatie een bijdrage aan de realisatie en het (toekomstig) beheer van GPS.

215

Ligt de ontwikkeling van het GPS op schema?

In de begroting 2004 wordt gesproken van een temporisatie in verband met het toedelen van het budget over 3 jaar (2004 t/m 2006). De huidige planning van het project is gebaseerd op afronding van het GPS project in 2005 en de daaraan gekoppelde uitfasering van het oude Compas-

systeem in 2006. De voortgang in 2003 is in lijn met deze doelstelling; GPS ligt dus op schema.

216

Kan de regering aangeven hoe het woord «increment» gelezen moet worden? Wat wordt er bedoeld met «nieuwe incrementen worden ontwikkeld» en aan welke «incrementen» wordt in dat verband gedacht?

In het GPS-project worden deelopleveringen van het nieuwe systeem aangeduid als incrementen. Na een pilotfase wordt thans Increment 1 in productie genomen. Dit eerste Increment ondersteunt de verwerking van art. 8 WvW. zaken (rijden onder invloed) door parket en rechtbank, en biedt de werkorganisatie een eerste gelegenheid om kennis te maken met werkstroombesturing en digitale zaakdossiers.

Het Increment Loopzaken is in ontwikkeling. Dit Increment ondersteunt de behandeling van een groot deel van de eenvoudige strafzaken, waarbij geen sprake is van individuele intake van de zaak als deze bij het parket binnenkomt; dit betreft ongeveer 65–70% van het totale zaaksvolume van het Openbaar Ministerie. Increment 1 wordt ingepast in Increment Loopzaken in de 2e helft van 2004.

Voor de ondersteuning van meer complexe strafzaken is in september 2003 gestart met de ontwikkeling van Increment Maatwerkzaken. Naar verwachting kan dit Increment in de loop van 2005 in productie worden genomen.

217

Kan een overzicht worden gegeven van de ICT-kosten als percentage van het budget voor rechtshandhaving?

Ongeveer 7 procent van de totale begroting van het Openbaar Ministerie wordt besteed aan beheer en onderhoud van ICT.

218

Hoeveel internettaps zijn er in 2003 geplaatst en hoeveel verwacht de regering dat er in 2004 worden geplaatst?

Op dit moment kan de Kamer geen betrouwbaar totaaloverzicht worden verschaft van het aantal geplaatste internettaps in 2003. Interceptie van internetverkeer loopt via de in ontwikkeling zijnde Landelijke Interceptie Organisatie i.o. Deze organisatie is nog niet geheel operationeel.

Desgewenst zal in een later stadium worden gezien of een dergelijk overzicht aan de Kamer kan worden toegezonden en of daarbij een prognose is te geven van het aantal internettaps in 2004.

219

Welke kwaliteitseisen worden aan tolken en vertalers van taps gesteld en op welke wijze worden zij, in verband met de gevoeligheid van de materie waarmee zij werken, gescreend?

Het beleid is erop gericht dat vanaf 2005 binnen het justitiële domein nog uitsluitend gebruik wordt gemaakt van tolken en vertalers waarvan de kwaliteit en integriteit voldoende kan worden geborgd. Een daartoe strekend wetsvoorstel (Wet beëdigde tolk en beëdigde vertaler) is in voorbereiding. Het wetsvoorstel sluit aan bij de systematiek van de Wet Justitiële gegevens. Deze wet maakt het mogelijk een verklaring omtrent het gedrag voor te schrijven. Dit is gebeurd in het wetsvoorstel, waardoor een wettelijke basis wordt geboden voor de integriteitsborging (screening) van

tolken en vertalers. In het wetsvoorstel wordt de integriteitsborging gekoppeld aan de inschrijving in een landelijk register. Vooruitlopend hierop is ten behoeve van justitiële afnemers van tolk- en vertaaldiensten het landelijk Kwaliteitsregister tolken en vertalers ingericht. Opname in dit register is voorsnog afhankelijk van opleiding en ervaring. Met de inwerkingtreding van de Wet justitiële gegevens (1 april 2004) zal voor opname in het kwaliteitsregister tevens de eis van het bezit van Verklaring omtrent het gedrag gaan gelden. Inbreuken op de integriteit, dan wel verdenking daarvan, leiden ook thans al tot verwijdering, respectievelijk tijdelijke verwijdering, uit het kwaliteitsregister.

220

Waarom is de toename van de afliufter- en tapkosten te wijten? Indien dit te wijten is aan een toename van het aantal taps, heeft deze toename ook geleid tot een evenredig aantal bruikbare gegevens?

Technische ontwikkeling heeft tot gevolg dat een toenemend aantal communicatiemiddelen en -methoden door burgers wordt gebruikt. Dit heeft ten aanzien van de kosten van het tappen en afliufteren twee gevolgen.

Ten eerste dienen meer lijnen per persoon te worden afgetapt om kennis te kunnen nemen van welke communicatie een persoon voert. Het gaat daarbij niet alleen om een toenemend aantal middelen van communicatie (fax, telefoon, internet, mobiele telefoon), maar ook om een toename van het aantal lijnen van communicatie. Het wordt bijvoorbeeld steeds gebruikelijker om zich te bedienen van meer dan één mobiele telefoon.

Ten tweede heeft een uitbreiding van de bovenstaande communicatiemiddelen en -methoden tot gevolg dat ook de tapsystemen navenant dienen te worden doorontwikkeld om het aftappen van de communicatie mogelijk te maken. Het is aannemelijk dat de kosten voor de beheersverantwoordelijke over tapfaciliteiten hierdoor toenemen. Gezien het feit dat deze kosten niet voor rekening van het ministerie van Justitie komen, kan geen nadere informatie worden verschaft over dit aspect van de kostentoeiname.

221

Hoe hoog is de voorraad bij de verschillende onderdelen van de ZM? Wat wordt gedaan met plankzaken? Wat voor zaken blijven liggen?

Binnen de ZM is het begrip werkvoorraad gedefinieerd als het aantal zaken dat op een peildatum is ingestroomd en nog niet is uitgestroomd. Het informatiesysteem binnen de ZM (PCS2) genereert via automatische extractie voorraadgegevens op basis van genoemde definitie.

Voor *strafzaken* geldt als tijdstip van instroom de voor de eerste keer ter zitting aangebrachte zaken (rechtbanken, inclusief kantonsector) respectievelijk de ontvangst van het appeldossier (gerechtshoven). Het voorraadbegrip strafzaken bij de rechtbanken heeft aldus een beperkte betekenis (het aantal lopende zaken vanaf zittingsdatum tot verzending uitspraak naar het OM; dit aantal is redelijk constant). Voor *civiele-, belasting- en bestuurszaken* geldt in het algemeen de ontvangst van het inleidende stuk als tijdstip van instroom en de verzending van de rechterlijke uitspraak als tijdstip van uitstroom.

Het zal duidelijk zijn dat niet al deze zaken als daadwerkelijke achterstand kunnen worden beschouwd. Omdat de gegevens die het systeem PCS-2 genereert (vanwege verkeerde data invoer in het verleden, zie antwoord

vraag 382) nog onvoldoende betrouwbaar zijn is ervoor gekozen in de justitiebegroting nog geen gegevens over werkvoorraden op te nemen.

Bij de Raad voor de rechtspraak is geen informatie bekend dat specifieke (categorieën) zaken op de plank worden gelegd (voorlopig niet in behandeling worden genomen). Het is wel zo dat bepaalde categorieën zaken prioriteit krijgen in de afhandeling (behandelingen bij verstek, korte gedingen, voorlopige voorzieningen e.d.) en dat de doorlooptijd van langdurige procedures (behandelingen op tegenspraak bij civiele en bestuurszaken) bij een tekort aan capaciteit zullen oplopen.

222

Is er sprake van structureel minder uitstroom dan instroom bij de ressortsparketten? Hoe zal de voorraad zich ontwikkelen?

De uitstroom van zaken bij de ressortsparketten blijft inderdaad achter bij de instroom. Dit heeft te maken met de instroom van kantongerechtsappellen bij de hoven en de toename van het aantal appellaten van rechtbankvonnissen.

De werkvoorraden nemen diensgevolge toe. Door o.a. verdergaande uniformering van bedrijfsprocessen, overdracht van appellaten, naar hoven met een mindere capaciteitsdruk en invoering van een 12de strafkamer in Amsterdam wordt getracht de werkvoorraden op een acceptabel niveau te houden.

223

Is de regering bereid om financiële en organisatorische ondersteuning te bieden bij het totstandkomen van een Raad voor de Forensische Expertise, die voor getuigendeskundigen opleidingseisen formuleert, die toezicht uitoefent op de kwaliteit van getuigendeskundigen, en die een register van getuigendeskundigen bijhoudt? Zo neen, waarom niet?

Een dergelijk voorstel tot de oprichting van een Raad voor de Forensische Expertise is niet bekend. Op het moment dat een voorstel dienaangaande beschikbaar is, ligt beraadslaging daarover in de rede.

224

Kan de regering specifiekere aangeven welke nieuwe aanbieders worden toegevoegd aan het CIOT-systeem?

De volgende aanbieders zullen in 2004 aan het CIOT systeem worden toegevoegd: Tele-2, UPC, Priority Telecom, MCI, British Telecom, Versatel, Enertel, Colt Telecom, Casema, Level-3, Ventelo, Eneco, Novaxess, CasTel, Worldxchange, Tritone Telecom, Viafoperations communications, Eager Telecom, Plex Telecom en Comfour.

225

Heeft de regering bij de verwachte algemene stijging van de vraag aan het NFI met 20% en de daarop gebaseerde budgetvergroting ook de kosten van de groei en het onderhoud van de DNA-bank betrokken?

Ja.

226

Verwacht de regering extra kosten als gevolg van de voorgenomen uitbreiding van de mogelijkheden om bestuurlijke boetes op te leggen, bijvoorbeeld voor extra politieondersteuning of voor rechtsbescherming?

De uitbreiding van de mogelijkheid bestuurlijke boetes op te leggen kan tot extra ketenkosten leiden. Verschillende factoren zijn hierop van

invloed, zoals het aantal gemeenten dat gebruik zal maken van de mogelijkheid om bestuurlijke boetes op te leggen, het aantal daadwerkelijk opgelegde boetes, de betalingsbereidheid van de betrokkenen, het aantal bezwaar- en beroepsprocedures en de mate waarin strafrechtelijk optreden nodig blijft met het oog op het vaststellen van de identiteit van de dader van overigens bestuurlijk beboete feiten. Bij de voorbereiding van het betreffende wetsvoorstel zal aan de mogelijke extra ketenkosten mede in relatie tot eventuele besparingen binnen de strafrechtelijke keten aandacht worden besteed.

Wat betreft mogelijke extra kosten voor politieondersteuning kan het volgende worden opgemerkt. Het is de bedoeling dat de politieondersteuning bij bestuurlijke beboeting tot een minimum beperkt blijft: de inspanning van de gemeenten om met behulp van de bestuurlijke boete zonedig punitief op te treden zal zo veel mogelijk op «eigen kracht» moeten plaats vinden. Extra politieinzet ten behoeve van bestuurlijke beboeting verhoudt zich slecht met de doelstelling om te komen tot een slagvaardige aanpak van de kleine ergernissen in de publieke ruimte, die tegelijk de strafrechtelijke keten zo veel mogelijk vrijspeelt voor de aanpak van ernstiger delicten.

227

Kan de regering uiteenzetten wat de doelstellingen zijn van het voormalige novo-team dat thans deel uit maakt van de nationale recherche te Driebergen? Wordt het evaluatierapport dat door het WODC over het novo-team is opgemaakt aangeboden aan de Tweede Kamer? Worden de resultaten van het team ook in de toekomst geëvalueerd?

Bij brief van 3 april 2002 (TK 2002–2003, 28 317, nr. 1) heeft u een plan van aanpak voor de opsporing en vervolging van oorlogsmisdrijven ontvangen. Dat plan van aanpak bevatte een aantal concrete doelstellingen, waaronder de uitbreiding van de formatie binnen het KLPD en het landelijk parket, het starten van onderzoek naar twee extra clusters van samenhangende dossiers, het benoemen van vaste aanspreekpunten binnen de IND en het KLPD om landenkennis te kunnen uitwisselen, het bezien van de wijze waarop de aanwezige informatie in 1F dossiers over bijvoorbeeld potentiële getuigen kan worden ontsloten en uitbreiding van de samenwerking met andere (non)gouvernementele organisaties. Het plan van aanpak vormde de reactie op het door u aangehaalde onderzoeksrapport «Evaluatie van het Nationaal Opsporingsteam voor Oorlogsmisdrijven», dat de Universiteit Utrecht in opdracht van het WODC heeft gemaakt. Dat onderzoeksrapport is u overigens eveneens als bijlage bij de brief van 3 april 2002 toegegaan. Het plan van aanpak voorziet inderdaad in een externe evaluatie drie jaar na de start op 1 april 2002 om te beoordelen of de geformuleerde doelstellingen zijn gerealiseerd.

228

Acht de regering € 300 000 een voldoende financiële bijdrage voor de Stichting Tegen Vrouwenhandel om alle aanmeldingen, plaatsingen en registraties van de slachtoffers van mensenhandel te financieren?

Het genoemde bedrag is gelijk aan het bedrag dat de Stichting Tegen Vrouwenhandel (STV) in de subsidie-aanvraag voor 2004 heeft begroot voor de centale aanmelding, registratie en plaatsing van slachtoffers van mensenhandel. De subsidieaanvraag van de STV voor 2004 wordt hiermee dus volledig gehonoreerd.

229

Wat is de stand van zaken rond het onderdeel Kunst en Antiek van de Centrale Recherche Informatiedienst (CRI)? Is de regering nog altijd van

plan dit onderdeel definitief op te heffen? Zo ja, waarom? Wordt er een alternatief voor het onderdeel vormgegeven?

Op 15 november 2001 is door middel van antwoorden op vragen van uw Kamer reeds antwoord gegeven op deze vraag. Aangegeven is dat het onderdeel Kunst en Antiek van de Centrale Recherche Informatiedienst (CRI) ondergebracht zal worden bij de dienst Nationale Recherche Informatie (NRI) van het KLPD. Dit is ondertussen gebeurd. Er is tevens een coördinator aangesteld, die tot taak heeft om zorg te dragen voor een adequate aanpak van de kunstdiefstal. Uw Kamer zal voor de begrotingsbehandeling in de Kamer de antwoorden ontvangen op de vragen zoals deze op 2 september 2003 zijn gesteld. Hierin zal aangegeven worden wat de huidige stand van zaken is rondom het onderwerp kunstdiefstal.

230

Heeft de regering ook middelen gereserveerd voor de pilot «Nationale sporendatabank»?

Ja, binnen het budget van het Directoraat-generaal Rechtshandhaving is circa € 200 000,- gereserveerd voor een pilot. Deze pilot wordt uitgevoerd door de dienst Nationale Recherche-Informatie in samenwerking met het NFI. Deze pilot duurt tot eind 2004.

231

Hoe definieert de regering de term veelplegers?

Zoals in de bijlage van de brief van 22 september 2003 aan de colleges van burgemeesters en wethouders van de G30 en een aantal aanverwante organisaties betrokken bij het veelplegersbeleid vermeld, wordt de term veelplegers als volgt gedefinieerd:

Definities meerderjarige veelplegers

Meerpleger = Een persoon van 18 jaar of ouder die in het gehele criminele verleden 2 tot en met 10 processen-verbaal tegen zich zag opgemaakt, waarvan tenminste 1 in het peiljaar.

Veelpleger = Een persoon van 18 jaar of ouder die in het gehele criminele verleden meer dan 10 processen-verbaal tegen zich zag opgemaakt, waarvan tenminste 1 in het peiljaar.

Zeer-actieve veelpleger = Een persoon van 18 jaar of ouder die over een periode van 5 jaren (waarvan het peiljaar het laatste jaar vormt), meer dan 10 PV's tegen zich zag opmaken, waarvan tenminste 1 in het peiljaar.

Definities jeugdige veelplegers (12 t/m 17 jaar)

Jeugdige meerpleger = Een jongere in de leeftijd van 12 t/m 17 jaar die in het gehele criminele verleden 2 tot en met 5 processen-verbaal tegen zich zag opgemaakt, waarvan tenminste 1 in het peiljaar.

Jeugdige veelpleger = Een jongere in de leeftijd van 12 t/m 17 jaar die in het gehele criminele verleden meer dan 5 processen-verbaal tegen zich zag opgemaakt, waarvan tenminste 1 in het peiljaar.

Harde kern-jongere = Een jongere in de leeftijd van 12 t/m 24 jaar, die in het peiljaar twee zware delicten heeft gepleegd en bovendien in de jaren daarvoor drie antecedenten heeft en een jongere die in het peiljaar tenminste drie zware delicten heeft gepleegd.

232

Zijn er, voor het opsporen van voortvluchtigen, extra mensen beschikbaar gesteld? Wie draagt de kosten voor deze pilot?

De KLPD zal nog in 2003 personeel vrijmaken ten behoeve van deze pilot. Deze capaciteit wordt uit het reguliere budget gefinancierd.

233

Hoe verloopt de communicatie tussen politiekorpsen en recherche? Welke maatregelen garanderen een optimale communicatie?

Aangenomen wordt dat bedoeld wordt op de samenwerking tussen politiekorpsen en de nationale recherche. Deze samenwerking verloopt via het project Nationale en Bovenregionale recherche waarin de rechercheverantwoordelijken van de regiokorpsen periodiek worden geïnformeerd over de voortgang van de bouw van de Nationale Recherche. Ook zijn deze bijeenkomsten het podium om informatie uit te wisselen over de voortgang van het project. Naast deze projectstructuur is er uiteraard ook in operationele zin sprake van afstemming en samenwerking tussen de regiokorpsen en de Nationale Recherche en de de bovenregionale recherche. Voor een meer uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de voortgangsrapportages van het Veiligheidsprogramma.

234

Welke maatregelen treft de regering ter beveiliging van (zeer) kleine vliegvelden in Nederland tegen gebruik door terroristen? Hoe kan worden voorkomen dat terroristen in Nederland gebruik kunnen maken van sportvliegtuigjes?

Volgens de EU-verordening 2002/2003 is Nederland verplicht voor kleine luchtvaartterreinen die aan bepaalde voorwaarden voldoen nationale beveiligingsmaatregelen vast te stellen. Deze maatregelen dienen op basis van een plaatselijke risicobeoordeling te worden vastgesteld en een passend beschermingsniveau te bieden. Hierbij is tevens het risico meegewogen dat onbevoegden gebruik kunnen maken van sportvliegtuigen.

In samenwerking met het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, de Inspectie Verkeer en Waterstaat, de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst en de Nederlandse Vereniging van Luchthavens is nationaal beleid voor de beveiliging van kleine luchtvaartterreinen opgesteld. Daarnaast heeft afstemming plaatsgevonden met het beleid terzake in Duitsland. Het Nederlandse beleid heeft vorm gekregen in een aanwijzing die op 1 oktober 2003 in werking is getreden.

De aanwijzing bevat de volgende maatregelen:

De exploitant van de luchthaven draagt ervoor zorg dat de luchthaven en luchtvaartuigen tegen onrechtmatige betreding ofwel onrechtmatig gebruik worden beveiligd. Dat betekent dat ten minste de bedrijfsruimten, vliegtuigloodsen, brandstofinstallaties en dergelijke afgesloten zijn tijdens afwezigheid van personeel of personen die vanwege de luchthaven-exploitant gerechtigd toegang hebben tot de betreffende ruimte of voorziening. De luchtvaartuigen dienen afgesloten te worden geparkeerd.

Bovendien geldt de verplichting dat bij chartering dan wel verhuur van luchtvaartuigen, alsmede bij vluchten met passagiers ervoor zorg wordt gedragen dat de charteraar, de huurder en passagiers zich legitimeren en alle meegebrachte voorwerpen op verzoek tonen. Wanneer er zich verdachte omstandigheden voordoen dient er van de chartering dan wel de verhuur en het meenemen van passagiers te worden afgezien.

De Koninklijke Marechaussee is namens de Minister van Justitie belast met het toezicht op de beveiliging van de burgerluchtvaart en kan indien nodig bestuursdwang toepassen.

235

Op welke termijn is een Kabinetsstandpunt te verwachten inzake de evaluatie van de prostitutiewetgeving (Opheffing Bordeelverbod) en de aupair-regeling?

Het Kabinetsstandpunt inzake de evaluatie van de prostitutiewetgeving (Opheffing Bordeelverbod) is aan uw Kamer gestuurd bij brief van 21 februari 2003 (TK 25 437, nr. 30). De evaluatie van de wetswijziging en de kabinetsreactie richten zich overigens op de prostitutie en niet op de aupair-regeling. Het onderzoek met betrekking tot de au-pairregeling waarop kennelijk wordt bedoeld, is afgerond en zal binnenkort aan uw Kamer worden aangeboden.

236

Kan de regering uiteenzetten aan welke voorwaarden moet zijn voldaan om de bilaterale verdragen met België en Duitsland op het gebied van de politiesamenwerking af te sluiten?

Door het politieveld is geïnventariseerd welke knelpunten er bestaan in de (dagelijkse) samenwerking tussen de Nederlandse politie enerzijds, en de Duitse, respectievelijk de Belgische politie anderzijds. Een deel van die knelpunten bleek door de politie zelf te kunnen worden opgelost, bij voorbeeld door het treffen van organisatorische voorzieningen. Een ander deel echter kan alleen worden opgelost door het scheppen van een nieuw juridisch instrument, i.c. een bilateraal verdrag inzake grensoverschrijdende politiesamenwerking. Het streven van eerste ondergetekende, en dat van de minister van BZK, is er op gericht het verdrag zo veel mogelijk een oplossing te laten bieden voor deze categorie knelpunten, waarbij het accent moet liggen op het oplossen van praktische problemen. Over de gewenste inhoud van het verdrag met Duitsland is thans op ambtelijk niveau overleg gaande.

Het streven is er op gericht dit verdrag in het eerste kwartaal van 2004 tekengereed te hebben.

Wat betreft de samenwerking met België kan het tijdelijk verdrag van Bergen op Zoom, dat ten behoeve van het EK 2000 werd gesloten, als basis worden genomen voor een nieuw verdrag waarvan inmiddels is geconstateerd dat gepoogd zal worden dit een trilateraal verdrag te laten zijn tussen België, Luxemburg en Nederland. Nederland is voornemens snel tot dit nieuwe verdrag te komen, meer bepaald tegen de zomer van 2004, gelet op het Nederlandse voorzitterschap van de EU.

237

Kan de regering uiteenzetten op welke wijze de samenwerking met de Verenigde Staten op het gebied van de bestrijding van XTC zal worden geïntensiveerd?

Onderdeel van het kabinetsbeleid op het gebied van XTC is om de bilaterale samenwerking tussen de VS en Nederland verder te intensiveren. In dat verband zijn in maart 2003 afspraken (Agreed Steps) gemaakt tussen de VS en Nederland over onder meer intensivering van operationele samenwerking, verbetering van de informatie-uitwisseling op het gebied van douane, het opsporen en vervolgen van grote criminele organisaties en het uitwisselen van gegevens van wetenschappelijk onderzoek. Uw Kamer is over deze afspraken met de VS eerder dit jaar geïnformeerd (TK

23 490. nr. 284, vergaderjaar 2002–2003 en Just-03279). Een eerste globale evaluatie over de implementatie van deze afspraken vindt in november van dit jaar plaats in de VS.

238

Is de regering van mening dat Nederlandse luchtvaartmaatschappijen mogen meewerken aan het verstrekken van passagiersgegevens aan de Verenigde Staten, overeenkomstig de eisen die dat land recent heeft gesteld? Welke voorwaarden stelt de regering aan het doorgeven van passagiersgegevens door Nederlandse luchtvaartmaatschappijen? Is de regering bereid om op te treden tegen luchtvaartmaatschappijen die nu reeds passagiersgegevens verstrekken op de door de Verenigde Staten gewenste wijze? Zo ja, op welke wijze? Zo neen, waarom niet?

Krachtens richtlijn 95/46/EG en de daarop gebaseerde Wet bescherming persoonsgegevens is de doorgifte van persoonsgegevens naar niet EU landen in beginsel slechts toegestaan indien het derde land in kwestie een passend niveau van bescherming van persoonsgegevens waarborgt. Dat geldt ook voor de doorgifte van passagiersgegevens vanuit Nederland naar de Verenigde Staten.

Richtlijn 95/46/EG kent de Europese Commissie de bevoegdheid toe om in een beschikking vast te stellen dat een derde land een passend niveau van bescherming biedt. Alvorens dat vast te stellen kan de Europese Commissie met het betrokken derde land onderhandelingen voeren teneinde dat land te bewegen het niveau van bescherming aan te passen. De Europese Commissie voert op dit moment dergelijke onderhandelingen met de Verenigde Staten. Voor zover bekend, worden er op dit moment nog geen passagiersgegevens doorgegeven aan de Verenigde Staten door Nederlandse luchtvaartmaatschappijen.

239

Bestaat er in de door de regering voorgestane aanpak van harddrugs ruimte voor experimenten waarbij aan verslaafden harddrugs verstrekt kunnen worden?

Thans bestaat de verstrekking van heroïne naast methadon aan chronisch heroïneverslaafden. Deze behandeling is wetenschappelijk onderzocht en veilig en effectief gebleken. Van verstrekking van andere (hard)drugs, zoals bijvoorbeeld cocaïne, zal geen sprake zijn. Cocaïne is een heel ander soort drug, verstrekken leidt waarschijnlijk vooral tot een toenemende behoefte eraan. Bovendien zijn cocaïneverslaafden over het algemeen minder langdurig verslaafd, daarom moet eerst gekeken worden hoe behandeling gericht op afkicken beter kan. Vanaf volgend jaar zal VWS onderzoek naar en verbetering van behandeling van cocaïneverslaving stimuleren.

240

Kan de regering uiteenzetten of alleen de handelaren in doping strafrechtelijk vervolgd worden?

Zoals is aangegeven in de brief van 11 juli 2002 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2001–2002, 27 841 en 24 077, nr. 11) brengt het non-interventiebeleid op het gebied van doping van Nederland met zich mee dat met betrekking tot het gebruik van doping de verantwoordelijkheid van de aanpak bij de sportsector wordt gelaten die dat invult via het vereniging tuchtrechterlijk traject. De inzet van de overheid concentreert zich op de – strafrechtelijke – aanpak van de productie van en de illegale handel in doping. Sinds 2001 is de handel in dopinggeduidende middelen vanuit de Wet op de Geneesmiddelenvoorziening ondergebracht in de Wet op de Economische

Delicten (WED). De handel is nu een economisch delict. De strafmaat is beduidend hoger. Dit heeft als belangrijk gevolg dat de voor opsporing en vervolging beschikbare dwangmiddelen zijn uitgebreid.

241

Wanneer zal de door de minister van Justitie toegezegde notitie over omgangsrecht aan de Kamer worden gezonden?

Eind oktober zal de brief waarin voorstellen worden gedaan tot wijziging van het scheidings- en omgangsrecht ter advisering naar onder meer de Orde van Advocaten en de Raad voor de Rechtspraak worden gestuurd. In de brief is met name een uitwerking van het «document» opgenomen en worden voorstellen gedaan om het maken van afspraken over de invulling van het ouderlijk gezag na (echt)scheiding verplicht te stellen. In de voorstellen zijn tevens recente internationale ontwikkelingen meegenomen. Een afschrift van de brief zal gelijktijdig aan de Kamer worden overgelegd. Begin 2004 zal dan mede op basis van de ontvangen adviezen op de voorstellen en de antwoorden op de vragen die zijn voorgelegd aan het Comité personen- en familierecht van de Raad van Europa, de Kamer nader worden bericht.

242

Kan de regering aangeven hoe de plicht van de overheid om in actie te komen als de ouders hun verantwoordelijkheid voor het kind niet nakomen zich verhoudt tot de aangekondigde bezuinigingen op de jeugdbescherming?

De plicht van de overheid om in actie te komen als de ouders hun verantwoordelijkheid ten aanzien van de opvoeding van hun kinderen niet naar behoren vervullen, laat onverlet dat diezelfde overheid tevens gehouden is de uitvoering van wettelijke taken zo doelmatig mogelijk te realiseren c.q. de kosten ten laste van de algemene middelen, waar mogelijk en verantwoord, te beperken.

De aangekondigde bezuinigingen op het terrein van de jeugdbescherming moeten kunnen worden gerealiseerd met behoud van de vereiste kwaliteit van de maatregelen.

243

Kan de regering aangeven hoeveel kinderen in Nederland jaarlijks te vondeling worden gelegd? Is de regering bereid tot het invoeren van zogenaamde «vondelingenluikjes» bij enkele hulpverleningsinstanties in Nederland, waarmee grote gezondheidsrisico's voor de vondeling kunnen worden beperkt? Zo neen, waarom niet?

Jaarlijks worden gemiddeld 1 à 2 kinderen te vondeling gelegd. Het jaar 2003 vormt hierop met nu reeds 5 vondelingen een uitzondering. Deze stijging geeft de meest bij deze problematiek betrokken instellingen (Raad voor de Kinderbescherming, Bureau Jeugdzorg, Fiom en VBOK (Vereniging voor het Ongeboren Kind)) reden om in december aanstaande bijeen te komen om de aard van de problematiek te bespreken en tot een gedeelde werkwijze te komen.

Zoals u reeds bij de beantwoording van kamervragen in 2000 (TK 2000–2001, nr. 465, Aangangsel van de Handelingen) is medegedeeld gebeurt het zelden dat een te vondeling gelegd kind overlijdt door de wijze waarop het achter is gelaten. Er zijn geen signalen dat dit sindsdien is toegenomen. De eerste ondergetekende ziet dan ook op dit moment geen aanleiding het standpunt inzake vondelingenluikjes te wijzigen en verwijst overigens graag naar de recente beantwoording door de Staatssecretaris

van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van soortgelijke vragen over dit onderwerp van een der leden van uw Kamer (zie TK 2002–2003, nr. 1759, Aanghangsel van de Handelingen).

244

Wat is de reden dat bij de opsomming door de regering van aspecten die bij jeugddelinquentie van belang zijn die van sekse ontbreekt? Op welke wijze betreft de regering het aspect van sekse in het preventiebeleid?

De opsomming van aspecten die van belang zijn bij jeugddelinquentie, zoals benoemd in de begrotingstekst, is niet uitputtend. Zoals ook in Jeugd terecht wordt aangegeven blijft de criminaliteit van meisjes nog ver achter bij die van jongens (in 2000 was de verhouding 1 op 6), maar neemt deze naar verhouding sterk toe.

In Jeugd terecht wordt benadrukt dat de aanpak van jeugdcriminaliteit maatwerk vereist. Afhankelijk van een aantal factoren, waaronder ook de aard van het delict (bijvoorbeeld bij bepaalde zedendelicten), wordt zonodig een seksspecifieke interventie ingezet. Ook waar het gaat om het signaleren van achterliggende problematiek kunnen sekse of seksspecifieke kenmerken een rol spelen.

245

Op welke wijze zal de Operatie JONG meer samenhang in het jeugdbeleid tot stand brengen, knelpunten opsporen en aanpakken en betere onderlinge samenwerking creëren?

De Operatie Jong is begin dit jaar gestart. In de periode tot nu toe is in een actieve dialoog met velen geïnventariseerd welke knelpunten zich voordoen bij de samenwerking in de ketens van voorzieningen voor jeugdigen. Het bestrijkt het gehele terrein van de basisvoorzieningen voor alle jeugdigen, de lokale voorzieningen die specifieke begeleiding bieden en advies geven, de jeugdzorg en ook de voorzieningen en instanties met een repressieve taak bij de aanpak van de jeugdcriminaliteit. De knelpunten en de actiepunten om deze knelpunten op te lossen zijn opgenomen in de proeve van de jeugdagenda.

Met deze proeve zal het kabinet binnenkort een dialoog met de betrokken partijen aangaan om tot een verdere uitwerking van de aanpak te komen. Daarbij wordt zo mogelijk aangesloten bij programma's die reeds zijn gestart zoals het programma Jeugd Terecht. De meer uitgewerkte jeugdagenda zal begin 2004 definitief worden vastgesteld.

246

Kan de regering aangeven aan de hand van welke gegevens per uitvoeringsorganisatie wordt gemeten wat de bijdrage is aan «Jeugd Terecht»?

Twee keer per jaar wordt verantwoording afgelegd aan de Tweede Kamer over Jeugd terecht in het kader van de voortgangsrapportages van het Veiligheidsprogramma. Op 7 oktober heeft u de 2e voortgangsrapportage ontvangen. Voor alle acties van Jeugd terecht zijn doelstellingen bepaald en de te onderscheiden activiteiten vast gesteld. Met alle organisaties worden inspanningsafspraken gemaakt. In algemene zin doordat alle organisaties op het hoogste niveau vertegenwoordigd zijn in de programmaorganisatie en zich daar gecommitteerd hebben aan de inhoud van Jeugd terecht. Daarnaast door jaarlijks de concrete inspanningen vast te leggen in zgn. bestedingsbrieven. In deze brieven wordt vastgelegd wat de inspanningen zijn (zowel kwantitatief als kwalitatief) en welk budget daarvoor beschikbaar is.

Voor het project Modelontwikkeling Handhaving Leerplicht binnen het programma Handhaven op Niveau zijn vier pilots geselecteerd. Binnen deze pilots wordt de samenwerking van de verschillende bij de handhaving betrokken instanties en de samenhangende inzet van instrumenten ter vermindering van het schoolverzuim beschreven, gestimuleerd en gevolgd. Daarbij gaat het om de systematische versterking van de samenhang in beleid, uitvoering en handhaving. Deze samenhangen worden in dit project «model» genoemd. Doel van het project is het documenteren, verbeteren en beproeven van dit model. De modellen van de vier pilots vormen de bouwstenen voor een landelijk model. Wanneer een lokaal model verder kan worden verbeterd, wordt die ontwikkeling ingezet en onderzocht op proces en effecten. Einddoel van het leerplichtproject is om voor de leerplichthandhaving in het gehele land een of meer gereedschapskisten voor beleid, uitvoering en handhaving ter beschikking te stellen.

Op welke wijze zal de regering de aanpak van zogenoemde «veelplegers» intensiveren? Op welke concrete initiatieven die op lokaal niveau reeds getroffen zijn wordt aangesloten en op welke wijze wordt dergelijke aansluiting bewerkstelligd? Wordt met name aangesloten op het Utrechtse «HAK»-project (Heldere aanpak kernjongeren)?

Bij brief van 20 mei 2003 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2002–2003, 28 684, nr. 10) is het kabinetsbeleid inzake veelplegers aan uw Kamer medegedeeld. Hierover is door eerste ondergetekende met uw Kamer van gedachten gewisseld tijdens het Algemeen Overleg op 24 september jl. Aangezien de aanpak van (jeugdige) veelplegers met name lokaal vorm moet krijgen zijn de G30 steden en andere relevante partners schriftelijk op de hoogte gesteld van het beleid en zijn zij gewezen op de belangrijke rol die is weggelegd voor de (lokale/regionale) driehoek en alle overige betrokken partijen. In een aantal steden wordt al nauw samengewerkt in de zin zoals weergegeven in bovenbedoelde brief van 20 mei jl. Iedere gemeente/regio kiest een aanpak die het beste past bij de lokale situatie. Vanuit het landelijk beleid veelplegers wordt met name samenwerking en kennisuitwisseling gestimuleerd en voor zover mogelijk gefaciliteerd. Lokale initiatieven die succesvol zijn of lijken, worden daarbij als voorbeeld genomen. Het Utrechtse «HAK»-project is daar een voorbeeld van.

Kan de regering aangeven hoeveel de totale subsidie aan de HALT-bureaus en aan HALT Nederland bedraagt? Hoeveel bedraagt de subsidiekorting voor het jaar 2004 op de HALT-bureaus en HALT Nederland? Kan de regering garanderen dat alleen de overhead van de HALT-organisatie door deze bezuinigingen wordt getroffen en niet het werk van de HALT-bureaus zelf? Is de regering bereid toe te zeggen dat de subsidiekorting op HALT na 2004 niet verder zal oplopen? Hoe verhouden bezuinigingen op HALT zich, tot de prioriteit die in het strategisch akkoord wordt toegekend aan de preventie van criminaliteit?

De beschikbare subsidie voor Halt Nederland in 2004 bedraagt € 1 634 348,-. Hierin is een subsidiekorting verwerkt van € 55 000,-. Deze korting loopt op tot € 165 000,- in 2006. De beschikbare subsidie voor de Halt Bureaus in 2004 bedraagt € 7 685 542,- en komt overeen met de subsidie voor 2003. In voorgenoemde subsidiebijdragen moet de loonbijstelling voor 2003 nog worden verwerkt. Vooralsnog is aan de Halt-

bureaus geen bezuiniging opgelegd. Wel wordt nog gezien welke mogelijkheden aanwezig zijn om de efficiency van de Haltbureaus te verhogen.

Eerste ondergetekende kan niet vooruitlopen op de wijze waarop eventuele toekomstige rijksbrede budgettaire knelpunten worden opgelost. Indien extra kortingen in de toekomst noodzakelijk zijn zal eerste ondergetekende opnieuw de afweging maken op welke wijze deze ingevuld gaan worden.

Inderdaad vormt de aanpak en preventie van jeugdcriminaliteit een prioriteit. De preventie activiteiten (bijv. voorlichting op scholen) die worden ondernomen door de ruim 60 Haltbureaus worden echter gefinancierd door de gemeenten. Er is geen zicht op eventuele kortingen die door de gemeenten worden opgelegd aan de Haltbureaus.

250

Kan de regering toelichten wat wordt bedoeld met «een ander kinderalimentatiestelsel dat kan leiden tot zowel een vergroting van de financiële zelfstandigheid van alleenstaande ouders als een besparing op de collectieve uitgaven»?

Het wetsvoorstel waaraan in de vraag gerefereerd wordt, betreft een herziening van de wijze van vaststelling en inning van kinderalimentatie. Hierdoor wordt de vaststelling van kinderalimentatie vereenvoudigd, waardoor naar verwachting in meer gevallen dan thans kinderalimentatie vastgesteld en geïnd zal worden. Verwacht wordt dat daardoor minder alleenstaande ouders een beroep op bijstand zullen doen, omdat zij dan reeds met een deeltijdbaan inkomsten boven bijstandsniveau kunnen verwerven.

251

Kan de regering aangeven hoe groot de financiële bijdrage zal zijn die van ouders wordt gevraagd in verband met een aan hun kind opgelegde Halt-sanctie of uithuisplaatsing op basis van een civiele maatregel c.q. een jeugdsanctie? Voor hoeveel sancties dan wel uithuisplaatsingen zal die bijdrage worden gevraagd?

In totaal wordt beoogd in 2007 rond de 8 miljoen euro aan extra ouderbijdragen te kunnen innen. Thans wordt op basis van de Wet op de jeugdhulpverlening een ouderbijdrage gevraagd in het kader van de civiele maatregel van uithuisplaatsing van de minderjarige. Voor de toekomst gaan de gedachten uit naar ouderbijdragen in het kader van beschermingsmaatregelen voor voogdij en gezinsvoogdij, en bij strafrechtelijke maatregelen voor o.a. de Halt-aanpak, jeugdreclassering, taakstraffen en plaatsing in een justitiële jeugdinrichting.

252

Welk deel van de totale kosten die worden gemaakt in de keten van opsporing en vervolging zal de geldelijke bijdrage van ouders omvatten? Betreft het hier slechts een geldelijke bijdrage of ook een materiële bijdrage parallel aan de bestaande «pluk-ze»-wetgeving?

Het betreft hier slechts een geldelijke bijdrage, die geen relatie heeft met de kosten die worden gemaakt in de keten noch aansluit bij de principes van de «pluk-ze»-wetgeving.

253

Op grond van welk prijsindexcijfer is de jaarlijkse indexering van de alimentatie tot stand gekomen nu het CBS bij de berekening van het prijsindexcijfer eerder dit jaar fouten heeft gemaakt? Leidt dit nog tot een

Voor de jaarlijkse aanpassing van de alimentatie is gekozen voor aansluiting bij de ontwikkeling van een *loonindexcijfer* en niet een *prijsindexcijfer*.

De vergissing van het CBS bij de berekening van het prijsindexcijfer heeft dus geen gevolgen voor het vastgestelde indexeringspercentage van de kinderalimentatie.

Het indexeringspercentage van bij rechterlijke uitspraak of bij overeenkomst vastgestelde alimentatiebedragen wordt jaarlijks met ingang van 1 januari vastgesteld aan de hand van de ontwikkeling van de indexcijfers van de cao-lonen per maand (inclusief bijzondere beloningen) in de periode van 30 september van het jaar onmiddellijk voorafgaande aan die eerste januari en het indexcijfer van de lonen per 30 september in het jaar daarvoor (artikel 402a van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek en het Besluit van 28 september 1992, houdende begripsomschrijving van het indexcijfer der lonen, Stb. 1992, 507, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 16 augustus 2003, Stb. 328). Bij de samenstelling van dit indexcijfer wordt behalve met de ontwikkeling van de salarissen in het bedrijfsleven, ook rekening gehouden met de ontwikkeling van de salarissen bij de overheid en in andere sectoren.

254

Hoe verhoudt zich de geraamde afname van de uitgaven aan het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdrage (LBIO) tot de aangekondigde nieuwe taken van het LBIO, namelijk de uitvoering van de in te voeren wet met betrekking tot de kinderalimentatie en de nieuw in te voeren ouderbijdragen?

De kosten van de nieuwe taken van het LBIO, te weten de incasso van nieuw in te voeren ouderbijdragen en de uitvoering van de wijziging van het kinderalimentatiestelsel, zijn in afwachting van de nadere uitwerking van beide maatregelen nog niet in de begroting 2004 verwerkt.

255

Kan de regering aangeven welke Alleenstaande Minderjarige Asielzoekers (AMA's) worden begrepen onder «aantal uitstroom AMA's onder voogdij»? Welke redenen zijn er voor uitstroom en hoeveel AMA's betreft het bij elke reden?

De voogdij (voorziening in het gezag) wordt bij het bereiken van de 18-jarige leeftijd van rechtswege beëindigd. Vooral het ontbreken van adequate opvang in het land van herkomst belemmert de terugkeer van alleenstaande minderjarige asielzoekers.

256

Kan de regering aangeven in hoeveel procent van de gevallen waarin de politie aan de Raad een melding heeft gedaan over een procesverbaal of een in verzekeringstelling, geen onderzoek door de Raad is gedaan in de afgelopen twee jaar?

In principe wordt op iedere melding van de politie aan de Raad over een proces verbaal of een in verzekeringstelling een onderzoek door de Raad gedaan. In 2001 werd in 17% van de meldingen geen basisonderzoek verricht. In 2002 was dit percentage 18. Door de Raad wordt geen basisonderzoek gedaan wanneer de minderjarige binnen een jaar nadat eerder een basisonderzoek is verricht, wederom vanwege een strafbaar feit in aanraking komt met de Raad. De gegevens uit het eerdere onderzoek zijn

een jaar nog bruikbaar. Indien er een signaal is van achterliggende problematiek worden de gegevens uit het eerdere basisonderzoek aangevuld met een vervolgonderzoek. Ook komt het voor dat er geen onderzoek door de Raad wordt gedaan omdat de zaak door politie of OM wordt ingetrokken of geseponneerd, bijvoorbeeld omdat het bewijs niet rond komt.

257

Welke concrete maatregelen worden ten aanzien van jeugdbescherming genomen met betrekking tot opvoedingsondersteuning? Kan de regering hier een overzicht van geven?

Jeugd terecht (het actieprogramma aanpak Jeugdcriminaliteit) beschrijft twee concrete acties op het gebied van opvoedingsondersteuning:

Ten eerste verstrekken Justitie, VWS en de Provincie Zuid-Holland gezamenlijk subsidie aan de Stichting voor Opvoedingsondersteuning Zuid-Holland (S&O) om in samenwerking met het NIZW materiaal te ontwikkelen specifiek gericht op ouders van kinderen met (verhoogd risico op) politiecontacten.

De eerste producten (een oudertraining, een opvoedworkshop en een training «signaleren, motiveren en toeleiden» voor beroepskrachten) zijn in concept gereed en worden dit najaar getest.

258

Klopt het dat de Raad voor de Kinderbescherming het laatste jaar meer dan de overeengekomen productie heeft gehaald?

In de 2002 heeft de Raad 99,5% van het managementcontract geproduceerd, de prognose voor 2003 is 104% (gebaseerd op de eerste 8 maanden van 2003, waarin de productie op 107% van het managementcontract lag). Ondanks het feit dat ook de Raad voor de Kinderbescherming invulling heeft moeten geven aan bezuinigingen, is de Raad door interne efficiencymaatregelen en een daling van het ziekteverzuim in staat gebleken de productie op peil te houden en zelfs te laten stijgen.

259

Kan de regering aangeven hoe de analyse luidt van de klachten over de Raad voor de kinderscherming?

De analyse van de klachten gedurende een kalender jaar, wordt in juni van het daarop volgende jaar openbaar gemaakt. De analyse over 2002 laat geen opvallende veranderingen zien ten opzichte van andere jaren. Het aantal door de directies en klachtencommissies besliste klachten is in 2002 ten opzichte van 2000 en 2001 verder gedaald, terwijl het aantal zaken bij de Raad toenam t.o.v. het jaar 2000 en 2001. In 2002 werd in slechts 0,18% van de afgeronde zaken een klacht ingediend.

Het percentage (gedeeltelijk) gegrond verklaarde klachten door de directies is licht gestegen en het aantal door de externe klachtencommissies (gedeeltelijk) gegrond verklaarde klachten nam zowel absoluut als relatief af. De meeste klachten zijn te herleiden tot klachten over (niet) verstrekte informatie en over (het gebrek aan) communicatie. Bij de gegrond verklaarde klachten gaat het vaak om een gebrek aan motivering van het advies of de beslissing van de Raad.

260

Wordt in de normen van de doorlooptijden voor beschermings- en omgangszaken ook de wachttijd betrokken tussen aanmelding van een zaak en het in behandeling nemen daarvan? Zo neen, hoe lang zijn die

wachttijden?

De wachttijd maakt ook onderdeel uit van de totale normen voor doorlooptijden. De totale doorlooptijd bestaat uit vier componenten: de intake-tijd, wachttijd, onderzoekstijd en de administratieve afronding. De norm die voor het onderdeel «wachttijd» is gesteld, bedraagt 15 dagen.

261

Waar baseert de regering de geraamde afname van het aantal scheidings- en omgangsonderzoeken op?

Op steeds grotere schaal vindt (forensische) mediation en bemiddeling plaats, waardoor de verwachting is dat de rechter minder dan voorheen een beroep op de Raad zal doen voor onderzoek en advies in scheidings- en omgangszaken. Wanneer de bemiddelingsactiviteiten van de Raad (raadsondersteuning ter zitting) worden meegeteld blijft het aantal scheiding- en omgangsonderzoeken gelijk aan het aantal in eerdere jaren.

262

Kan de regering de verhouding aangeven tussen de Bureaus Jeugdzorg en het Bureau Centrale Autoriteit met betrekking tot internationale kind-ontvoering?

In twee gevallen heeft de Centrale autoriteit van doen met het Bureau Jeugdzorg.

- Wanneer een kind in het kader van een ondertoezichtstelling uit huis is geplaatst en vervolgens is ontvoerd naar het buitenland, kan door de gezinsvoogd of het betreffende Bureau Jeugdzorg de tussenkomst van de Centrale autoriteit worden verzocht.
- Ingevolge artikel 13, vierde lid, van de Uitvoeringswet bij het Haags Kinderontvoeringsverdrag 1980 kan bij een ontvoering naar Nederland de Nederlandse rechter op verzoek van de Centrale autoriteit of ambts-halve een voogdij-instelling (Bureau Jeugdzorg) belasten met de voorlopige voogdij over het kind, indien gevaar bestaat dat het wordt onttrokken aan de tenuitvoerlegging van een teruggeleidingsbevel van de rechter.

263

Hoe lang zijn de wacht- en doorlooptijden tussen de uitspraak van de rechter en het eerste contact met Bureaus Jeugdzorg en de wacht-doorlooptijd tussen uitspraak van de rechter en de uitvoering van het opgestelde plan van aanpak?

De twee indicatoren voor doelmatigheid van het BJZ, te weten de doorlooptijd tussen de uitspraak van de rechter en het eerste contact met een medewerker van het Bureau Jeugdzorg en de doorlooptijd tussen de uitspraak van de rechter en het opgesteld plan van aanpak, worden vastgelegd in het besluit omtrent de kwaliteit en werkwijze van het Bureau Jeugdzorg die gelijktijdig met de Wet op de Jeugdzorg in werking zal treden. Het betreffen nieuwe indicatoren waarvoor onder het huidige stelsel geen normen zijn gesteld en welke de (gezins)voogdij-instellingen derhalve nog niet hebben geregistreerd.

De registratie van deze gegevens start in 2004 zodat deze gegevens in 2005 voor het eerst beschikbaar komen.

264

Op welke wijze is in financieel opzicht rekening gehouden met de campagne tegen kindermishandeling die de Advies- en Meldpunten Kindermishandeling (AMK's) dit najaar zullen voeren? Met hoeveel zal naar verwachting de vraag naar hulp bij de AMK's toenemen door de campagne? Hoe lang zijn de wachtlijsten voor AMK's nu?

In de VWS-begroting is het verwachte aantal meldingen bij het AMK opgenomen (beleidsartikel 33.2.1), waarbij voorzien is in een stijging van het aantal meldingen als gevolg van de groeiende bekendheid van het AMK, onder meer door de regionale campagnes. Het kabinet heeft in het hoofdlijnenakkoord extra geld uitgetrokken voor jeugdzorg en preventie. Hiervan is € 11,7 miljoen in 2004, oplopend tot € 39,4 miljoen in 2007 bestemd voor het aanpakken van de wachtlijsten in de jeugdzorg, waaronder ook de wachtlijsten bij de AMK's.

Binnenkort zullen de Staatssecretaris van VWS en eerste ondergetekende u informeren over de huidige stand van de wachtlijsten in de jeugdzorg.

265

Kan de regering aangeven of er wordt nagedacht over een vorm van wettelijk verplichte nazorg voor jongeren tot 18 jaar die een vrijheidsbenemende straf of maatregel hebben opgelegd gekregen?

Het onderzoek naar de wettelijke mogelijkheden voor een verplichte vorm van nazorg (aanvang 2004) wordt voorafgegaan door een inventarisatie van effectieve en veelbelovende nazorgprogramma's in binnen- en buitenland. Als veelbelovend is bijvoorbeeld aan te merken het uit Engeland afkomstige programma WorkWise. Ook zal een toetsingskader worden ontwikkeld voor de beoordeling resp. toelating van nazorgprogramma's. In de periode 2003 tot 2006 zal de nazorgcapaciteit geleidelijk verder worden uitgebreid. Genoemde voornemens maken deel uit van het actieprogramma Jeugd terecht. Overigens kan de rechtbank nu reeds, door het opleggen van de maatregel van hulp en steun, t.a.v. jeugdigen die zijn veroordeeld tot jeugddetentie, reclasseringsbegeleiding tijdens de proeftijd verplicht stellen. Deze begeleiding is de facto een vorm van verplichte nazorg.

266

Welke maatregelen zijn genomen in verband met de tegenvallende instroom bij ITB-Criem? Kan worden verwacht dat na de genomen maatregelen de capaciteit volledig wordt benut?

In het jaar 2001 is de tegenvallende instroom van ITB aanleiding geweest om een *quick scan* te laten uitvoeren door KPMG, teneinde de oorzaken daarvan te achterhalen. De aanbevelingen van KPMG zijn vervolgens verwerkt in het (vernieuwde) plan van aanpak ITB dat in het kader van Jeugd terecht is opgesteld en dat momenteel wordt uitgevoerd. Het tegenvallen van de instroom werd onder meer toegeschreven aan een gebrekkige communicatie tussen ketenpartners, aan het ontbreken van een duidelijke methodiek en aan onduidelijkheid m.b.t. justitieel kader en doelgroepen. Op al deze punten wordt thans aan verbetering gewerkt. Een methodiekbeschrijving is in voorbereiding; deze zal per 1 februari 2004 gereed zijn voor gebruik. Verwacht wordt, dat na de genomen maatregelen de capaciteit volledig zal worden benut.

267

Is het waar dat voor leerstraffen tot nu toe een open eind financiering bestond en dat nu voor leerstraffen een vast en lager bedrag is uitge-

trokken? Wat is in het vorige jaar aan leerstraffen uitgegeven en welk bedrag is hiervoor nu in de begroting in opgenomen?

In de begroting is een budget opgenomen voor taakstraffen. Taakstraffen bestaan uit werk- en leerstraffen. Voor beide bestond geen open eind financiering. Ook bestaan er geen aparte kostprijzen voor werk- en leerstraffen. Wel kan bij benadering worden gesteld dat van het beschikbare budget voor taakstraffen ca. 70% wordt uitgegeven aan werkstraffen en ca. 30% aan leerstraffen. Vorige jaar (2002) is 16,9 mln. uitgegeven aan taakstraffen. Voor 2004 is er een bedrag in de begroting opgenomen van 16,3 mln. oplopend naar 17,4 mln. in 2008. Eerste ondergetekende concludeert dan ook dat de middelen voor taakstraffen niet dalen maar toenemen.

268

Is de regering voornemens het aantal formatieplaatsen bij het Bureau Centrale Autoriteit terug te brengen? Zo ja, waarom en met welk aantal?

Zoals in de brief van eerste ondergetekende aan uw Kamer d.d. 16 september 2003 (p. 11) op een vraag van de leden van D66 is aangegeven, wordt momenteel een reorganisatie voorbereid, waarbij wordt beoogd een aantal administratieve en voorlichtende taken over te laten gaan naar de Stichting Adoptievoorzieningen, en waarbij ook de formatie van het Bureau Centrale Autoriteit aan de orde komt. Dit traject loopt nog en zal pas tegen het einde van dit jaar worden afgerond, zodat op dit moment nog niet kan worden aangegeven op welke wijze de formatie van het Bureau zal wijzigen.

269

Kunt u aangeven hoeveel kinderen jaarlijks door een van de ouders naar een islamitisch land worden «ontvoerd»? Is het waar dat er nauwelijks mogelijkheden zijn om kinderen die door één van de ouders naar een islamitisch land zijn ontvoerd terug naar Nederland te laten komen, aangezien deze landen zelden het Haags Verdrag inzake internationale kinderontvoering hebben ondertekend? Welke inspanningen verrichten het ministerie van Buitenlandse Zaken en het Bureau Centrale Autoriteit in dezen?

In 2002 zijn bij het Bureau Centrale Autoriteit (hierna: BCA) 58 verzoeken om tussenkomst binnen gekomen aangaande «ontvoeringen» naar het buitenland. In een minderheid van deze gevallen betrof het medeneming van een kind naar een islamitisch land, te weten Egypte (2), Iran (1), Tunesië (1), Kuweit (1), Pakistan (1) en Marokko (1). Deze landen zijn niet aangesloten bij het Haags Kinderontvoeringsverdrag 1980 of het Europees Kinderontvoeringsverdrag. Dit brengt met zich dat bedoelde verzoeken, bij gebreke aan een Centrale autoriteit in die landen, zijn doorgeleid naar het Ministerie van Buitenlandse zaken, dat vervolgens de Nederlandse vertegenwoordiging in het desbetreffende land heeft ingeschakeld om in samenwerking met de plaatselijke autoriteiten te bezien of teruggeleiding kan worden bewerkstelligd.

In één van voornoemde zaken is het verzoek door de achtergebleven ouder ingetrokken en in één zaak heeft met tussenkomst van het ministerie van Buitenlandse Zaken teruggeleiding van het kind plaatsgevonden. Voor het overige zijn deze zaken nog in behandeling.

270

Kan de geraamde forse stijging van de instroom jeugdreclassering nader worden verklaard?

Al enige tijd is sprake van een stijging van de instroom bij de jeugd-reclassering. Omdat verwacht wordt dat deze stijging zich de komende jaren zal voortzetten is dit in de raming tot uitdrukking gebracht. Een combinatie van toegenomen aandacht van politie en ketenpartners voor opsporing en aanpak van jeugdcriminaliteit en tegelijkertijd een werkelijke toename van het aantal geweldsdelicten (WODC, 2001) vormen de belangrijkste verklaring voor de forse stijging van de instroom van zaken.

Het algemene beeld van de aard en omvang van jeugdcriminaliteit laat zien dat al enige tijd een verschuiving te constateren valt van vermogensdelicten naar geweldsdelicten. Hoe ernstiger de delicten waaraan jongeren zich schuldig maken des te groter de kans dat jongeren bij de jeugdreclassering terechtkomen.

271

Waarom besluit de regering tot het bijstellen van de subsidie aan de Kinder- en Jeugdrechtswinkels? Is het waar dat het aantal cliënten dat een beroep doet op deze toegankelijke vorm van expertise op het gebied van jeugdrecht jaarlijks toeneemt? Hoe verhouden bezuinigingen op de Kinder- en Jeugdrechtswinkels zich tot de aanbeveling van het VN-Comité voor de Rechten van het Kind dat er in Nederland een geheel onafhankelijke ombudsman voor kinderen dient te zijn?

Het besluit tot de volledige afbouw van de subsidie aan de Kinder- en Jongerenrechtswinkels is genomen ter uitvoering van het Hoofdlijnenakkoord en ter dekking van budgettaire knelpunten op de Justitiebegroting. Eerste ondergetekende heeft waardering voor de activiteiten van de Kinder- en Jongerenrechtswinkels, echter de budgettaire problematiek dwingt tot het nemen van dergelijke pijnlijke maatregelen. Dat geldt eveneens voor de instelling van een instituut kinderombudsman waaraan eerste ondergetekende evenmin prioriteit kan geven.

Bij vorenstaande is meegewogen dat jongeren voor een adequate juridische advisering en ondersteuning terecht kunnen binnen het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand.

Op basis van de door de Kinder- en Jongerenrechtswinkels aangeleverde cijfers over het jaar 2001 en 2002 blijkt dat er sprake is van een stijging van ca 13% (van ca 2400 cliënten naar ca 2700 cliënten).

272

Waarom wordt de Jeugdreclassering en Jeugdbescherming in 2005 gekort, terwijl er nu ook een intensivering plaatsvindt? Wat betekent een en ander nu «netto» voor de Jeugdbescherming in de komende jaren?

Ten gevolge van de verslechtering van de economische en budgettaire situatie in Nederland heeft het kabinet in het Hoofdlijnenakkoord aan de gehele rijksoverheid taakstellingen opgelegd. Gelet op de omvang van de budgettaire problematiek ziet eerste ondergetekende zich genoodzaakt de subsidies aan de instellingen voor voogdij en gezinsvoogdij ingaande 2005 te verminderen met 5%, hetgeen neerkomt op een structureel bedrag van € 8,5 mln. Over de concrete invulling van deze taakstelling zal nog overleg worden gevoerd met provincies en grootstedelijke regio's.

Het is niet zo dat deze taakstelling weggestreept kan worden tegen de in de begroting voorziene intensiveringen van beleid op het terrein van jeugdbescherming en jeugdreclassering. Die intensiveringen, waarmee een bedrag is gemoeid dat oploopt naar structureel € 37 mln. vanaf 2007, hebben betrekking op de uitvoering van het actieprogramma Jeugd terecht en de versterking van het justitieel jeugdbeleid in het kader van

het Hoofdlijnenakkoord. Indien de taakstelling in mindering zou worden gebracht op het bedrag dat gereserveerd is voor nieuw beleid, zou dat betekenen dat de doelstellingen op het terrein van de aanpak van jeugd-criminaliteit en de verbetering van de kwaliteit van jeugdbescherming niet of onvoldoende zouden kunnen worden gerealiseerd.

273

Kan de regering aangegeven waar de € 100 mln uit het Hoofdlijnenakkoord voor «intensiveringen jeugdpreventie» precies aan zal worden besteed? Wat blijft er na aftrek van de generieke korting van dit bedrag over?

Van de € 100 mln. in het kader van de Jeugd/Preventie-enveloppe is € 35 mln. voor het ministerie van Justitie en € 65 mln. voor het ministerie van VWS. In de overzichtstabel met de belangrijkste beleidsmatige mutaties 2004 op bladzijde 31 staat onder «Jeugd/Preventie-enveloppe» aangegeven waaraan de € 35 mln. besteed gaat worden. Voor wat betreft beleidsdoelstelling 3.4 gaat het om de volgende intensiveringen: autonome groei jeugdreclassering, autonome groei maatregelen Jeugd Terecht, Gedragsgestoorde jongeren, Jeugdreclassering nazorg, Jeugdbescherming Deltaplan, Jeugdbescherming Voogdij en Opvoedingsondersteuning. Voor een nadere beschrijving van de inhoud van deze intensiveringen wordt u verwezen naar bladzijde 34 en verder.

Op het bedrag van € 35 mln. zal geen subsidiekorting plaatsvinden.

274

Hoeveel kinderen hebben het afgelopen jaar gebruik gemaakt van de kinderrechtswinkels?

In het afgelopen jaar hebben circa 2700 cliënten gebruik gemaakt van de Kinder- en Jongerenrechtswinkels. Een belangrijk deel van de cliënten bestaat uit jongvolwassenen (18-jarigen en ouder).

275

Wat kost op dit moment een adoptie voor adoptieouders en welk bedrag komt daarbij als de kosten van de voorlichtingscursus volledig worden doorberekend?

De aan een adoptieorganisatie te betalen kosten voor een adoptie (volledige bemiddeling) bedragen tussen € 7 000,- en € 13 000,- voor de adoptie van één kind. De kosten van adoptie van een «sibling» (twee broertjes en/of zusjes) of een «tribling» (drie broertjes en/of zusjes) kunnen, afhankelijk van het land van herkomst, oplopen tot respectievelijk € 21 000,- en € 28 000,-.

De kosten van deelbemiddeling zijn in de regel lager, maar kunnen, afhankelijk van het land van herkomst, oplopen tot € 27 000,- voor de adoptie van één kind.

Momenteel bedraagt de eigen bijdrage aan de kosten van de voorlichtingscursus € 386,-. Bij doorberekening van de kosten van de voorlichting zal een bedrag in rekening worden gebracht van rond de € 1 000,-.

276

Kan de regering aangeven hoeveel jonge criminelen sinds in de eerste helft van 2003 door middel van snelrecht zijn veroordeeld? Is er sprake van een toename ten opzichte van de voorgaande periode? Wat is de doelstelling voor 2004? Wanneer verwacht de regering dat alle strafrecht-

zaken tegen jongeren met snelrecht kunnen worden afgedaan? Is het waar dat men in Amsterdam met de snelrechtprocedure wil stoppen? Zo ja, waarom?

«Snelrecht» is een begrip met vele invullingen. Uniformiteit is gevonden door landelijke afspraken over definities van en daaraan verbonden doelstellingen omtrent doorlooptijden. In het eerste half jaar van 2003 werd 48% van de jeugdzaken binnen 6 maanden afgedaan door de rechter, in de vergelijkbare periode van 2002 bedroeg dat nog slechts 38%.

Verdergaande landelijke afspraken omtrent nog snellere behandeling van zaken binnen deze algemene afspraken, zijn niet gemaakt – het is lokaal beleid om hier invulling aan te geven op grond van overwegingen van noodzaak en mogelijkheid. Het lijkt in dit verband te verwachten dat specifieke afspraken over de snelheid van afdoening zullen worden gemaakt in de aanpak van jeugdige (potentiële) veelplegers.

277

Voor welke zaken is de regering voornemens de competentiegrens van de politierechter te verhogen?

Bij de Wet van 4 juli 2002, Stb. 355, is de bevoegdheid van de politierechter verruimd, zij het dat van deze verruiming in de praktijk alleen gebruik wordt gemaakt in zaken tegen drugskoeriers. Deze in praktijk beperkte werking van de wet is het gevolg van een toezegging van minister Korthals in de Eerste Kamer bij gelegenheid van de behandeling van het toenmalige wetsvoorstel.

Ter uitvoering van de motie Teeven inzake mogelijke verruiming van de competentie van de politierechter tot twee jaar is onderzoek verricht door het WODC. De resultaten van dit onderzoek zullen uw Kamer binnenkort worden toegezonden samen met de nota naar aanleiding van het verslag inzake het wetsvoorstel in verband met de beperking van de bevoegdheid van de politierechter en de enkelvoudige kamer in hoger beroep (Kamerstukken 28 866).

278

Acht de regering het mogelijk om de griffier van de rechtbank de bevoegdheid te geven om zaken waarin bij wijze van stalking nodeloos wordt geprocedeerd te kunnen afwijzen? Zo neen, waarom niet?

Bij bestuursrechtelijke zaken heeft de rechter de mogelijkheid een zaak af te doen zonder zitting indien hij het beroep kennelijk ongegrond of kennelijk niet-ontvankelijk acht (art. 8:54 Awb).

Bij civielrechtelijke zaken bestaat een dergelijke mogelijkheid niet. Door de Kerngroep Fundamentele Herziening Burgerlijk Procesrecht (mrs. Asser, Vranken en Groen) is wel voorgesteld om de rechter een vergelijkbare mogelijkheid te geven een kennelijk ongegronde vordering, na het horen van partijen, aanstonds te verwerpen. Dit past in de sterkere regierol die de kerngroep aan de rechter toedenkt.

Vooralsnog acht eerste ondergetekende het niet gewenst een dergelijke bevoegdheden toe te kennen aan de griffier, aangezien daartegen dan toch weer rechtsbescherming bij de rechter zal moeten worden opengesteld.

279

Kan het kabinet aangeven welk percentage verdachten nog altijd niet tijdig bij de rechtbank wordt aangevoerd? Kan het kabinet aangeven

hoeveel tijdverlies dit oplevert voor rechtbanken in Nederland? Op welke wijze is het kabinet voornemens deze problematiek het hoofd bieden?

Het komt nog steeds voor dat verdachten te laat worden aangeleverd. Soms leidt dit tot aanhouding van de zaak. In de periode november 2002 tot en met februari 2003 zijn op een landelijk totaal aantal van 9030 aanhoudingen in strafzaken 210 gevallen geregistreerd met als reden dat de verdachte niet (tijdig) op de zitting aanwezig was.

Door het te laat ter zitting verschijnen van gedetineerde verdachten lopen zittingen uit, gaat zittingscapaciteit verloren en verspillen procesdeelnemers tijd, energie en geld.

Momenteel beziet een ambtelijke werkgroep welke maatregelen mogelijk en haalbaar zijn om de problematiek het hoofd te bieden. Inmiddels is wel al duidelijk dat het probleem van het niet tijdig ter zitting verschijnen niet alleen een kwestie is van te late aanvoer van gedetineerde verdachten door de dienst Vervoer & Ondersteuning van de dienst Justitiële Inrichtingen. Uitdrukkelijk zal ook worden gezien wat de verbetermogelijkheden zijn in de sfeer van de planning en logistiek aan de kant van parketten en gerechten.

280

Is het kabinet bereid om de regelgeving inzake de voornaamswijziging te vereenvoudigen, opdat deze niet langer door de rechter hoeft te worden bevestigd? Zo neen, waarom niet?

De voornaamswijziging is thans een van de taken van de rechter waarnaar het WODC onderzoek doet in het kader van een onderzoek naar non-judiciële taken. Dit onderzoek heeft tot doel te inventariseren wat de non-judiciële taken van de rechter c.q. gerechten thans zijn en de vraag te beantwoorden of het uitvoeren ervan elders meer aangewezen lijkt. Vooralsnog kan niet op de uitkomsten van het onderzoek worden vooruitgegaan.

281

Kan de regering uiteenzetten hoe zij zal voorkomen dat dergelijke septs in 2004 opnieuw vóórkomen? Van hoeveel van dergelijke septs was sprake in 2002–2003?

De zittingscapaciteit voor de behandeling van strafzaken bij de gerechten is het afgelopen jaar (tot september 2003) groter geworden, zodat zo'n 10% meer misdrijfzaken en 25% meer overtredingszaken ter terechtzitting konden worden gebracht. De voorraad aan te behandelen zaken is niet navenant minder geworden, omdat het aantal bij het OM aangebrachte zaken overeenkomstig de bedoelingen van het Veiligheidsprogramma, ook fors blijft toenemen.

Onlangs heeft uw Kamer vier voorstellen van wet ontvangen die, mochten deze tot wet worden verheven, naar verwachting zullen leiden tot een vermindering van de zaaksdruk op de rechter en tot een grotere efficiency van het strafproces. Voorts zijn maatregelen in voorbereiding genomen die tot doel hebben om piekbelasting beter op te vangen. Al met al zien de maatregelen op een betere benutting van beschikbare zittingscapaciteit. De verwachting is dat door deze betere benutting, het OM de zaken kan aanbrengen die nu nog terzijde moeten worden gelegd.

282

Welke concrete maatregelen worden er genomen om in 2004 een significante stijging van het aantal buitengerechtelijke gevallen van geschilafdoening te realiseren?

In de standpuntbepaling die binnenkort aan de Tweede Kamer wordt aangeboden wordt een concreet pakket maatregelen gepresenteerd om het gebruik van mediation te bevorderen en te positioneren in relatie tot het formele rechtssysteem. Hiermee wordt een proces op gang gebracht waardoor naar mag worden verwacht in steeds toenemende mate geschillen buitengerechtelijk, bijvoorbeeld met behulp van mediation, zullen worden opgelost.

283

Wordt er ook aandacht besteed aan buitengerechtelijke oplossingen die in andere landen worden of werden gebruikt?

Bij de standpuntbepaling ADR/mediation die u binnenkort zal worden aangeboden zal mede rekening worden gehouden met het via het WODC uitgevoerde onderzoek «De praktijk van mediation in de ons omringende landen». Dit onderzoek zal tezamen met de standpuntbepaling aan uw Kamer worden gegeven.

284

Wanneer kan het plan van aanpak inzake de lastenverlichting van de rechterlijke macht tegemoet worden gezien? Wordt dit plan ontwikkeld in samenspraak met de Raad voor de Rechtspraak? In welke zin zal het Besluit Financiering Rechtspraak worden herzien en het prognosemodel worden ontwikkeld?

Het plan van aanpak lastenverlichting van de rechterlijke macht zal in de eerste helft van 2004 worden gepresenteerd. Het plan zal in samenspraak met de Raad voor de rechtspraak ontwikkeld worden.

Naar de risico's en verbeteringsmogelijkheden van de bekostigings-systematiek en daarmee ook de aanpassing van het Besluit Financiering Rechtspraak is een onderzoek verricht dat in de eerste helft van 2003 is afgerond. U zal een reactie op dit onderzoek nog dit jaar ontvangen.

285

Hoe kan de toezegging dat in de periode tussen 2003 en 2007 40 000 strafzaken meer behandeld zullen gaan worden, afgeleid worden uit de tabellen «verwachte instroomontwikkeling»? Aan welke instroom wordt gedacht bij de belastingzaken die immers van de tabel worden uitgezonderd?

De instroom, en verwerking van, 40 000 extra strafzaken betreft de verwachte toename van de instroom bij het Openbaar Ministerie en kan dan ook worden teruggevonden in de productietabel van het Openbaar Ministerie op pagina 80 waar een toename van de instroom bij de parketten wordt gepresenteerd van ca. 40 000 zaken. Onder de aanname dat deze extra zaken een relatief licht karakter zullen hebben wordt verwacht dat 40% uiteindelijk bij de ZM zal instromen (ca. 16 000 zaken). Deze toename bij de ZM is onderdeel van de stijging zoals deze in de tabel «verwachte instroomontwikkeling» op pagina 115 is weergegeven. In de nadere uitsplitsing van de groei in strafzaken in de tweede tabel op pagina 115 wordt deze reeks afzonderlijk gepresenteerd. Daaruit blijkt dat ook de uitwerking is verdisconteerd van de verruiming van de mogelijkheid van het OM om zelfstandig zaken af te handelen.

Ten aanzien van de instroomontwikkeling van belastingzaken in eerste aanleg wordt vooralsnog geen wijziging voorzien en structureel op ca. 17 000 zaken ingeschat. De beschikbaar gestelde extra middelen zijn bestemd voor het instellen van de mogelijkheid van belastingrechtspraak in twee feitelijke instanties.

286

Hoe vaak worden de kostprijzen van de verschillende zaken bij de rechtbanken en gerechtshoven met elkaar vergeleken?

Als onderdeel van de invoering van het baten lasten regime (beoogd per 1-1-2005) worden de financiële administraties bij de gerechten veranderd en zullen meer betrouwbare kostprijsgegevens beschikbaar komen. Thans is dit nog niet het geval. Van systematische kostprijsvergelijking is op dit moment daarom nog geen sprake.

287

Op welke termijn moet het capaciteitstekort bij de gerechten van circa 8000 strafzaken daadwerkelijk zijn weggewerkt? Voldoen de investeringen in de rechterlijke macht ook om het hoofd te bieden aan de toename van de instroom van zaken?

De Raad voor de rechtspraak heeft aangegeven, met de beschikbaar gestelde middelen in de loop van 2004 de productie dusdanig te kunnen verhogen dat verwerking van de structurele achterstand van 8000 zaken hierin kan worden opgevangen. Daarnaast kan volgens inschatting van de Raad met de beschikbare middelen de productie zodanig worden verhoogd dat ook de verwachte groei als gevolg van het Veiligheidsprogramma en de autonome groei door de gerechten kan worden verwerkt.

288

Wat wordt precies bedoeld met de zin «mochten de aannames zich niet materialiseren dan zal moeten worden gezien of er ruimte is om extra middelen toe te voegen»? Houdt de regering daarmee de optie open dat de verwachte instroomgegevens in het geheel niet het hoofd kan worden geboden?

Op het gebied van de extra instroom van strafzaken als gevolg van het veiligheidsprogramma zijn aannames gedaan t.a.v. de zaakszwaarte. Gezien de initiatieven in het veiligheidsprogramma is het, t.a.v. de extra instroom, de verwachting dat het met name om relatief eenvoudige zaken zal gaan. Daarom is de verwachting dat er relatief meer zaken door het OM afgedaan zullen worden en dat van de zaken die wel doorstromen naar de ZM er relatief meer enkelvoudig kunnen worden afgedaan. De Raad voor de rechtspraak verwacht echter dat de extra zaken van een gewoon gemiddeld zaaksgewicht zullen zijn. Met de Raad voor de rechtspraak is dan ook afgesproken dat zij de ontwikkeling zullen monitoren. Indien in de komende jaren mocht blijken dat de verwachting van de Raad uitkomt, dan kan het noodzakelijk zijn de beschikbare middelen dan wel van de productie van de gerechten bij te stellen.

289

Kunt u nauwkeuriger aangeven wat de samenhang is tussen de economische teruggang in ons land en de toename van de sociale zekerheidszaken?

De ervaring leert dat bij een economische teruggang een grotere groep uitkeringsgerechtigden ontstaat. Een grotere instroom uitkeringsgerechtigden veroorzaakt bij een gelijkblijvend beroepspercentage voor een

toename van het aantal beroepen sociale verzekering. Daar komt bij dat als burgers moeilijker een nieuwe baan kunnen vinden, zij langer op een uitkering zijn aangewezen. Verhoudingsgewijs wordt er onder die omstandigheden vaker geprocedeerd.

290

Wat zijn de verschillen in de aannames van de regering ten opzichte van die van de Raad voor de rechtspraak waardoor de inschatting van het aantal zaken en de daarmee gepaard gaande kosten door de regering lager worden ingeschat dan door de Raad voor de rechtspraak?

Zie het antwoord op vraag 288.

291

Kan de regering met cijfers aangeven hoe de doorlooptijden in de rechterlijke macht zich het afgelopen jaar hebben ontwikkeld?

Nee, met het systematisch meten van doorlooptijden is eerst in 2002 begonnen. Dit betekent dat de Raad geen informatie kan verschaffen over de ontwikkeling van de doorlooptijden. De Raad beschikt inmiddels wel over cijfers over de eerste 8 maanden van 2003, maar zou op basis hiervan geen ontwikkelingen willen of kunnen duiden.

292

Zijn er doorlooptijden bekend van de totale strafrechtelijke keten, inclusief de hoger beroepinstanties? Kan daarbij een onderscheid worden gemaakt naar de verschillende onderdelen van de keten? Zijn de doorlooptijden – vergelijkbaar met de Kalsbeeknormen voor minderjarigen – genormeerd?

Er zijn nog geen doorlooptijden van de totale strafrechtelijke keten voorhanden, maar wel zijn al belangrijke vorderingen gemaakt om hiertoe te komen. Het is de bedoeling in de begroting en jaarverslagen van Justitie (voor het eerst in de begroting van 2005) op heldere en consistente wijze te gaan rapporteren over de overall doorlooptijden in strafrechtelijke keten. Daarnaast zal ook informatie beschikbaar moeten zijn over afzonderlijke organisaties in de keten. Een presentatiewijze die vergelijkbaar is met die van de Kalsbeeknorm, behoort zeker tot de mogelijkheden maar een definitieve vorm is nog niet gekozen.

293

In hoeveel gevallen is de doorlooptijd in 2003 dermate lang geweest dat de rechter ingevolge het Wetboek voor Strafvordering strafvermindering heeft toegepast? In hoeveel gevallen is in 2003 een zaak om redenen van termijnoverschrijding niet-ontvankelijk verklaard? Wat zijn de verwachtingen op dit punt voor 2004?

De gevraagde gegevens zijn niet bekend.

294

Kan worden aangegeven hoeveel de voorraden en de doorlooptijden in 2003 per sector zullen oplopen? Waarom meent de regering dat de voorstellen van de Raad voor de Rechtspraak «die meer in de randvoorwaardelijke sfeer liggen» voor 2004 kunnen worden genegeerd? Wat is daarover het oordeel van de Raad voor de Rechtspraak?

Zoals in de memorie van toelichting staat vermeld kon voor 2004 voldoende financiële ruimte worden gevonden om de verwachte instroom van zaken te kunnen verwerken. Voor 2003 is dit slechts gedeeltelijk gelukt. Voor wat betreft de doorlooptijden en voorraden heeft dit hoofdzakelijk een beperkte consequentie voor de sectoren civiel en bestuur. Op de

totale, verwachte instroom in 2003 is voor circa 2% in 2003 geen financiering gevonden. De voorraden zouden dus met ca. 2% kunnen oplopen. Het effect op de doorlooptijden zou in dezelfde orde van grootte kunnen liggen. In 2004 wordt dit overigens weer gecompenseerd.

Ten aanzien van de begrotingsvoorstellen van de Raad voor de rechtspraak op het gebied van ICT, opleidingen en huisvesting is geconcludeerd dat deze problematiek zich, zo deze zich voordoet, hoofdzakelijk na 2004 zal manifesteren. Daarnaast liepen er bij de Raad op dit vlak nog verschillende onderzoeken, waardoor de mogelijke omvang van de problematiek nog onvoldoende uitgekristaliseerd was. De Raad voor de rechtspraak heeft begrip getoond voor deze zienswijze en zal zo nodig in de volgende begroting wederom aandacht vragen voor deze onderwerpen.

295

Welke doorlooptijden zijn voor de regering acceptabel? Hoe rijmt de regering dat met het licht op laten lopen van de doorlooptijden in 2003?

In het Veiligheidsprogramma is als doelstelling opgenomen dat het overgrote deel van de strafzaken binnen 180 dagen moet zijn afgedaan. Hiermee wordt bedoeld de doorlooptijd vanaf het moment van opmaken van proces verbaal of eerste verhoor door de politie tot afdoening van de strafzaak door openbaar ministerie of zittende magistratuur. De norm van 180 dagen heeft betrekking op een gemiddelde van de diverse afdoeningen (transacties, septs, eindvonnis politierechter, eindvonnis meervoudige kamer).

De van het Veiligheidsprogramma afgeleide doelstelling voor de zittende magistratuur is dat het overgrote deel van de zaken dat bij de politierechter en meervoudige kamer worden aangebracht binnen 109 respectievelijk 113 dagen met een eindvonnis moet zijn afgedaan.

De Raad spreekt de verwachting uit dat de doorlooptijden in 2003 licht zullen stijgen. Of dit ook werkelijk het geval zal zijn is niet met zekerheid te zeggen. De Raad streeft er onverminderd naar de doorlooptijden terug te dringen. Een van de speerpunten is de terugdringing van aanhoudingen (zie antwoord op vraag 379). Voorts heeft de Raad een belangrijke voorzet gegeven met zijn verbeteringsuggesties van de Commissie verbetervoorstellen die inmiddels vervat zijn in een viertal wetvoorstellen die binnenkort uw Kamer voor behandeling worden aangeboden (zie antwoord op vraag 25).

296

Hoe verklaart de regering de forse toename van de instroom van strafzaken bij de Hoge Raad tussen 2002 en 2003? Waarom verwacht de regering dat die groei in de komende jaren niet zal doorzetten?

De Hoge Raad heeft in zijn jaarplan 2003 de instroom van strafzaken voor 2003 geprognosticeerd op 3240 zaken. Deze prognose is gebaseerd op historische ontwikkeling, de extra ingestelde strafkamers bij de gerechtshoven en de uitstroomprognose van de Raad voor de rechtspraak. Omdat de uitbreiding van de capaciteit bij de gerechten en de gerechtshoven in de komende jaren geleidelijk zal zijn en er maatregelen worden voorzien om strafzaken op andere wijze af te doen (bijvoorbeeld door het OM), is de verwachting van de regering dat de groei van cassatiestrafzaken na 2004 zal afvlakken.

297

Welke beleidsinitiatieven worden ondernomen om de samenwerking tussen lidstaten op het gebied van de rechtspraak of tussen een internationaal straftribunaal en Nederlandse opsporings- en vervolgingsinstanties te vergroten? Wanneer wordt de Tweede Kamer over de uitkomst daarvan geïnformeerd?

Buiten de bestaande intensieve contacten met de verschillende internationale ad-hoc tribunaal bestaat de wens om tevens structureel beleidsmatig overleg met het Internationaal Strafhof te voeren, zeker gezien het feit dat Nederland ook daarbij de rol van gastland vervult.

Verder is er onlangs een structureel overleg op operationeel niveau gestart tussen de Hoofdaanklager van het Internationaal Strafhof, de Hoofdofficier van justitie te Den Haag en het Ministerie van Justitie. De Hoofdofficier van justitie te Den Haag heeft een bij wet vastgelegde rol inzake het verlenen van rechthulp aan het Internationaal Strafhof. Tevens bestaat het voornemen om ook op operationeel niveau structureel overleg te entameren waarin eveneens het Landelijk Parket, dat onder meer een verantwoordelijkheid heeft op het gebied van de Nederlandse opsporing/vervolg van oorlogsmisdrijven, is vertegenwoordigd. Over de voortgang van deze beleidsinitiatieven zult u in het voorjaar van 2004 worden geïnformeerd.

298

Hoe verhoudt de investering van € 30 miljoen zich tot de kosten van de eventuele invoer van een nieuw stelsel van rechtshulpvoorzieningen (juridisch loket)?

Met betrekking tot de kosten van het juridisch loket ontvangt u binnenkort een toelichtende brief. De stelselherziening heeft geen relatie met de toename van de middelen voor rechtsbijstand. Deze toename is namelijk een gevolg van autonome ontwikkelingen en intensiveringen in de Justitiële keten (veiligheidsenveloppe).

299

Wat is de stand van zaken ten aanzien van de implementatie van een integraal kwaliteitszorgsysteem in de advocatuur en welke knelpunten doen zich daarbij voor?

Bij convenant d.d. 4 maart 2002, zijn de raden voor rechtsbijstand, de Nederlandse Orde van Advocaten en de toenmalige staatssecretaris van Justitie een afsprakenkader overeengekomen om te komen tot de invoering van een samenhangend systeem van kwaliteitszorg in de gesubsidiëerde rechtsbijstand.

Tot 1 januari 2004 bestaat de mogelijkheid voor advocaten (gratis) een onafhankelijke audit op de procesborging aan te vragen. Voor advocaten die nu ingeschreven staan maar nog geen audit hebben aangevraagd geldt dat zij deze voor 1 januari moeten aanvragen bij gebreke waarvan zij zullen worden uitgeschreven. Voor advocaten die zich na 1 januari 2004 inschrijven geldt dat zij een voorlopige verklaring krijgen en zich binnen vier maanden moeten laten auditen.

In 2004 wordt een start gemaakt met het meten van de klanttevredenheid als nieuw onderdeel van het kwaliteitszorgstelsel. Bij de volgende auditronde zal het klanttevredenheidsonderzoek deel uitmaken van de audit. De raden monitoren de dekkingsgraad. De stand van zaken op dit moment is dat ca. 90% van alle toevoegingen wordt afgedekt. Advocaten

die nog geen auditverklaring hebben aangevraagd worden zoveel mogelijk aangespoord dit alsnog op korte termijn te doen.

300

Bij welke beroepsgroepen is er sprake van betrokkenheid van de overheid bij het tuchtrecht? En bij welke beroepsgroepen niet? Waaruit bestaat die betrokkenheid?

Voor een aantal juridische beroepen geldt een wettelijk geregeld tuchtrechtsysteem. Dit betreft de advocaten, de notarissen en de gerechtsdeurwaarders. De betrokkenheid van de overheid bestaat, naast de wettelijke regelingen, in het bijzonder uit de benoeming door de Minister van Justitie van de voorzitters en de plaatsvervangende voorzitters van de tuchtrechtkamers uit leden van de zittende magistratuur. Voorts worden ook enkele leden van de desbetreffende tuchtrechtkamer benoemd uit leden van de zittende magistratuur.

Bedacht moet worden dat naast de genoemde juridische beroepsgroepen er vele beroepen zijn die een (al dan niet wettelijk geregeld) tuchtrechtelijk systeem kennen. Een aantal van die tuchtrechtsystemen heeft als kenmerk dat hoger beroep mogelijk is bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

301

Hoeveel andere gevallen zijn u bekend van personen die er in slagen gedurende vele jaren een onvoorwaardelijke gevangenisstraf te ontlopen terwijl zij zich wel in Nederland bevinden?

Momenteel staan er 131 personen langer dan een jaar geregistreerd in het Opsporingsregister (OPS) inzake zogenaamde principale vrijheidsstraffen. Dit betekent dat vanaf 1 januari 2001 tegen deze personen een arrestatiebevel is uitgevaardigd omdat zij een onvoorwaardelijk gevangenisstraf moeten uitzitten. Dit arrestatiebevel kon echter nog niet uitgevoerd worden, bij voorbeeld omdat de huidige verblijfplaats van de veroordeelde bij de politie niet bekend is. De politie kan zo iemand uiteraard wel te allen tijde arresteren zodat de veroordeelde zijn straf kan gaan uitzitten.

302

Hoeveel gedetineerden met uitzondering van de drugskoeriers zitten er thans in meerpersoonscellen? Hoeveel gedetineerden zullen dat het komende jaar zijn? Hoeveel extra capaciteit zal door meerpersoonscelgebruik worden gecreëerd?

In oktober 2003 is binnen het reguliere gevangeniswezen een aanvang gemaakt met de uitvoering van de maatregel meerpersoonscelgebruik in het kader van het project Modernisering Sanctietoepassing. De PI Tilburg is als eerste van de zeven inrichtingen gestart met in totaal 33 extra plaatsen. Naar verwachting zal met de uitvoering van deze maatregel het gevangeniswezen in 2004 over in elk geval 450 extra plaatsen beschikken, oplopend tot 1000 plaatsen in 2005 en volgende jaren.

Op 12 oktober 2003 verbleven er ongeveer 600 gedetineerden binnen het gevangeniswezen in meerpersoonsruimten. Dit betreft voornamelijk vreemdelingen in vreemdelingenbewaring (art. 59 Vw2000) en afgestrafte gedetineerden in beperkt en zeer beperkt beveiligde inrichtingen.

303

Waar worden er nu proeven gehouden met meerpersoonscellen? Hoe verlopen deze proeven?

De invoering van de maatregel meerpersoonscelgebruik geschiedt fasege-
wijs in zeven penitentiaire inrichtingen. Op 6 oktober 2003 is PI Tilburg als
eerste van start gegaan. In totaal worden in PI Tilburg 66 gedetineerden
op meerpersoonscellen geplaatst. De invoering in PI Tilburg verloopt
positief. Er hebben zich geen onregelmatigheden met betrekking tot meer-
persoonscelgebruik voorgedaan.

Naar verwachting zullen de zes overige penitentiaire inrichtingen de
komende weken ook beginnen met de plaatsing van gedetineerden op
meerpersoonscellen.

304

*Hoeveel eerder zal er extra capaciteit komen als nu al de gelden uit de
veiligheidsenveloppe voor de jaren 2005 en verder worden toebedeeld?*

Zekerheid over de verdeling van de middelen uit de veiligheidsenveloppe
voor de jaren 2005 en verder leidt op zichzelf niet tot het eerder beschik-
baar krijgen van capaciteit. In 2004 kunnen immers geen uitgaven worden
gerealiseerd waarvoor de middelen pas in 2005 beschikbaar komen.

305

*Blijft de financiering van de SOV-plaatsen in de drangvariant in stand? Zo
neen, waarom niet? Ziet de regering aanleiding de SOV-plaatsen in de
drangvariant in stand te houden tot de SOV-drangvariant geëvalueerd is?
Zo neen, waarom niet?*

Er is geen SOV-drang evaluatie gepland. De financiering van de
SOV-drang wordt met ingang van 1 januari 2004 beëindigd. Conform
eerder gemaakte afspraken financiert het ministerie van Justitie samen
met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport de drang-SOV
voor tweederde tot 1 januari 2004. Aan deze tijdelijke financiering is de
voorwaarde gesteld dat na 1 januari 2004 de SOV-drang voorziening per
die datum zou zijn opgenomen in de door Rotterdam voorgestane brede,
gedifferentieerde keten van voorzieningen voor alle groepen verslaafden.
Deze afspraak is meermaals aan Rotterdam bevestigd.

De financiering van drangvoorzieningen, voor zover zij niet AWBZ-erkend
zijn, is een gemeentelijke aangelegenheid en behoort niet tot de verant-
woordelijkheid van Justitie. Ook de Tweede Kamer is hierover eerder
geïnformeerd tijdens de begrotingsbehandeling (TK 2002–2003, 28 600 VI,
nr. 5) en in het kader van «Naar een veiliger samenleving» (TK 2002–2003,
28 684, nr. 3).

306

*Is het waar dat het arbeidsloon voor gedetineerden ongeveer € 15 per
week bedraagt? Is het waar dat het arbeidsloon voor gedetineerden de
afgelopen 30 jaar nauwelijks is verhoogd? Zo ja, wat is hiervoor de reden?*

Het basisuurloon voor gedetineerden bedraagt € 0,64 (artikel 2 Regeling
arbeidsloon gedetineerden). Bij een gemiddelde van 20 uren arbeid per
week zoals voorzien in het dagprogramma van de reguliere inrichtings-
regimes, betekent dit een bedrag van € 12,89 per week. Daarenboven kan
de directeur de gedetineerden een toeslag op het loon toekennen, bijvoor-
beeld voor arbeid op andere tijden dan die van het dagprogramma of
wanneer sprake is van bijzondere arbeidsomstandigheden of wanneer het
niveau van de te verrichten arbeid daartoe aanleiding geeft (artikel 4
Regeling arbeidsloon gedetineerden).

Het basisuurloon voor gedetineerden is in de afgelopen dertig jaar enkele
malen nominaal verhoogd. Bij de bepaling van de hoogte van de arbeids-

beloning zijn in aanmerking genomen de gemiddeld geringe arbeidservaring en arbeidsproductiviteit en het feit dat de kosten van verblijf en levensonderhoud door de staat gedragen worden.

307

Waaruit blijkt dat de penitentiaire programma's bijdragen aan de maatschappelijke reïntegratie en recidivevermindering?

Er zijn (nog) geen gegevens beschikbaar over recidive na een reclasseringsinterventie (hetgeen het uitvoeren van een penitentiair programma kan zijn).

De WODC-Recidivemonitor is een langlopend onderzoeksproject waarin gestandaardiseerde recidivemetingen worden verricht onder verschillende groepen justitiabelen. De resultaten van een aantal van deze deelprojecten zullen de komende jaren beschikbaar komen. Lopende projecten betreffen onder meer onderzoek naar recidive onder ex-gedetineerden, ex-tbs-gestelden en ex-ji-pupillen.

308

Kan de regering uiteenzetten of er nog steeds, of opnieuw sprake is van «branden op cel» in Justitiële jeugdinrichtingen? Worden steeds voldoende programma's en onderwijs aangeboden? Voldoen de programma's aan de wettelijke norm? Zo nee, welke voorstellen doet de regering om tot verbetering van deze situatie te komen?

Het langer op kamer houden hield verband met personeelstekorten. Deze situatie deed zich eind 2001/eerste helft 2002 voor. De getroffen maatregelen hebben effect gesorteerd.

In 2002 is het personeelstekort aanmerkelijk verminderd, waardoor het niet meer nodig was jeugdigen structureel langer op hun kamer te houden. De jeugdigen krijgen over het algemeen een dagprogramma en onderwijs aangeboden volgens de eisen van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen (Bjj). Een uitzondering is de situatie in de Hunnerberg waarvan de bestemming wordt gewijzigd van behandelinrichting in opvanginrichting.

309

In hoeveel gevallen is elektronische detentie toegepast als alternatief voor voorlopige hechtenis? Bestaat het voornemen om ook deze vorm van detentie verder te ontwikkelen?

Op dit moment wordt elektronische detentie niet bij voorlopige hechtenis toegepast. In november 2003 start een experiment met elektronische detentie voor zelfmelders met een straf van minder dan drie maanden. Zoals eerste ondergetekende in zijn brief van 10 maart 2003 (tweede Kamer 24 587, nr. 88) meedeelde, wordt hiermee begonnen vooruitlopend op een wettelijke regeling. Deelname vindt op vrijwillige basis plaats.

In het kader van Modernisering Sanctietoepassing worden de mogelijkheden om elektronische detentie verder te ontwikkelen nader onderzocht, mogelijkterwijs als voorwaarde bij het schorsen van de voorlopige hechtenis.

310

Wat wordt verstaan onder minimale begeleiding van de reclassering bij elektronisch toezicht?

Er is een onderscheid tussen elektronisch toezicht (ET) in de overgangsfase van detentie naar maatschappij en elektronische detentie (ED). Bij ET wordt begeleiding geboden vanuit de reclassering. Bij ED wordt geen begeleiding geboden door de reclassering en is de controletaak belegd bij het gevangeniswezen.

De intensiteit van de begeleiding bij elektronisch toezicht (ET) kan verschillen. Onder minimale begeleiding bij ET wordt dan verstaan: beperkt aantal contacten met de justitiabele (ET-cliënt) gericht op voortgang van toezicht, het nakomen van gemaakte afspraken en mogelijke problemen (verstoringen) bij het volgen van het ET-schema (tijden in/buiten huis). Indien complexe problematiek op materieel of immaterieel vlak aan de orde is, dient aanvullende reclasseringsbegeleiding overwogen te worden (en eventuele doorverwijzing naar een geëigende instantie).

311

Wanneer zal een voorstel voor een speciaal wettelijk regime voor inrichtingen als Den Engh en Glen Mills, waar niet «opsluiten» maar «opvoeden» centraal staat, naar de Kamer worden gezonden?

In de praktijk wordt een aantal knelpunten gesignaleerd bij de toepassing van interventies voor jeugdigen omdat zij niet of niet optimaal passen binnen de bestaande regelgeving, terwijl daaraan wel grote behoefte bestaat. Een voorbeeld is het opleggen van taakstrafachtige activiteiten als bijzondere voorwaarde bij schorsing van de voorlopige hechtenis. Een ander voorbeeld is de plaatsing van jongeren in internaatachtige voorzieningen, zoals Glen Mills en Den Engh, met gebruikmaking van civielrechtelijke maatregelen als reactie op hardnekkig delictgedrag.

In het Programma Aanpak Jeugdcriminaliteit «Jeugd terecht» wordt onderzoek aangekondigd naar de mogelijkheden die er zijn om deze en vergelijkbare knelpunten weg te nemen door wetswijziging. Dit onderzoek vindt thans plaats. Daarbij worden in eerste instantie twee wegen bewandeld. De eerste is het inventariseren of aanpassing (van onderdelen) van de bestaande regelgeving tot het gewenste resultaat kan leiden. De tweede is het bezien of met de introductie van een nieuwe gedragsbeïnvloedende maatregel op een goede manier aan de wensen vanuit de praktijk tegemoet kan worden gekomen. Bij de gedragsbeïnvloedende maatregel wordt gedacht aan een maatregel die enerzijds als sanctie door de rechter bij eindvonnis kan worden opgelegd en anderzijds in het kader van schorsing van de voorlopige hechtenis kan worden toegepast en die zowel op ambulante als op intramurale basis ten uitvoer kan worden gelegd.

De resultaten van het onderzoek worden verwerkt in een notitie, die vervolgens aan verschillende partijen uit het veld voor reactie zal worden voorgelegd. In het voorjaar van 2004 zal u worden berichten over de uitkomst.

312

Betekent uitbreiding van behandeling in detentie en een tijdige en ongestoorde tenuitvoerlegging van de tbs-maatregel dat voor tbs-gestelden de behandeling synchroon kan gaan lopen met het uitzitten van de straf? Acht de regering het wenselijk dat met het oog op het voorkomen van recidive zo vroeg mogelijk met behandeling van tbs-gestelden wordt begonnen?

Het is wenselijk dat tijdig met de behandeling van tbs-gestelden wordt begonnen. Momenteel wordt onderzocht of en in hoeverre het mogelijk is

om de behandeling reeds een aanvang te laten nemen, indien de tbs-gestelde als passant in een penitentiaire inrichting verblijft. Voorwaarde is wel dat in de penitentiaire inrichting een behandelklimaat kan worden geschapen.

Indien aan de tbs-gestelde eveneens een gevangenisstraf is opgelegd wordt pas met de behandeling begonnen, nadat de tbs een aanvang heeft genomen.

313

Worden de rijksinrichtingen voor tbs verzelfstandigd en in welk stadium bevindt deze verzelfstandiging zich?

De verzelfstandiging van de Van Mesdagkliniek wordt overwogen, maar er is nog geen definitief besluit genomen. Op dit moment worden de implicaties van een mogelijke verzelfstandiging van de Mesdagkliniek in kaart gebracht, en wordt een overzicht opgesteld van alle maatregelen die moeten worden getroffen om een verzelfstandiging voor te bereiden. Aan de hand van deze informatie zal een definitieve beslissing worden genomen. Voorwaarde is in ieder geval dat de verantwoordelijkheid van eerste ondergetekende voor de tenuitvoerlegging van de tbs-maatregel gegarandeerd blijft.

314

Waarom betekent een tijdige tenuitvoerlegging van de tbs-maatregel dat het aantal passanten zo klein mogelijk is?

Met het begrip tijdige tenuitvoerlegging wordt onder meer aangegeven dat zodra de tbs-maatregel een aanvang heeft genomen, de tbs-gestelde ook opgenomen dient te zijn in een tbs-kliniek. Een passant is een tbs-gestelde die zich in een penitentiaire inrichting bevindt terwijl de tbs-maatregel reeds is gestart, en dientengevolge «niet tijdig» is geplaatst. Om te bereiken dat de tbs-maatregel tijdig ten uitvoer wordt gelegd, moet het aantal passanten zo klein mogelijk zijn.

315

Wat is de reden dat verwacht wordt dat het aantal passanten dat een tbs-maatregel opgesteld krijgt in het jaar 2004 tot 131 zal dalen? Hoe verhoudt zich dit tot de frase «Dit verklaart de forse stijging van het aantal passanten in de komende jaren»?

Het aantal passanten dat in de begroting van 2004 is opgenomen, is gebaseerd op prognoses die in 2002 zijn opgesteld. Inmiddels zijn de prognoses geactualiseerd. (TK 2002–2003, 24 587, nr. 91, 16 sept. 2003). Hieruit blijkt dat, onder meer als gevolg van een stijging van het aantal opleggingen van tbs door de rechter, het aantal passanten bij ongewijzigd beleid in 2006 zal stijgen tot 288. Inmiddels worden maatregelen voorbereid om dit aantal zo ver mogelijk terug te dringen.

316

Kan de regering per behandelingsoort aangeven wat hiervan de effectiviteit is? Met welke mate van zekerheid kan vooraf worden ingeschat of iemand recidiveert? Kan dit door een gestructureerde wijze van risicotaxatie beter worden ingeschat?

Momenteel kan niet per behandelingsmethode worden aangegeven wat de effectiviteit daarvan is. Het Expertisecentrum Forensische Psychiatrie (EFP) heeft mede tot taak de effectiviteit van behandelmethodes vast te (laten) stellen door middel van het (doen) uitvoeren van onderzoek.

Risicotaxatie kan een belangrijke aanvullende rol spelen bij de inschatting van het recidiverisico. Als dat risico groot is zal aan de rechter worden geadviseerd de tbs te verlengen. Het is echter niet mogelijk te garanderen dat er geen recidive plaats zal vinden.

317

Verandert als gevolg van de voorgenomen bezuiniging op het budget van de reclassering de rol van de reclassering bij de maatschappelijke reïntegratie van de tbs-gestelde?

De taak van de reclassering bij de maatschappelijke reïntegratie van tbs-gestelden is wettelijk vastgelegd. In het kader van de bezuinigingen op de reclassering is uitgangspunt dat de uitvoering van wettelijke taken daar niet onder zullen vallen. Dit betekent dat de rol van de reclassering tijdens de terbeschikkingstelling niet zal veranderen.

318

Hoeveel tbs-gestelden bevinden zich thans in een long-stay afdeling van een inrichting?

Bij de Pompekliniek is begin 2003 de longstay-afdeling «Het Kempehuis» in gebruik genomen. De capaciteit van deze afdeling bedraagt 40 plaatsen. De instroom van deze nieuw gereed gekomen capaciteit is nagenoeg voltooid. Dit opgeteld bij de 20 longstay plaatsen bij Veldzicht is de beschikbare longstay-capaciteit thans 60 plaatsen.

319

Wat verandert er in de instrumenten van de reclassering en de volumegegevens als gevolg van de bezuinigingen op de reclassering? Kan de regering aangeven of er naast de bezuinigingen ook intensivering plaats vinden?

De ombuiging wordt gerealiseerd door zo efficiënt en gericht mogelijk de beschikbare reclasseringsgelden in te zetten.

Uitgangspunt bij het inzetten van de reclasseringsgelden is «selectief investeren». Dat betekent voor een groot deel van de justitiabelen dat de reclasseringsactiviteiten worden versoerd (kortere rapportages, geen of minder begeleiding). Uitgebreidere inzet is in beginsel alleen voor die justitiabelen, waar de kans op effectiviteit van reclasseringsactiviteiten groot is. Deze doelgroepen worden geselecteerd door een diagnose-instrumentarium, dat in 2004 beschikbaar komt.

Het kabinet voorziet inderdaad ook in intensiveringen. In 2004 zal de totaalomvang hiervan ongeveer € 15 miljoen bedragen. Deze middelen zijn onder andere bedoeld voor het verhogen van het aantal ten uitvoer te leggen taakstraffen, keteneffecten vanwege het verhogen van het aantal strafzaken en het veelplegersbeleid.

De ombuigingsmaatregelen, de beleidswijzigingen met bijbehorende intensiveringen en de historische volumeontwikkelingen leiden gezamenlijk tot verschuivingen in volume tussen de verschillende reclasseringsproducten.

320

Welke taken dient de reclassering intramuraal uit te voeren?

De reclassering voert in samenspraak met het gevangeniswezen de volgende intramurale taken uit:

- Diagnose en adviestaken, met name voor de gedetineerden die in aanmerking komen voor deelname aan een penitentiair programma (laatste fase van detentie) gericht op een succesvolle reïntegratie in de samenleving
- Uitvoeren van reïntegratieprogramma's ten behoeve van gedetineerden: cognitieve en sociale vaardigheidstrainingen, ontwenningprogramma's bij verslavingsgedrag, oriëntatie op en begeleiding naar werk en/of opleiding, toeleiding naar en plaatsing in zorg- en opvangvoorzieningen.

321

Worden er nog normen voor een tijdige afdoening bij een Stop-reactie ontwikkeld?

Ja. Gezien de pedagogische doelstelling van Stop is een snelle reactie op het regelovertrekend gedrag van deze jonge kinderen vereist. Met het oog hierop zal in 2004 een norm doorlooptijd voor Stop worden vastgesteld. Eventuele procedurele onduidelijkheden en/of ingewikkelde procedures die de inzet en snelheid van de Stopreactie belemmeren worden daarbij geïnventariseerd.

322

Welk percentage van de opgelegde werkstraffen wordt uitgevoerd op een zogenaamd «project in eigen beheer»?

Ongeveer 25% van de opgelegde werkstraffen wordt uitgevoerd in eigen beheer (zijnde groepswerkstraffen).

323

Hoe verhoudt zich het voornemen van de regering om sterk te bezuiniging op de SRN met de stijging van de uitgaven ten behoeve van de uitvoering van taakstraffen door de SRN in 2004?

De stijging van de uitgaven voor de taakstraffen is nodig, vanwege het sterk gestegen aantal opgelegde taakstraffen. Hiervoor zijn vanaf 2003 vanuit het Veiligheidsprogramma intensiveringen voorzien.

Daarnaast wordt de ombuigingstaakstelling gerealiseerd door beschikbare reclasseringsgelden zo efficiënt en gericht mogelijk de aan te wenden. Bij de taakstraffen gebeurt dat door een andere organisatie van de tenuitvoerlegging.

324

Welk percentage van de boeteopbrengsten bestaat uit boetes op grond van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (WAHV)?

In de periode januari 2003 t/m augustus 2003 is van de in totaal € 380 500 000 ontvangen boetes € 292 000 000 afkomstig van boetes op grond van de WAHV. Dat is bijna 77%.

325

In hoeverre is de voorziene stijging van ontvangsten uit boeten en transacties het gevolg van de uitwerking van de taakstelling om in 2006 te komen tot 180 000 extra boeten en transacties? Behoren tot die boeten en transacties ook boeten en transacties die voortvloeien uit de aanpak van illegaliteit waarvoor € 10 mln extra aan ontvangsten is begroot?

De voorziene stijging van de ontvangsten uit boeten en transacties is zowel het gevolg van de uitwerking van de taakstelling om in 2006 te komen tot 180 000 extra boeten en transacties als van de aanpak van de illegaliteit. Voor elk van beide onderwerpen wordt voor 2004 een extra ontvangst van € 10 mln. voorzien.

326

Hoe wil de regering de instroom van vreemdeling via gezinsvorming beperken?

De vreemdeling die in Nederland mag verblijven heeft het recht om zich maatschappelijk te ontplooiën en de plicht om zelfstandig en volwaardig aan de Nederlandse samenleving deel te nemen. Teneinde een actieve deelname van immigranten aan de samenleving te stimuleren en immigratie in verhouding te laten zijn tot de spankracht van de maatschappij is het noodzakelijk een restrictief vreemdelingenbeleid te voeren.

Bij een aanvraag voor gezinsvorming dient degene bij wie verblijf wordt beoogd onder andere duurzaam en zelfstandig te beschikken over voldoende middelen van bestaan. Met het stellen van dit vereiste wordt voorkomen dat, ook in de toekomst, een (aanvullend) beroep op de openbare kas wordt gedaan. Teneinde de instroom van vreemdelingen via gezinsvorming te beperken wordt het middelenvereiste gesteld op 120% van het wettelijk minimumloon en wordt voor gezinsvorming de minimumleeftijd verhoogd van 18 naar 21 jaar. Ten slotte zullen in het kader van inburgering ten aanzien van gezinsvormers aanvullende voorwaarden gelden voor het verkrijgen van een machtiging tot voorlopig verblijf. Gezinsvormers en gezinsherenigers zullen namelijk een basisniveau Nederlands moeten beheersen en zullen basale kennis van de Nederlandse samenleving moeten hebben, voordat zij naar Nederland komen.

327

Wat is het standpunt van de Nederlandse regering bij de onderhandelingen over de EU-richtlijn inzake het verlenen van tijdelijke verblijfsvergunningen aan slachtoffers van mensensmokkel en mensenhandel?

De Nederlandse regering stelt zich op het standpunt dat het een goede zaak is als er in Europees verband een regeling tot stand komt waarin het uitgangspunt van een recht op tijdelijk verblijf voor slachtoffers van mensenhandel wordt vastgelegd. Nederland kent een dergelijke mogelijkheid voor slachtoffers al sedert 1988. Voor wat betreft mensensmokkel wordt het standpunt ingenomen dat een regeling hier niet wenselijk is dan wel (indien dit niet haalbaar blijkt) dat het al dan niet toepassen van de Richtlijn op mensensmokkel geheel aan de Lidstaten moet worden overgelaten.

328

Kan gegarandeerd worden dat op mvv-aanvragen tijdig wordt beslist? Per wanneer zal er op mvv-aanvragen tijdig worden beslist?

Het streven is dat op mvv-aanvragen tijdig wordt beslist. De inspanning is erop gericht dat de IND 80% van de mvv-aanvragen binnen de termijn van 3 maanden zal afdoen.

De overige 20% van de mvv-aanvragen zouden ook binnen de termijn van 3 maanden kunnen worden afgedaan indien er niet sprake zou zijn van opschortende onderzoeken zoals DNA-onderzoek.

329

Kan de regering aangeven over de afgelopen drie jaar aangeven hoeveel aanvragen voor een machtiging voor een voorlopig verblijf (mvv-aanvragen) in bezwaar alsnog werd ingewilligd? Welk percentage is dit van het aantal beslissingen op bezwaar met betrekking tot mvv-aanvragen? Hoeveel mvv-aanvragen zijn door de rechtbank alsnog ingewilligd?

In 2001 zijn in totaal 2001 mvv-aanvragen alsnog in bezwaar ingewilligd. Dit is 37% van het totaal aantal beslissingen in bezwaar met betrekking tot mvv-aanvragen.

In 2002 zijn in totaal 3071 mvv-aanvragen alsnog in bezwaar ingewilligd. Dit is 39% van het totaal aantal beslissingen in bezwaar met betrekking tot mvv-aanvragen.

In 2003 (tot en met september 2003) zijn in totaal 2554 mvv-aanvragen alsnog in bezwaar ingewilligd. Dit is 38% van het totaal aantal beslissingen in bezwaar met betrekking tot mvv-aanvragen tot en met september 2003.

In 2001, 2002 en 2003 (tot en met september) zijn respectievelijk 37%, 29% en 27% van de mvv-aanvragen in beroep door de rechtbank vernietigd.

Hierbij moet worden bedacht dat de doorprocedeerpercentages van eerste aanleg naar bezwaar en van bezwaar naar beroep bij mvv-aanvragen rond de 50% liggen en daarmee beduidend lager zijn dan bijvoorbeeld in de asielprocedure. Dit betekent dat een hoger percentage vreemdelingen zich neerlegt bij de door de IND genomen beslissingen, hetgeen uiteraard van invloed is op het percentage dat in de vervolgproucedures standhoudt.

330

Wat wordt bedoeld met de zin, dat ook de mogelijkheden van verhogingen van leges zullen worden ingezet? Hoe kan de verhoging van de leges ertoe leiden dat aanvragen voor een mvv sneller worden afgedaan?

Bedoeld is dat de verhoging van de leges bijdraagt aan de ombuiging van het voor de mvv bestemde budget. Per 1 januari 2004 zal een beperkte verhoging worden gerealiseerd binnen de bestaande methodiek. Tweede ondergetekende heeft niet de suggestie willen wekken dat door het verhogen van de leges een snellere afhandeling van aanvragen wordt gegarandeerd. Dat streven zal worden gerealiseerd door het afschaffen van de reguliere bezwaarprocedure en een vereenvoudiging van de procedure van de verblijfsvergunning regulier voor EU-onderdanen.

331

Hoe worden de streefcijfers voor het percentage AC-afdoeningen vastgesteld?

Het percentage waarvan in de begroting is uitgegaan is gebaseerd op een prognose, waarbij voornamelijk ervaringsgegevens uit het verleden van belang zijn.

De daadwerkelijke afdoeningspercentages zullen afhankelijk zijn van de aard van de instroom en het gevoerde landgebonden asielbeleid.

Wanneer het daadwerkelijke afdoeningspercentage significant blijkt af te wijken van het verwachte afdoeningspercentage, zal wel een analyse plaatsvinden van de oorzaken. De uitkomsten van die analyse kunnen worden meegenomen bij de verdere beleidsbepaling.

332

Hoe verhoudt de problematiek van de krimp van het COA zich met de door het Ministerie van Justitie vereiste van een hoge bezettingsgraad binnen de verschillende opvangcentra?

Gezien de forse daling van het aantal asielzoekers in de opvang is een krimpoperatie onvermijdbaar. Uitgangspunt is dat er tijdens deze operatie zo min mogelijk leegstand ontstaat, omdat leegstand gepaard gaat met hoge kosten. Vandaar de eis die gesteld is aan de bezettingsgraad. Van het COA wordt dan ook verwacht dat het de leegstand tot een minimum zal beperken tijdens de krimpoperatie.

333

Zullen de leef- en kleedgelden voor asielzoekers in 2004 worden aangepast conform de bedragen die op dit moment volgens het NIBUD noodzakelijk zijn voor levensonderhoud?

Tweede ondergetekende is voornemens de leefgelden voor asielzoekers, exclusief de wooncomponent voor ZZA'ers, te indexeren met de afgeleide consumentenprijsindex-Werknemers Laag (CBS), onder de voorwaarde dat de kosten daarvan uit de algemene loon- en prijscompensatie kunnen worden gedekt. In dat verband zijn de leefgelden in het kader van de Rijksbegrotingsvoorbereiding voor 2004 aangemerkt als prijsgevoelig onderdeel van de Rijksbegroting. Afhankelijk van de besluitvorming terzake zal (jaarlijks) worden gezien of de leefgelden voor asielzoekers kunnen worden geïndexeerd. Gegeven deze systematiek zal aan de verhoging van de leefgelden geen terugwerkende kracht worden verleend.

334

Zullen de leef- en kleedgelden voor asielzoekers geïndexeerd worden? Zo nee, waarom niet? Zo ja, zal de indexering plaats vinden met terugwerkende kracht?

Zie het antwoord op vraag 333.

335

Wat is de stand van zaken met betrekking tot de implementatie van de richtlijn tot vaststelling van de minimumnormen voor de opvang van asielzoekers in de lidstaten?

De richtlijn van de raad van 27 januari 2003 tot vaststelling van minimumnormen voor de opvang van asielzoekers in de lidstaten dient 6 februari 2005 te zijn geïmplementeerd. Ten behoeve van de implementatie is een implementatieplan opgesteld, waarin per artikel of onderdeel van de richtlijn de wijze van implementatie is aangegeven. Implementatie van de richtlijn zal in hoofdzaak geschieden door middel van een wijziging van de Rva 1997 voor de voornoemde implementatiedatum.

336

Wat is de verklaring voor de stijging van de gemiddelde bezetting van het aantal minderjarige asielzoekers in de opvang, terwijl geraamd wordt dat de gemiddelde bezetting van het aantal asielzoekers in de opvang aanzienlijk daalt?

De verwachting is dat het aantal AMA's bij het NIDOS zal afnemen onder een gelijktijdige toename van het aantal AMA's bij het COA. Dit verklaart de stijging van het aantal AMA's in de opvang.

Het totaal van de bezetting van AMA's bij Nidos en het COA zal echter in de loop van de jaren naar verwachting afnemen.

337

Kan toegelicht worden hoe de financiering van het COA vanaf begrotingsjaar 2004 op basis van een outputsysteem zich verhoudt tot de huidige financieringssysteem? Wat betekent dit precies voor het budget van het COA?

Bij de bekostiging op basis van output is gekeken naar de productgroepen die het COA levert (huisvesten, opvangen, de uitvoering van regelingen en het bieden van gezondheidszorg) in tegenstelling tot de huidige bekostigingssystematiek, waarbij bekostiging plaats heeft op basis van inputfactoren als personeel en materieel. In dit verband zij verwezen naar het eindrapport «Zoeken naar een kostprijsmodel voor een herkenbare sturingsrelatie» (Kamerstukken II, 2001/2002, 28 364, nr. 1). Binnenkort wordt u nog separaat geïnformeerd over de uitwerking van het implementatietraject.

338

Klopt het dat de omvang van het budget voor ontwikkelingssamenwerking en het aandeel van de Official Development Systems (ODA)-gelden daarin op de begroting van Buitenlandse Zaken de komende jaren stabiel blijft? Zo ja, betekent dit dan dat op termijn de geraamde kosten van de opvang van asielzoekers geheel met de ODA-gelden worden bekostigd?

De ODA-gelden zijn gerelateerd aan de instroom van asielzoekers gedurende de begrotingsperiode. Voor de gehele periode wordt een instroom van 18 000 asielzoekers per jaar verwacht. Dit is dan ook de reden voor de gelijkblijvende reeks gedurende de begrotingsperiode. In de ODA-gelden zijn overigens niet alleen de kosten van opvang in het eerste jaar opgenomen, maar bijvoorbeeld ook de kosten van onderwijs en terugkeerkosten. De kosten van de opvang van asielzoekers zullen naar verwachting niet volledig uit de ODA-gelden worden gedekt, omdat er bij een gemiddelde proceduuretijd van een jaar ook asielzoekers langer dan 1 jaar in de opvang zullen verblijven.

339

Hoe wordt de uitplaatsing van statushouders uit de opvang versneld?

Op 1 september 2003 heeft tweede ondergetekende met de minister van VROM bestuurlijk overleg gevoerd met de VNG en het IPO over onder meer de huisvesting van vergunninghouders en de hierbij per 1 juli 2003 nog bestaande achterstand. Het verslag van dit overleg heeft tweede ondergetekende uw Kamer bij brief van 9 september 2003 bij de beantwoording van de vragen over de eenmalige regeling doen toekomen. Ter zake de door de deelnemers aan het overleg onderkende, noodzakelijke versnelling van het uitplaatsingsproces uit de centrale opvangvoorzieningen is afgesproken dat de achterstand in de huisvesting van vergunninghouders eind van dit jaar gehalveerd en op 1 juli 2004 geheel weggewerkt zal zijn. De inspectie van het ministerie van VROM zal hiertoe regelmatig, maar in elk geval met als ijkdata 1 januari en 30 juni 2004, beoordelen in hoeverre en met welk resultaat de 1e lijns toezichthouders (provincies en regionale openbare lichamen) aan hun wettelijke taak invulling hebben gegeven. Op 12 november 2003 zal met de VNG en het IPO bestuurlijk overleg plaatsvinden, waarbij ook over de concrete voortgang van het inlopen van de achterstand zal worden gesproken.

340

Hoe verhoudt de besparing die is ingeboekt op de post beveiliging van de COA locaties zich tot de extra financiering die nodig zal zijn voor de implementatie van de aanbevelingen uit het onderzoek naar de veiligheid van vrouwen en meisjes in de opvang?

De besparing op de post beveiliging is ingeboekt voordat de uitkomsten van het onderzoek naar de veiligheid en veiligheidsbeleving van vrouwen en meisjes in de opvang bekend waren. De precieze budgettaire gevolgen van de aanbevelingen voor de beveiliging van de centra zijn op dit moment niet met zekerheid aan te geven, aangezien momenteel tevens de mogelijkheden worden verkend om de beveiliging van de centra op een verantwoorde manier te differentiëren, afhankelijk van de veiligheidsprofielcores (zijnde een indicatie van het veiligheidsrisico) van de opvangcentra. Los van de vraag of implementatie van de aanbevelingen leidt tot extra beveiligingskosten, zal in de voorliggende periode nader worden gezien op welke wijze de aanbevelingen uit het onderzoek kunnen worden geïmplementeerd. De keuzen daarbij zullen worden gemaakt in het licht van de huidige situatie van reorganisatie bij het COA, de krimp, de aan het COA opgelegde taakstelling en de logistieke beperkingen. Uw Kamer is daarover bij brief van 1 oktober jl. geïnformeerd.

341

Aan welke versoberingen van de opvang van asielzoekers wordt gedacht?

De in de rijksbegroting aangekondigde verdere versobering van de opvang dient te worden gezien in het licht van de nadere verkenning van de mogelijkheden tot kostenbesparingen. Tweede ondergetekende poogt daarbij zoveel mogelijk de kwaliteit van het verblijf van asielzoekers in de opvang te waarborgen. Deze verkenning van mogelijkheden is momenteel nog niet afgerond.

342

Wanneer wordt de Kamer geïnformeerd over de kwaliteitseisen voor de opvang van asielzoekers? Welke voorzieningen zullen asielzoekers worden geboden naast medische zorg en een financiële toelage? Wat wordt de hoogte van deze toelage in het kader van het voornemen de opvang te versoberen?

De aangekondigde nota van wijziging kan niet meer voor de begrotingsbehandeling aan uw Kamer worden aangeboden. De uiteindelijke kostprijzen worden meegenomen bij Voorjaarsnota 2004 en de begrotingsvoorbereiding 2005.

De kwaliteitseisen die gesteld worden aan de diensten die het COA levert zijn direct gerelateerd aan de hoogte van deze kostprijzen. Een afwijking in de kwaliteitseisen kan gevolgen hebben voor de hoogte van de definitieve kostprijzen. De voorzieningen die de asielzoekers na invoering van de nieuwe systematiek ontvangen zijn in principe niet anders dan nu het geval is. Voor wat betreft de hoogte van de toelage voor asielzoekers geldt dat afhankelijk van de besluitvorming over de algemene loon- en prijscompensatie wordt gezien of de leefgelden voor asielzoekers kunnen worden geïndexeerd.

343

Wat is de kostprijs die het COA per 1 januari 2004 moet gaan hanteren? Is deze vastgesteld op het prijsniveau van 2001? Wanneer kan de Kamer de nota van wijziging i.v.m. uitkomsten van het IBO-traject tegemoet zien?

De aangekondigde nota van wijziging kan niet voor de begrotingsbehandeling aan uw Kamer worden aangeboden.

De uiteindelijke kostprijzen worden meegenomen bij Voorjaarsnota 2004 en de begrotingsvoorbereiding 2005.

De kwaliteitseisen die gesteld worden aan de diensten die het COA levert zijn direct gerelateerd aan de hoogte van deze kostprijzen. Een afwijking in de kwaliteitseisen kan gevolgen hebben voor de hoogte van de definitieve kostprijzen. De voorzieningen die de asielzoekers na invoering van de nieuwe systematiek ontvangen zijn in principe niet anders dan nu het geval is. Voor wat betreft de hoogte van de toelage voor asielzoekers geldt dat afhankelijk van de besluitvorming over de algemene loon- en prijscompensatie wordt bezien of de leefgeldten voor asielzoekers kunnen worden geïndexeerd.

344

Wanneer is de kabinetsreactie te verwachten op het advies van dat de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken al een jaar geleden op 28 november 2002 publiceerde inzake «Het VN-Vrouwenverdrag in relatie tot de positie van vreemdelingenvrouwen in het Nederlandse vreemdelingenrecht en vreemdelingenbeleid»?

De reactie op bedoeld advies is nog in voorbereiding. De reactie zal tezamen met de reactie op het rapport-Marchand aan de Kamer worden toegezonden. U zult beide reacties voor het einde van het jaar tegemoet kunnen zien. Beide rapporten tezamen vormen de tweede nationale rapportage over de uitvoering van het VN-Vrouwenverdrag door Nederland.

345

Bent u bekend met het meldpunt «Schrijnende situaties in de GGZ» dat Pharos in samenwerking met GGZ Nederland heeft opgezet? Kunt u een overzicht geven van de problemen die zich voordoen in de hulpverlening betreffende asielzoekers en uitgeprocedeerde asielzoekers?

Op zo kort mogelijke termijn zal tweede ondergetekende in overleg met de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport uw Kamer separaat het antwoord zenden op de vraag naar het meldpunt «schrijnende situaties in de GGZ» aangezien voor de beantwoording van deze vraag nadere informatie benodigd is.

346

Welke kosten brengt de intensivering van het vreemdelingtoezicht met zich mee? Welke effecten verwacht de regering van deze intensivering?

Veel van de maatregelen die zullen worden voorgesteld in het kader van de intensivering van het terugkeerbeleid en het vreemdelingtoezicht zullen budgetneutraal zijn. Het gaat daarbij om zaken als afstemming van bedrijfsprocessen, vastleggen van verantwoordelijkheden, opname van terugkeer als onderdeel van het buitenlands beleid, enz. Niettemin kan een aantal van de voor te stellen maatregelen wellicht kosten met zich meebrengen. Hierop zal nader worden ingegaan in de terugkeernotitie die aan uw Kamer is toegezegd.

347

Wat gebeurt er met uitgeprocedeerde asielzoekers met kinderen? Kan gegarandeerd worden dat deze mensen niet op straat worden gezet?

Op uitgeprocedeerde asielzoekers met kinderen is het vigerende terugkeerbeleid van toepassing, dat inhoudt dat zij die niet rechtmatig in Nederland verblijven, Nederland dienen te verlaten. Indien aan betrokken asielzoekers van rijkswege opvang is verleend, eindigt deze bij of krachtens de Vreemdelingenwet 2000 na ommekomst van de finale vertrektermijn van 28 dagen. De inspanningen zijn erop gericht de terugkeer van betrokkenen verder te effectueren. Het kan echter niet worden uitgesloten

dat gezinnen met kinderen, die hun verantwoordelijkheid niet hebben genomen, van voorzieningen worden uitgesloten, doch e.e.a. zal zeer zorgvuldig worden beoordeeld. Inzet is dit zoveel mogelijk te voorkomen.

348

Kan de regering nader toelichten op welke wijze door middel van financiële sancties zal worden opgetreden tegen personen die zich via illegalen verrijken (zoals huisjesmelkers, koppelbazen en werkgevers)? Welke financiële sancties zullen precies worden opgelegd? Zijn deze sancties anders van aard en hoogte dan de sancties die nu al bestaan?

Wanneer het gaat om tewerkstelling van illegalen is de werkgever de eerst aangesprokene. De minister van SZW heeft het voornemen een bestuurlijk boete systeem in de Wet Arbeid Vreemdelingen op te nemen per 1 januari 2005. Deze boetes zullen bij recidive worden verdubbeld. Tevens blijft het mogelijk om tot strafrechtelijke vervolging te besluiten. Artikel 197b Wetboek van Strafrecht stelt een werkgever strafbaar die een illegaal verblijvende vreemdeling arbeid laat verrichten met een gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of een geldboete van de vijfde categorie.

Bij de strafrechtelijke aanpak van huisjesmelkers die woonruimte verhuren aan illegale vreemdelingen wordt thans bezien of gebruik gemaakt kan worden van art 197a. Wetboek van strafrecht. Daarin is ondermeer strafbaar gesteld het «uit winstbejag behulpzaam zijn bij (...) het verblijven in Nederland, terwijl men weet of ernstige redenen heeft om te vermoeden dat het verblijf in Nederland wederrechtelijk is». De strafbedreiging voor dit misdrijf is een gevangenisstraf van ten hoogste 4 jaar of een geldboete van de 5e categorie. Het gaat er hier om dat door middel van het huisvesten van illegale vreemdelingen het (verder) verblijf in Nederland van deze personen in enigerlei opzicht uit winstbejag wordt bevorderd of gemakkelijk gemaakt. Artikel 197a is tot op heden nog niet voor dit specifieke doel gebruikt, zodat afgewacht moet worden of dit strafrechtelijk gezien een begaanbare weg is. Koppelbazen worden enerzijds langs fiscale weg aangepakt, anderzijds bestaat het voornemen om het toepassingsbereik van mensenhandel uit te breiden met een nieuwe artikel 273a in het Wetboek van Strafrecht. Dan zal ook uitbuiting in relatie tot het verrichten van arbeid of diensten onder deze strafbaarstelling gaan vallen.

De hoogte van de bestuurlijke boete wordt voor een natuurlijke persoon een geldsom van ten hoogste € 11 250 en voor een rechtspersoon ten hoogste € 45 000. De maximum bedragen zijn gelijk aan de huidige strafmaat die de Wet op de economische delicten stelt op een overtreding van de Wet arbeid vreemdelingen. Het voornemen is om de op te leggen bestuurlijke boetes aanzienlijk hoger te doen zijn dan de huidige strafrechtelijke boetes die thans gemiddeld € 984,- bedragen.

Tot slot kan het instrument van voordeelontneming (artikel 36e Wetboek van strafrecht) worden gehanteerd, in die gevallen dat veroordeling voor een van de bovengenoemde strafbare feiten plaatsvindt. Voordeelontneming is erop gericht om inkomsten die zijn verkregen door het plegen van strafbare feiten, af te romen.

349

Kan de regering nader toelichten hoe de versoering van het detentie-regime in vreemdelingenbewaring er uit zal komen te zien? Kan aangegeven worden met betrekking tot welke programma's versoering plaats zal vinden en op welke wijze dat haar beslag zal krijgen?

Per 15 september 2003 is de Penitentiaire maatregel aangepast waardoor het mogelijk wordt versobering in de regimes te bewerkstelligen. De Dienst Justitiële Inrichtingen vertaalt op dit moment één en ander in concrete maatregelen. Hierbij zal aandacht worden besteed aan de wijze van de tenuitvoerlegging van straffen en maatregelen in de inrichtingen voor strafrechtelijke en vreemdelingrechtelijke bewaring. Op dit moment kan niet worden aangegeven hoe de versobering van de vreemdelingenbewaring er uit komt te zien noch kan worden vermeld op welke onderdelen van het programma de versobering zal plaatsvinden.

350

Welke maatregelen worden getroffen om geweld tegen vrouwen met een afhankelijk verblijfsrecht tegen te gaan?

Met betrekking tot het voortgezet verblijf van vrouwen met een afhankelijk verblijfsrecht zijn op 7 november 2002 en op 8 april 2003 moties ingediend (motie Adelmund c.s., Kamerstukken II, 2002/03, 28 600 VI, nr. 45 en motie Bussemaker c.s., Kamerstukken II, 2002/03, 28 600 XV, nr. 101). De Tweede Kamer heeft heden een brief ontvangen waarin de reactie van de tweede ondergetekende op deze moties is opgenomen.

Daarnaast wordt bezien op welke wijze de informatievoorziening naar de desbetreffende vrouwen toe, kan worden verbeterd. Het is immers van belang dat een slachtoffer van huiselijk geweld op de hoogte kan geraken van de mogelijkheden haar verblijf in Nederland ook zonder de persoon van wie haar verblijf afhankelijk is, voort te zetten.

351

Welke maatregelen worden getroffen om meisjes en vrouwen van onder andere Turkse en Marokkaanse afkomst te beschermen tegen familieleden die hen het leven onmogelijk maken?

Voor in Nederland wonende meisjes en vrouwen zijn reguliere instellingen verantwoordelijk voor hulp en opvang in het geval dat familieleden of anderen hen het leven onmogelijk maken. Dit is tevens het geval waar het gaat om Nederlandse meisjes en vrouwen van Turkse en Marokkaanse afkomst. De aanpak van huiselijk geweld tegen deze groep vrouwen vraagt, in sommige gevallen, specifieke kennis, methoden en benaderingswijzen. Om deze reden is op verzoek van het ministerie van Justitie een plan van aanpak ingediend om huiselijk geweld in allochtone kring bespreekbaar te maken, met name onder de mannelijke gezinsleden. Daarnaast richt het plan zich op de ontwikkeling van preventieactiviteiten en -methoden, en op de deskundigheidsbevordering van professionals bij algemene instellingen. Dit plan van aanpak is samengesteld door TransAct en FORUM in samenwerking met vier LOM-samenwerkingsverbanden (SIO, SMT, IOT en OCaN), allochtone vrouwenorganisaties en deskundigen uit de betreffende groepen etnische minderheden. Dit plan wordt momenteel beoordeeld door het ministerie van Justitie. Deze problematiek laat zich niet op korte termijn oplossen.

352

Hoe staat het met de subsidieverlening aan FONA, een telefonische hulplijn voor allochtonen? Is de regering tevreden over de resultaten van FONA? Vindt de regering dat FONA een belangrijke maatschappelijke functie vervult?

Het FONA project heeft in het jaar 2000 een incidentele, eenmalige projectsubsidie ontvangen voor drie jaar van de Ministeries van BZK en VWS, de gemeente Den Haag en diverse fondsen, om op deze wijze te bevorderen dat etnische groepen een betere toegang krijgen tot telefoni-

sche hulpdiensten. Als subsidievoorwaarde is destijds onder andere gesteld dat na afloop van het project de reguliere landelijke hulp- en advieslijnen de lijn voor onder meer allochtone opvoeders integreren in hun bestaande aanbod. Gelegd naast het terughoudende subsidiebeleid van dit kabinet, maakt een eventueel nieuw subsidieverzoek van het project FONA dan ook weinig kans.

353

Op welke wijze wordt invulling gegeven aan de invalshoek van inzet op lokaal beleid in het integratiebeleid?

Integratie is in toenemende mate een kwestie van lokaal beleid. Problemen manifesteren zich in wijken en buurten en op dit niveau zullen zij ook voor een belangrijk deel moeten worden opgelost. Het Rijk wil hierbij een stimulerende rol vervullen. Zij doet dit door gemeenten uit te nodigen een gezamenlijke agenda op te stellen. Deze beleidsagenda van rijk en gemeenten voor de integratie van minderheden zal niet door het rijk alleen, maar in dialoog met gemeenten en de VNG worden opgesteld. Een overzicht van onderwerpen die in zo'n agenda aan de orde kunnen komen is opgenomen in de brief Integratiebeleid Nieuwe Stijl dd 16 september 2003 van tweede ondergetekende aan de Tweede Kamer.

354

Wanneer kan de Kamer de kabinetsreactie op de Evaluatie van de Wet Inburgering Nieuwkomers en het IBO-onderzoek inburgering verwachten?

Er wordt momenteel op basis van het Hoofdlijnenakkoord een nieuw inburgeringsstelsel ontwikkeld. Hierin worden de uitkomsten en aanbevelingen van zowel de evaluatie van de Wet inburgering nieuwkomers als van het IBO-onderzoek meegenomen. Deels zijn deze al terug te vinden in het Hoofdlijnenakkoord en de brief van tweede ondergetekende aan de Tweede Kamer dd 16 september 2003.

355

Zijn vluchtelingen ook verplicht de kosten van de inburgering vooraf te betalen?

Ja. In principe betaalt iedere inburgeraar zelf de inburgeringskosten.

356

Zijn er mogelijkheden om vrijstelling van betaling te verlenen aan inburgeraars die gezien hun inkomen niet in staat zijn de volledige kosten van inburgering voor hun rekening te nemen?

In principe betaalt iedere inburgeraar zelf de inburgeringskosten. Vrijstelling op basis van inkomen is niet voorzien. Wel wordt thans uitwerking gegeven aan een stelsel van een gemaximeerde vergoeding in de gemaakte kosten indien het vereiste inburgeringsniveau wordt gehaald.

357

Wordt met betrekking tot het inburgeringsexamen het gewenste inburgeringsniveau gerelateerd aan het individuele startniveau? Gelden voor alle inburgeraars dezelfde benodigde competenties en welke zijn deze?

In het Hoofdlijnenakkoord van 16 mei 2003 zijn reeds twee inburgeringsniveaus benoemd: het basisniveau Nederlands dat iedere nieuwkomer die op vrijwillige basis naar Nederland komt in het land van herkomst moet behalen als voorwaarde voor toelating, en het inburgeringsexamen dat in Nederland moet worden afgelegd. Op korte termijn zal de tweede onder-

getekende een breed samengestelde commissie instellen, die wordt gevraagd te adviseren over de normen voor taalvaardigheid en over de kennis van de Nederlandse samenleving en de hier geldende normen en waarden. De commissie zal in het vroege voorjaar advies uitbrengen. In het advies zal ook aandacht worden besteed aan de vragen of er één inburgeringsniveau voor alle inburgeraars zal gelden en/of dit niveau gerelateerd moet worden aan het individuele kenmerken van de inburgeraars.

358

Is al meer bekend over het vervolgonderzoek dat is ingesteld naar de haalbaarheid van het verwerven van een bepaald taalniveau in het land van herkomst en een daaraan gekoppelde basistoets?

Er zal geen vervolgonderzoek plaatsvinden naar aanleiding van het eerdere onderzoek inzake het starten van de (huidige) inburgeringscursussen in het buitenland. Dit kabinet heeft immers besloten dat inburgeraars de kosten van de programma's in principe zelf moeten dragen en is niet voornemens om inburgeringscursussen in het buitenland te organiseren.

De uitkomsten van het uitgevoerde onderzoek bieden evenwel aanknopingspunten voor het uitwerken van de voornemens voor toetsing van een basisniveau van taalvaardigheid en elementaire kennis van de Nederlandse samenleving, zoals die zijn aangekondigd in de brief van 16 september jl. over de uitgangspunten voor het integratiebeleid nieuwe stijl.

359

Hoeveel geld wordt er gereserveerd voor gemeenten om invulling te geven aan het oudkomersbeleid?

In 2004 is voor de uitvoering van het oudkomersbeleid in de grote gemeenten via de Regeling inburgering oudkomers 54 gemeenten een bedrag van € 72 524 800 beschikbaar gesteld. De kleinere gemeenten hebben in 2003 op basis van de regeling Oudkomers gelden ontvangen voor het voeren van een oudkomersbeleid voor 2003 en 2004.

360

Welk effect beoogt de regering met de oudkomerstrajecten?

Voorop staat dat de regering wil dat iedereen volwaardig moet kunnen deelnemen aan de Nederlandse samenleving. Dit geldt voor zowel nieuwkomers als oudkomers. De inburgeraar zelf moet zijn verantwoordelijkheid nemen in het leren van de Nederlandse taal en het verwerven van de kennis over de Nederlandse maatschappij. De beheersing van de Nederlandse taal is de eerste stap voor de vergroting van de concurrentiekracht van oudkomers in de verschillende arena's, in het bijzonder op de arbeidsmarkt.

361

Op welke wijze wordt de tolerantie voor homoseksuelen op verschillende scholen bijgebracht? Op welke wijze treft de regering extra maatregelen om te zorgen dat voorlichtingsprojecten op scholen door homoseksuelen worden voortgezet ofwel weer worden gestart?

De regering zal binnenkort een nota over anti-discriminatie naar de Kamer sturen waarin antwoord wordt gegeven op vraag over tolerantie voor homoseksuelen op scholen.

362

Op welke wijze wordt de arbeidsparticipatie van allochtonen gestimuleerd?

In het kader van het Raamconvenant Grote Ondernemingen zijn met 110 grote ondernemingen convenanten afgesloten ter bevordering van de in- en doorstroom van etnische minderheden en het voeren van multicultureel personeelsbeleid. De bedrijven worden tot medio 2004 ondersteund bij de uitvoering van de afspraken ondersteund door de projectorganisatie Ruim Baan voor Minderheden.

De stuurgroep Hoger Opgeleide Vluchtelingen richt zich op het verbeteren van de arbeidsmarkttoeleiding van hoger opgeleide vluchtelingen. De stuurgroep is operationeel tot voorjaar 2004. Naar aanleiding van het aflopen van de Wet SAMEN per 31 december 2003 is onlangs het kabinetsstandpunt evaluatie Wet SAMEN naar de Tweede Kamer gestuurd. Hierin is aangegeven op welke wijze het kabinet werkgevers in de toekomst toe wil stimuleren tot het voeren van multicultureel personeelsbeleid gericht op in- en doorstroom en behoud van etnische minderheden. In het kabinetsstandpunt zijn de volgende elementen genoemd die nader worden uitgewerkt: registratie en rapportage onder verantwoordelijkheid van de sociale partners, oprichting van een Landelijk Centrum Diversiteit, oprichting van een ambassadeursnetwerk van werkgevers en stimuleren van het afsluiten van convenanten met branches om diversiteitsbeleid te stimuleren.

Tenslotte zal door het stimuleren van duale trajecten – waarover de SER en de RWI in november een advies uit zullen brengen – de arbeidsmarkttoeleiding van nieuw- en oudkomers bevorderd worden en zal de ontwikkeling van het etnisch ondernemerschap verder ondersteund worden.

363

Kan de regering nader toelichten hoe experimenten, die in enkele steden gestart worden ter bevordering van de integratie van etnische ondernemers in algemene ondernemersverenigingen en ter bevordering van de leefbaarheid van wijken, er uit komen te zien en wat deze precies behelzen?

In het jaar 2002 is met onder meer MKB Nederland een project gestart om in de vier grote steden meer verbindingen te leggen tussen verenigingen van allochtone ondernemers en algemene ondernemersverenigingen (zoals MKB Nederland). Thans worden de resultaten van die activiteit geëvalueerd. In het najaar zal daarnaast met het Kenniscentrum Integratiebeleid Etnische Minderheden een expertmeeting georganiseerd worden met het oog op nadere invulling van de wijze waarop etnisch ondernemerschap gestimuleerd kan worden en de wijze waarop maatschappelijke participatie van etnisch ondernemerschap bevorderd kan worden. Naar aanleiding hiervan zullen de bedoelde experimenten nader ingevuld worden.

364

Op welke wijze wordt gewaarborgd dat zowel op de basisscholen als op de middelbare scholen onderwijs zal worden gegeven over de Tweede Wereldoorlog en de holocaust? Welke maatregelen zal de regering treffen om te garanderen dat onderwijs over dit onderwerp wordt gegeven? Is de regering bereid hier middelen voor vrij te maken?

De verantwoordelijkheid voor het geven van onderwijs in het primair en voortgezet onderwijs ligt bij de minister van OCenW. In het basisonderwijs zijn de crisisjaren en de Tweede Wereldoorlog alsmede de naoorlogse samenleving als kerndoelen aangegeven. Uit de informatie van de inspectie van Onderwijs blijkt dat in de praktijk van het basisonderwijs de nodige aandacht wordt besteed aan de jodenvervolging in de Tweede Wereldoorlog. Voor het voortgezet onderwijs geldt dat de nieuwe ontwikkelingen rondom de structuur en opzet van het voortgezet onderwijs ertoe hebben geleid dat nieuwe examenprogramma's zijn ontwikkeld. Hierdoor wordt gegarandeerd dat zaken als de ontwikkeling van het fascisme, de Tweede Wereldoorlog e.d. aandacht krijgen.

Verder wordt door de overheid de aandacht ook via de media op deze onderwerpen gevestigd. Zo is in 2002 het boekje « Vrijheid geef je door» van het Nationaal Comité 4 en 5 mei, aan de leerlingen van groep 7 van de basisschool verstrekt. Daarin wordt uitgelegd wat oorlog voor mensen betekent. Daarnaast wordt ook nog d.m.v. lesbrieven, herdenkingen rond 4 en 5 mei en TELEAC/NOS-programma's aandacht gegeven aan de jodenvervolging.

De regering ziet geen reden voor dit specifieke onderwerp extra middelen vrij te maken.

365

Wat is de reden van een streeftermijn van gemiddeld zes maanden voor de uitplaatsing van statushouders, terwijl de termijn de afgelopen jaren steeds op drie maanden is gesteld?

Bij de uitplaatsing van statushouders was sprake van een ambitieniveau van een gemiddelde uitplaatsing naar gemeenten van drie maanden. Dit ambitieniveau is de afgelopen periode te hoog gebleken. Er wordt in totaliteit te weinig woonruimte door de gemeenten aangeboden om alle in de opvang verblijvende vergunninghouders tijdig te huisvesten. Bovendien slagen de vergunninghouders er zelf niet in tijdig woonruimte in een gemeente te vinden. Gemeenten en eerste lijns toezichthouders hebben aangegeven dat een stagnerende woningmarkt in de gemeenten hier voor een belangrijk deel debet aan is. Daarnaast bestaat het aanbod van uit te plaatsen vergunninghouders voor een groot deel uit alleenstaanden, terwijl de aangeboden woningen veelal bedoeld zijn voor gezinnen. Hierdoor is het nodig bij het ambitieniveau van de gemiddelde uitplaatsingstermijn in de begroting van 2004 meer van de feitelijke omstandigheden uit te gaan. De uitplaatsingstermijn is om die reden nader vastgesteld op gemiddeld zes maanden.

366

Waarom worden in het kader van het «Shared Service Center» alle penitentiaire inrichting werkers, die sinds 1990 werkzaam zijn, automatisch opgewaardeerd tot seniors met schaal 7 zonder dat de inrichtingen de mogelijkheid hebben om deze werknemers op prestaties te beoordelen?

Penitentiair inrichting werkers (PIW-ers) werkzaam sinds 1990 zijn niet automatisch opgewaardeerd tot seniors met schaal 7. PIW-ers die al van vóór 1990 als zodanig werkzaam zijn, zijn niet zozeer in het kader van het Shared Service Center maar samenhangend met de uitvoering van functiedifferentiatie in een seniorfunctie geplaatst. Dit is een onderdeel van de afspraak met het Georganiseerd Overleg (GO) DJI. Alle hier bedoelde PIW-ers krijgen de mogelijkheid om zich gedurende de periode van een jaar de seniorfunctie eigen te maken (geschiktheidstraject). Na deze periode volgt een beoordeling en bij gebleken geschiktheid de aanstelling in een seniorfunctie.

Overigens maakt de invoering van functiedifferentiatie deel uit van het plan van aanpak behorende bij de nota «Investeren in personele zorg DJI».

367

Is de regering bereid de efficiency in de strafrechtketen te verbeteren door het verminderen van de centrale aansturing van de penitentiaire inrichtingen door de DJI en de autonomie van de inrichtingen zodanig te vergroten dat zij zelfstandige beslissingen inzake de bedrijfsvoering kunnen nemen?

De sanctietoepassing vraagt om een aanpak waarbij vernieuwing, functionaliteit, effectiviteit en efficiëntie voorop staan. Dit geldt zowel voor vormen van detentie als de aansturing van de inrichtingen. Een goede balans tussen centrale doelstellingen, ontwikkelingen en toezicht aan de ene kant en regionale of lokale uitvoering met eigen verantwoordelijkheden aan de andere kant is daarbij een belangrijke succesfactor. De algemene beleidslijn is dat verantwoordelijkheden op een zo laag mogelijk niveau worden gelegd.

368

Hoeveel interim-managers werken er op dit moment bij het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) en zal dit aantal in de toekomst gaan veranderen?

In 2003 heeft het CJIB drie interim managers ingehuurd:

De eerste interim manager vervult de nieuwe rol van projectdirecteur. Nu het CJIB besloten heeft de projectorganisatie structureel in te bedden binnen de staande organisatie, zal de interim manager vanaf 1 januari 2004 worden opgevolgd door een projectdirecteur in vaste dienst. Daarnaast is bij de afdeling Informatie & Informatisering een hoofd exploitatie werkzaam, die zeker nog tot het eind van het jaar op interim basis aangesteld zal blijven. De derde interim manager heeft tot 1 oktober 2003 de functie van hoofd FEZ vervuld. Inmiddels is deze vacature ingevuld.

369

Kan het CJIB een beroep doen op de stichting Intermin die met interim-managers uit de overheid zelf de kwaliteitsontwikkeling van het overheidsmanagement bevordert en hiermee de kosten van externen reduceert? Zo neen, waarom niet?

In principe kan en wil het CJIB gebruik maken van de diensten van stichting Intermin. Afhankelijk van de situatie kan er echter voor worden gekozen om een interim manager bij een andere organisatie in te huren, bijvoorbeeld wanneer het gaat om het inhuren van specifieke ervaring en deskundigheid.

370

Wat zijn de oorzaken van de toename in de programmakosten van het CJIB?

Ten behoeve van het «Programma Verbetering Bedrijfsvoering CJIB» is structureel 4 mln. toegevoegd aan het budget van het CJIB. Deze middelen worden ingezet voor het oplossen van de door Algemene Rekenkamer geconstateerde tekortkomingen en het structureel versterken van de bedrijfsvoering.

371

Is voor de uitvoering van programma's extern personeel aangenomen en zo ja, voor welk bedrag? Is dit via een aanbesteding verlopen? Wat zijn de concrete einddoelen van de programma's? Is er een verband tussen de kosten van het extern personeel en de te realiseren einddoelen, met andere woorden, is er een resultaatverplichting afgesproken?

De uitgaven aan het «Programma Verbetering Bedrijfsvoering CJIB» bedragen in 2003 7,2 mln. Hiervan wordt 5,6 mln. besteed aan de inhuur van externe medewerkers. Het betreft veelal werkzaamheden met een tijdelijke karakter of werkzaamheden die om specifieke deskundigheid vragen. De inhuur van externen verloopt via de daarvoor geëigende procedures. Via Europese aanbesteding heeft het CJIB partijen geselecteerd met wie zij mantelcontracten heeft afgesloten. Inhuur vindt plaats onder deze mantels.

Het «Programma Verbetering Bedrijfsvoering CJIB» bestaat een groot aantal projecten met als doel om de door de Algemene Rekenkamer gesignaleerde tekortkomingen in de bedrijfsvoering op te lossen. Per project zijn duidelijke resultaten benoemd waarvoor zonodig externe medewerkers worden ingehuurd. De totstandkoming van deze resultaten worden strikt gemonitord door een departementale werkgroep waaraan de DAD deelneemt.

372

Hoe beoordeelt de eigen accountantsdienst de inschakeling van extern personeel bij het CJIB? Kijkt de regering eerst naar minder kostbare alternatieven voor er wordt overgegaan tot het werven van extern personeel, of externe bureaus?

De reactie van de DAD is als volgt: «De inschakeling van extern personeel bij het CJIB betreft in hoofdzaak de bemensing van (tijdelijke) projecten ter verbetering van de bedrijfsvoering.

Het beleid van het CJIB is gericht op terug dringen van externe deskundigen. Hiervoor heeft het CJIB een intensief opleidingsprogramma gestart om zoveel mogelijk eigen personeel in te zetten in projecten ter verbetering van de bedrijfsvoering. Dit beleid is goed aangeslagen en momenteel is de verhouding ongeveer 50/50. Echter de inschakeling van externe deskundigen in projecten blijft noodzakelijk aangezien het CJIB niet beschikt over alle benodigde deskundigheidsgebieden. Daarnaast is het een voortdurende afweging tussen regulier personeel onttrekken uit de uitvoering en het inzetten van externen».

Gezien de opgelegde taakstelling voor externe deskundigen zullen de dienstonderdelen van Justitie een kritischer afweging maken voordat tot het eventueel inschakelen van deze deskundigen wordt overgegaan. De aandacht zal eerder uitgaan naar minder kostbare alternatieven, gezien hun budgettaire verantwoordelijkheid.

373

Heeft er na het afschaffen van de leeftijdsgrens voor raio's een stijging van de loonkosten voor raio's plaatsgevonden? Zo ja, is daar budgettair rekening mee gehouden?

Afgelopen jaren is inderdaad gebleken dat er enige stijging in de loonkosten van de raio's zichtbaar is. Momenteel wordt onderzocht wat de oorzaak van deze stijging is. Of dat het gevolg is van het afschaffen van de leeftijdsgrens staat nog geenszins vast. Afhankelijk van de oorzaak van de

stijging zal worden gezien of, en zo ja hoe, daar aan budgettaire consequenties moeten worden verbonden.

374

Kan de regering, aangezien in Hoofdstuk 11 van de begroting een overzicht wordt gegeven van 14 ZBO's en RWT's terwijl de Erasmus Universiteit voor het jaar 2000 voor het ministerie van Justitie 38 ZBO's telt, uitsluitend geven hoeveel ZBO's onder het ministerie van Justitie vallen en welke deze zijn?

Het bestaansrecht van ZBO's en RWT's dient altijd te zijn vastgelegd in specifieke wetgeving. De lijst in hoofdstuk 11 van de begroting is samengesteld op basis van een uitgevoerde inventarisatie door het ministerie. Deze lijst is ook opgenomen in de referentielijst RWT's en ZBO's die in januari 2002 is uitgegeven door het Ministerie van Financiën.

De lijst van de Erasmus Universiteit waaraan wordt gerefereerd, is eerste ondergetekende niet bekend.

375

Is – nu de hoogte van het beschikbaar gestelde budget afwijkt van de begroting van de Raad voor de Rechtspraak – het in de Wet op de Raad voor de Rechtspraak voorziene consultatietraject doorlopen? Zo ja wat heeft dit opgeleverd? Zo nee, waarom niet?

Ja, de in de Wet op de Raad voor de rechtspraak omschreven procedure ten aanzien van de begroting van de Raad is gehanteerd. De vaststelling van het uiteindelijke budget is dan ook gebeurd nadat dit uitdrukkelijk met de Raad is afgestemd. Dit heeft geleid tot wederzijds begrip en in het licht van de omstandigheden tot aanvaarding van het behaalde resultaat.

376

Is al duidelijk in hoeverre de behandeltijd in strafzaken zal toenemen door de invoering van het spreekrecht voor slachtoffers?

In de brief van 28 mei 2003 (IIK 2002–2003, 27 632, nr. 15) aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal is ingegaan op de capacitaire en financiële gevolgen voor (onder andere) de gerechten van de invoering van een formeel spreekrecht van slachtoffers. Op grond van schattingen van de gerechten van de benodigde extra behandeltijd (5 tot 15 minuten extra tijdsbeslag) wordt duidelijk dat (bij gelijkblijvende formatie) de invoering van het formeel spreekrecht een capaciteitsverlies van 958 meervoudige strafzaken oplevert. Verder zij u verwezen naar de inhoud van de brief van 28 mei 2003.

377

Hoeveel zou het kosten om de doorlooptijden en werkvoorraden (ook) in 2003 ten opzichte van 2002 niet verder te doen toenemen?

Het (licht) oplopen van de werkvoorraden en daarmee de doorlooptijden in 2003 heeft te maken met een (beperkt) tekort aan verwerkingscapaciteit bij de gerechten ten opzichte van de verwachte instroom van zaken. De verwachting dat met extra middelen de verwerkingscapaciteit nog dit jaar kan worden verhoogd is niet realistisch. Overigens is in 2004 voorzien in aanvullende middelen waarmee ook de autonome groei van 2003 kan worden verwerkt.

Wanneer leidt het plan van aanpak inzake de beveiliging van gerechtsgebouwen, dat in 2004 zal worden uitgevoerd, tot een situatie die verantwoord is te noemen?

Naar aanleiding van de incidenten die in de gerechtsgebouwen hebben plaatsgevonden, hebben de Raad voor de rechtspraak en het Openbaar Ministerie een werkgroep ingesteld om over de beveiliging van gerechtsgebouwen een advies op te stellen. Het rapport Beveiliging gerechtsgebouwen is aan de opdrachtgevers in het voorjaar 2003 aangeboden. In dit rapport worden aanbevelingen genoemd om de veiligheid binnen de gerechtsgebouwen te verbeteren.

Het rapport plus een uitwerking van de aanbevelingen zijn na de zomer aan de hoofden van parketten en gerechtsbesturen gezonden met het verzoek de genoemde maatregelen uiterlijk medio 2004 te implementeren (waarvan het grootste gedeelte al in 2003 wordt uitgevoerd).

De volgende maatregelen zullen ondermeer worden getroffen:

- De controle op het publiek wordt verbeterd. Dit wordt gedaan door alle hoofdvestigingen te voorzien van (metaal)detectiepoorten, in een permanente opstelling. Een bagagescanstraat (à la schiphol) is optioneel. Een Europees aanbestedingstraject voor de detectiepoortjes en scanstraten is bijna afgerond. Medio 2004 zullen de rechtbanken de detectiepoortjes en bagagescanstraten hebben aangebracht.
- De controle op gedetineerden zal verbeterd worden door diverse maatregelen. Hiervoor moeten (nieuwe) afspraken met de parketpolitie worden gemaakt
- Een verbetering van de (visuele) controle binnen het niet openbare werkgebied zodanig dat het risico op ongeautoriseerd verblijf wordt verminderd. Daartoe is een uniforme toegangspas (RO-kaart) in ontwikkeling, in welk verband een pilot zal worden gestart.

Wat wordt precies bedoeld met de alinea: «De instroom van strafzaken af te kunnen handelen.»? Welke zekerheid heeft de regering dat de gerechten een verruiming van de competentiegrens van de politierechter in 2005 ook zodanig zullen benutten dat daar een besparing zoals in de begroting voorzien het gevolg van zal zijn?

Kan per gerecht een overzicht worden gegeven van de kwantitatieve gevolgen die de verruiming van de competentiegrens van de politierechter tot nu toe heeft gehad? Door welke concrete maatregelen zal het percentage aanhoudingen in meervoudige kamerzaken van 36,9% tot 16,9% en in politierechterzaken van 12,2 tot 8% in 2006 worden teruggebracht? Rechtvaardigt het percentage aanhoudingen in beide categorieën in de afgelopen jaren deze verwachting?

De Raad voor de rechtspraak voorziet dat de extra zaken die als gevolg van Veiligheidsprogramma aan de rechter zullen worden voorgelegd meer dan gemiddeld door een politierechter kunnen worden berecht. Voor de bekostiging betekent dit dat per zaak gemiddeld minder kosten kunnen worden geclaimd omdat de normatieve kostprijs van een meervoudige kamerzaak het tienvoudige is van een politierechterzaak.

Er zijn uiteraard geen garanties te geven dat de geraamde besparingen zoals in de begroting worden genoemd werkelijk zullen worden gerealiseerd.

seerd. Een belangrijke omstandigheid in dit verband is het oordeel van de Kamer over de mogelijke beperking van de eerdere verruiming van de competentie van de politierechter. Hieromtrent is thans een wetsvoorstel aanhangig bij uw Kamer. Dit wetsvoorstel is ingediend ter uitvoering van de toezegging gedaan door de toenmalige Minister van Justitie, Korthals, bij gelegenheid van de behandeling van de Wet verruiming bevoegdheid enkelvoudige kamers in de Eerste Kamer.

Het verstrekken van een overzicht per gerecht van de kwantitatieve gevolgen van de verruiming van de competentiegrens van de politierechter is niet mogelijk omdat van de verruimde competentie tot dusverre alleen door de politierechter van de rechtbank Haarlem gebruik gemaakt is in zaken tegen drugskoeriers.

Wat betreft de terugdringing van aanhoudingen is de Raad voor de rechtspraak thans doende in het kader van het strafsectorprogramma te inventariseren welke modaliteiten door de gerechten worden gehanteerd bij het terugdringen van aanhoudingen. Het streven is erop gericht in het voorjaar van 2004 een voorstel aan de landelijke vergadering van strafsectorvoorzitters aan te bieden dat ziet op een landelijke «best practice». Implementatie wordt voorzien in de tweede helft van 2004.

380

Welke gerechtelijke instanties zijn nu nog steeds niet in staat exacte cijfers met betrekking tot de doorlooptijden te leveren? Hoe komt dat? Welke actie wordt door de Raad voor de rechtspraak tegen dergelijke gerechtelijke instanties ondernomen?

Alle gerechtelijke instanties leveren cijfers over doorlooptijden met uitzondering van strafzaken bij een aantal gerechtshoven en de vreemdelingenkamers bij de rechtbanken.

Voor de strafzaken bij de gerechtshoven ligt de oorzaak in het nog ontbreken van een *uniform* primair processysteem. Er is overleg gaande met de gerechtshoven of zij via de processystemen, die zij feitelijk gebruiken, maar die niet uniform zijn, betrouwbare en vergelijkbare doorlooptijdgegevens kunnen genereren. Het nieuwe NIAS-systeem, dat de Raad ontwikkelt, wordt naar alle waarschijnlijkheid in de loop van 2004 bij alle gerechtshoven geïmplementeerd. Vanaf dat moment kan dit soort informatie structureel worden verworven.

Voor de vreemdelingenkamers geldt dat op dit moment de systemen Berber-VK en PCS2 in gereedheid worden gebracht om vanaf 1 januari 2004 doorlooptijdgegevens te genereren.

381

Waarom zijn de gerechtshoven nog niet in staat de doorlooptijden voor het uitwerken van een arrest voor cassatie ook voor 2003 te prognosticeren? Waarom zijn de «verwachte doorlooptijden» van het College van Beroep voor het Bedrijfsleven en de Centrale raad van Beroep voor 2003 niet vermeld nu dit volgens de tabel op blz. 262 vanaf 2003 zou kunnen?

Vanwege het ontbreken van een uniform primair processysteem (zie antwoord bij vraag 382). Het genereren van doorlooptijdgegevens vergt een berekening, welke slechts via geautomatiseerde systemen mogelijk is.

In de justiebegroting is ervan uitgegaan dat de doorlooptijden (zie tabel blz. 262) in 2004 gelijk zullen zijn aan de doorlooptijden zoals de Raad in zijn jaarverslag heeft aangegeven voor 2002.

Gegevens voor de CBB en de CRvB waren in 2002 nog niet beschikbaar.

Over de eerste 8 maanden van 2003 zijn de gemiddelde doorlooptijden (van de uitgestroomde zaken) voor deze colleges aangegeven in het schema in de bijlage.

382

Bedoelt de regering met de zin «De kwantitatieve gegevens zijn op dit moment nog niet zodanig stabiel dat de Raad daarover in het kader van de plannings- en verantwoordingscyclus afspraken met de gerechten maakt» te zeggen dat de gerechten op het gebied van de werkvoorraden niet in staat of niet bereid zijn de Raad voor de rechtspraak afdoende van gegevens te voorzien? Waarom neemt de Raad voor de rechtspraak daar genoegen mee?

De Raad maakt voor de kwantitatieve gegevens in het kader van de P&V-cyclus gebruik van het informatiesysteem PCS2. In technische zin betreft het een drietrapsraket: PCS2 bevraagt het systeem Rapsody (databasesysteem), dat op haar beurt de gegevens genereert uit de primaire processystemen.

Binnen de werklasmeting is tot 2002 de focus gericht geweest op het genereren van betrouwbare gegevens met betrekking tot in- en uitstroom en productie (grotendeels uitstroom). Pas vanaf 2002 (bij de oprichting van de Raad voor de rechtspraak) is de focus tevens gericht op de andere informatiegebieden, zoals werkvoorraden en doorlooptijden. Het betrouwbaar maken van deze gegevens is echter aanzienlijk ingewikkelder omdat per definitie hiervoor teruggekeken moet worden naar in- en uitstroomgegevens uit het verleden. Dat betekent dat technische onvolkomenheden uit het verleden, het ontbreken van uniforme registratievoorschriften e.d. uiteindelijk culminereren bij het thans genereren van gegevens. De Raad doet al het mogelijke om technische onvolkomenheden met terugwerkende kracht te herstellen, maar onjuiste data-invoer (niet uniform) uit het verleden is nauwelijks te herstellen.

De conclusie hiervan is dat naarmate de in- en uitstroomgegevens betrouwbaarder worden, na verloop van tijd ook de gegevens betreffende doorlooptijden en werkvoorraden betrouwbaar zijn. De fase dat dit laatste met stelligheid kan worden aangenomen, is nog niet aangebroken. De in de vraag besloten zinsnede moet in die zin worden beschouwd. Er is dus geen sprake van onwil bij de gerechten zelf.

383

Hoeveel extra fte's voor de jeugdreclassering kunnen worden bekostigd met de extra middelen die het Kabinet voor dit doel uittrekt?

Justitie financiert de begeleidingen van de jeugdreclassering op basis van een normprijs vermenigvuldigd met het aantal gerealiseerde begeleidingen. Het is aan de instellingen zelf om uit te maken hoeveel fte's zij voor hun werkzaamheden kunnen en willen inzetten. De extra middelen laten zich dus enkel vertalen in hogere aantallen begeleidingen.

384

Welke maatregelen uit «Jeugd Terecht» worden uitgebreid en om hoeveel maatregelen gaat het dan?

Een deel van de middelen uit het Hoofdlijnenakkoord heeft betrekking op intensiveringen van het beleid in het kader van Jeugd Terecht, namelijk:

- intensieve vormen van opvoedingsondersteuning gericht op ouders

van kinderen met een (verhoogd risico op) politiecontact. Binnen Jeugd terecht zijn al middelen beschikbaar gesteld voor het ontwikkelen van materiaal voor opvoedingsondersteuning, een zogenaamde drangvariant en een methodiekbeschrijving. De extra middelen zullen gebruikt worden om de implementatie van de drangvariant te bespoedigen.

- De inrichting van een kwaliteitssystem bij de raad voor de Kinderbescherming en het vergroten van de capaciteit van de Raad om deze beter te laten aansluiten op de vraag.
- De introductie van een nazorgprogramma bij de jeugdreclassering en intensieve begeleidingsprogramma's voor zwaardere jeugddelinquenten.
- De (verdere) uitbreiding van internaatachtige voorzieningen.

385

Is de regering bereid bij te dragen aan de financiering van het Kids Tegen Geweld-project dat de landelijke Stichting Tegen Zinloos Geweld begonnen is? Zo neen, waarom niet? Hoe verhoudt de opvatting van de regering in deze zich tot de motie Dittrich c.s. over de Stichting Tegen Zinloos Geweld (28 600 VI, 88)?

Het project Kids Tegen Geweld ontving in 2001 een subsidie ad € 34 034 van het ministerie van Justitie. De Stichting Tegen Zinloos Geweld heeft op 25 juli 2003 opnieuw subsidie gevraagd. Het overleg over de voorwaarden waaronder de bereidheid bestaat te subsidiëren zal in oktober 2003 zijn afgerond. Eerste ondergetekende verwacht dat hij met de Stichting Tegen Zinloos Geweld voor het project Kids Tegen Geweld overeenstemming kan bereiken over de te verstrekken subsidie voor de periode 2003/2004.

In het algemeen wordt er naar gestreefd alleen subsidie te verlenen voor activiteiten die deel uitmaken van een bredere programmatische aanpak. Zo'n aanpak wordt voor het onderwerp geweld nu ontwikkeld. Toekomstige subsidie-aanvragen zullen aan de doelstellingen van dat programma worden getoetst.

386

Wanneer stuurt de regering voorstellen naar de Tweede Kamer inzake verplichte bemiddeling bij omgangsregelingen, ingevolge de motie Dittrich c.s. (TK 28 600 VI, 112)?

Voor de beantwoording van deze vraag wordt verwezen naar de brief van de ministers voor V&I en van Justitie van 19 februari 2003 (28 600 VI, nr. 127) waarin is aangegeven op welke wijze gevolg zal worden gegeven aan de aangenomen moties bij de behandeling van de Justitiebegroting 2003.

Ten aanzien van deze motie is aangegeven dat een generieke verplichting tot bemiddeling niet wenselijk wordt geacht, maar dat wel zal worden gezien welke prikkels mogelijk zijn om mensen ertoe te bewegen zelf afspraken te maken over de verschillende onderdelen van de scheiding, in het bijzonder de omgang met het kind. Als voorbeeld is daarbij genoemd het bij het verzoek tot echtscheiding te voegen document (zie ook de brief van 4 december 2002, 28 600 VI, nr. 105). De uitwerking van dit voorstel maakt onderdeel uit van een brief die eind oktober ter advisering naar onder meer de Orde van Advocaten en de Raad voor de Rechtspraak zal worden gestuurd en waarin meerdere voorstellen zijn opgenomen tot wijziging van het scheidings- en omgangsrecht.

Zoals u bij brief van 4 juni jl. (28 600 VI, nr. 132) is gemeld, zal de besluitvorming over landelijke invoering van een doorverwijzingssystematiek voor scheidings- en omgangsbemiddeling worden betrokken bij de bredere standpuntbepaling over de plaats van mediation in ons rechtsbestel die u binnenkort najaar zult ontvangen.

387

Waarom ontwikkelt de regering geen voorstellen om te komen tot een wettelijke standaardomgangsregeling, zoals door de Kamer is verzocht in de motie Dittrich (28 600 VI, 115)? Waarom worden hierover vragen voorgelegd aan de Raad van Europa?

Ter uitvoering van onder meer de motie Dittrich heeft eerste ondergetekende enkele vragen met betrekking tot een standaardomgangsregeling uitgezet bij het Comité personen- en familierecht van de Raad van Europa. Indien in het buitenland positieve ervaringen zijn opgedaan met opname van een standaardomgangsregeling in de wet, kan dat aanleiding zijn alsnog het Burgerlijk Wetboek te wijzigen. Een vergelijkbare vraag is ook opgenomen in de brief waarin eerste ondergetekende voorstellen doet tot wijziging van het scheidings- en omgangsrecht, die eind oktober naar onder meer de Orde van Advocaten en de Raad voor de Rechtspraak zal worden gestuurd.

388

Is de regering bereid om de aanbeveling, zoals wordt voorgesteld in het rapport Naamswijziging na incest van de Wetenschapswinkel Rechten van de Universiteit van Utrecht om ouders in het geval van een achternaamswijziging na incest niet langer als «belanghebbende» te beschouwen, te implementeren? Zo neen, waarom niet?

Bij brief van 27 februari 2003 is uw Kamer toegezegd haar in de loop van dit jaar te informeren over de voortgang van het traject met betrekking tot de verbetering van het werkproces inzake naamswijziging. In deze brief zal ook worden ingegaan op de stelling in het in de vraag genoemde rapport Naamswijziging, dat ouders in het geval van achternaamswijziging na incest niet als belanghebbenden zijn te beschouwen.

389

Welke concrete acties onderneemt de regering om de acceptatie van de Nederlandse openstelling van het burgerlijk huwelijk voor personen van hetzelfde geslacht binnen de Europese Unie en op de Nederlandse Antillen te vergroten? Is het burgerlijk huwelijk reeds in alle delen van het Koninkrijk opengesteld voor personen van hetzelfde geslacht? Zo neen, wat onderneemt u om dit te bevorderen?

Zoals bekend zijn de Nederlandse Antillen en Aruba terughoudend waar het de erkenning van Nederlandse geregistreerde partnerschappen en gelijkgeslachtelijke huwelijken betreft. De invoering van deze instituties wordt daar thans niet overwogen. Artikel 40 van het Statuut bepaalt onder meer dat authentieke akten, dus ook huwelijksakten en akten van geregistreerd partnerschap, in het gehele Koninkrijk ten uitvoer gelegd kunnen worden. Op verzoek van eerste ondergetekende hebben de President van de Hoge Raad en de Procureur-Generaal bij de Hoge Raad bij brief van 26 augustus 2003 advies uitgebracht inzake de betekenis van artikel 40 van het Statuut. In het advies wordt geconcludeerd, dat vonnissen en beschikkingen, uitgesproken door de rechter in Nederland, de Nederlandse Antillen of Aruba, en grossen van authentieke akten, verleden in deze landen, althans in gevallen die het privaatrecht betreffen, in het gehele Koninkrijk ten uitvoer gelegd kunnen worden zonder voorafgaande erkenning en dat bij de tenuitvoerlegging de wettelijke bepalingen betref-

fende de wijze van tenuitvoerlegging, zoals die gelden in het land waar tenuitvoerlegging wordt gezocht, in acht dienen te worden genomen. Een openbare orde toets, in welke vorm ook, of een materieel-rechtelijke toets ligt in artikel 40 niet besloten.

Dit advies is tijdens het tripartiete overleg tussen de ministers van Justitie van de landen van het Koninkrijk, dat op 24 september 2003 plaatsvond, besproken. Daar is besloten dat het primair aan de landen is te bepalen hoe zij hiermee omgaan. Wat betreft de eventuele invoering van een geregistreerd partnerschap en een gelijkgeslachtelijk huwelijk in de Nederlandse Antillen en Aruba wordt u er op gewezen dat de burgerrechtelijke wetgeving niet behoort tot de taken van het Koninkrijk. Artikel 39 van het Statuut bepaalt weliswaar dat onder meer het burgerlijke recht in de drie landen zoveel mogelijk op overeenkomstige wijze geregeld dient te worden, maar is in deze concordantieplicht niet absoluut. Bovendien heeft artikel 39 in de bijna 49 jaar dat het Statuut bestaat een weinig belangrijke rol gespeeld. In de nieuwe burgerlijke wetgeving van de Nederlandse Antillen en van Aruba is geen regeling van het geregistreerde partnerschap en het gelijkgeslachtelijke huwelijk opgenomen. In het genoemde tripartiete overleg hebben de vertegenwoordigers van de Nederlandse Antillen en Aruba opnieuw medegedeeld dat er in hun landen geen behoefte is aan invoering van deze twee instituties. Onzerzijds zal op dit punt geen verdere actie worden ondernomen.

In meerdere lidstaten van de Europese Unie is het geregistreerde partnerschap ingevoerd of wordt overwogen dit in te voeren. Enkele lidstaten hebben ook reeds het gelijkgeslachtelijke huwelijk ingevoerd. Voor zover het betreft het opengestelde huwelijk kan worden gesteld dat de erkenning ervan geregeld is in de verordening 1347/2000 (waarvan de gewijzigde versie binnenkort zal worden gepubliceerd), zij het dat deze verordening de niet-erkenning op grond van openbare orde toestaat. Het geregistreerde partnerschap kent geen erkenningsregeling.

390

Is het waar dat in Nederland geen systeem bestaat voor beëdiging van tolken? Zo neen, waarom niet? Is de regering bereid om de Wet op het notarisambt in die zin te wijzigen dat ook bij het passeren van de voorlopige koopakte een beëdigd vertaler geroepen dient te worden?

Ingevolge art. 276, derde lid, van het Wetboek van Strafvordering worden tolken die optreden in strafzaken bij de gerechten voorafgaand aan iedere zitting beëdigd. Tolken die optreden voor andere instanties worden niet beëdigd. Een beëdigd vertaler wordt ingevolge de Wet beëdigde vertalers van 6 mei 1878 (Stb. 30) slechts eenmaal beëdigd. Het in voorbereiding zijnde wetsvoorstel beëdigde tolk en beëdigde vertaler (zie tevens het antwoord op vraag 219) strekt ertoe de kwaliteitseisen voor beëdiging te actualiseren en tevens voor tolken die door de gerechten of de politie worden ingeschakeld tot een eenmalige beëdiging te komen.

Er is geen aanleiding de verplichting tot (schriftelijke of mondelinge) vertaling van de inhoud van een notariële akte door een beëdigde tolk-vertaler ten behoeve van een partij die de taal van de notariële akte niet voldoende verstaat (artikel 42, eerste lid, van de Wet op het Notarisambt) uit te breiden tot de akte die wordt opgemaakt van de koop van een woning door een consument. Voor de koop van een woning door een consument geldt het vormvereiste van een schriftelijke overeenkomst (artikel 7:2 lid 1 BW). Een onderhandse koopakte volstaat; deze kan ook in een buitenlandse taal worden gesteld. Inschakeling van een deskundige bij het opmaken van de koopakte is niet verplicht. Zijn geen deskundigen ingeschakeld ten behoeve van het opmaken van de koopakte en verstaat

één van de partijen de taal van de akte niet voldoende, dan is het aan deze partij om ervoor zorg te dragen dat de akte wordt vertaald. Is wel een deskundige ingeschakeld (zoals een makelaar, notaris of advocaat) ten behoeve van het opstellen van de koopakte, dan brengt een behoorlijke taakuitoefening van de deskundige mee dat deze ten behoeve van de partij die de taal van de akte niet voldoende verstaat, zorgdraagt voor de totstandkoming van een vertaling van de koopakte.

391

Op welke termijn zal het tarief voor gerechtstolken en vertalers worden verhoogd tot € 54,45?

Ten aanzien van de verhoging van het uurtarief voor gerechtstolken is tijdens de begrotingsbehandeling van het Ministerie van Justitie in 2002 een daartoe strekkend amendement Dittrich c.s. (Kamerstukken 2001–2001, 28 000 VI, nr. 15) aanvaard. Dit amendement had de strekking een structurele verhoging van de tarieven van gerechtstolken tot € 54,45 per uur te realiseren. De met het amendement gerealiseerde verhoging van beleidsartikel 4.2. van de Justitiebegroting van € 1 361 000,- bood echter – mede gezien de langetermijneffecten – onvoldoende basis het amendement volledig uit te voeren. Teneinde aan de strekking van het amendement tegemoet te komen heb ik, na ruggespraak met de beroepsgroep, binnen het beschikbare budgettaire kader een maatregel getroffen. Zoals uw Kamer bij brief van 17 januari 2003 is geïnformeerd (Kamerstukken 2002–2003, 28 600 VI, nr. 125) zijn de middelen aangewend voor het invoeren van een voorrijdtarief voor gerechtstolken. De regeling komt er op neer dat tolken die bij de gerechten werkzaamheden verrichten met ingang van 1 januari 2003 een voorrijdtarief van € 24,07 (inclusief BTW) ontvangen. De gerechtstolken ontvangen daarnaast een vergoeding voor reiskosten die is gebaseerd op het aantal afgelegde retour kilometers. Voor een verdere toelichting op het voorrijdtarief zij u verwezen naar de hiervoor genoemde brief.

Het tarief waarvoor de gerechtstolken in aanmerking komen is afhankelijk van de vraag of deze gerechtstolken vóór 1 oktober 2000 reeds een hogere uurvergoeding ontvingen dan het standaardtarief. Indien dat geval zich voordoet houden zij het recht op deze hogere uurvergoeding die uiteenloopt van € 46,29 per uur tot € 54 per uur. Gerechtstolken met een SIGV-diploma die geen recht hebben op het hogere uurtarief en alle andere tolken ontvangen na de verhoging van van 1 oktober jl. een vergoeding van € 43,89 per uur (Besluit tarieven in strafzaken, Staatsblad 2003, 330). De verhoging van 1 oktober jl. is de laatste stap in het harmonisatietraject voor de vergoedingen van de tolken. Met deze verhoging is – in combinatie met het voorrijdtarief – een redelijk vergoedingsniveau gerealiseerd. Voor verdere verhoging is dan ook, mede gelet op de forse budgettaire effecten, vooralsnog geen aanleiding.

392

Kan de regering aangegeven wat in de afgelopen jaren aan veiligheidsintensivering is gedaan?

Op 16 oktober 2002 is het Veiligheidsprogramma aan Uw Kamer aangeboden. Voor het antwoord op deze vraag zij u verwezen naar de Eerste en de Tweede voortgangsrapportage over het Veiligheidsprogramma die Uw Kamer op respectievelijk 16 mei 2003 en 7 oktober 2003 hebben bereikt.

393

Kan de regering nauwkeurig aangeven op welke wijze de in het Veiligheidsplan tendoelgestelde afname van de criminaliteit zal worden

gemeten? Welke rol spelen de aangiftecijfers bij deze meting? Wie voert deze meting uit?

Bij het meten van de afname in de criminaliteit en de verbetering van de veiligheidssituatie wordt onderscheid gemaakt in objectieve veiligheid en subjectieve veiligheid. De objectieve veiligheid betreft de feitelijk onderzonden gewelds- en vermogenscriminaliteit zowel bij burgers als bij bedrijven en instellingen, en de door burgers feitelijk ervaren buurtproblemen zoals overlast en fysieke verloedering. Bij de subjectieve veiligheid gaat het om het meten van het gevoel van (on)veiligheid bij de burgers.

Beide vormen van onveiligheid worden gemeten met behulp van bestaande slachtofferenquêtes. Voor de objectieve veiligheidssituatie betreft dit resp. de CBS- slachtofferenquêtes (criminaliteit bij burgers), de Monitor Bedrijven en Instellingen (criminaliteit bedrijfsleven) en de Politie-monitor bevolking (door bevolking ervaren buurtproblemen). De doelstellingen van het Veiligheidsprogramma – 20% tot 25% reductie van criminaliteit en overlast in 2008–2010 – hebben op deze gegevens en de concrete delicten in de publieke ruimte betrekking. Ook de subjectieve onveiligheid – het onveiligheidsgevoel van de burger – wordt gevolgd, zij het dat hier geen gekwantificeerde doelstelling voor is geformuleerd. Hiervoor wordt eveneens gebruik gemaakt van de Politie-monitor bevolking.

Bij het in kaart brengen van de veiligheidssituatie in Nederland wordt bewust geen gebruik gemaakt van de geregistreerde criminaliteitscijfers, en dus ook niet van aangiftecijfers. Belangrijkste redenen hiervoor zijn dat niet alle misdrijven en overlastgevallen ter kennis komen of worden aangegeven bij politie of Openbaar Ministerie. Door slachtoffers gerapporteerde criminaliteit geeft derhalve een betere benadering van de werkelijke omvang van de criminaliteit en overlast. Bovendien beogen verschillende maatregelen het doen van aangifte (vb de invoering van elektronische aangifte) en het optreden van politie en justitie (vb de prestatiecontracten conform het Landelijk Kader voor de Politie) te bevorderen. Meting aan de hand van geregistreerde criminaliteitscijfers en aangiftes zou daarmee een verkeerd beeld geven van de feitelijke veiligheidssituatie. Uiteraard wordt de ontwikkeling in/van de geregistreerde criminaliteit (bv. op basis van de CBS-politiestatistiek) wel gevolgd voor zover dit voor het beschrijven van het landelijke criminaliteitsbeeld en bij de beoordeling van de maatregelen die getroffen worden in het kader van bijv. verhoging van de aangiftebereidheid en intensivering van de opsporingsinspanningen van politie en OM, noodzakelijk zijn. De metingen als zodanig worden uitgevoerd door het CBS en specifiek aangezochte onderzoeksbureaus.

Tabel behorende bij vraag 99:

Aantal intrekkingen/niet verlengingen van verblijfsvergunningen van de afgelopen vijf jaren

1998	1999	2000	2001	2002	t/m sep 2003
782	3786	2222	1155	1654	1290

Het hoge aantal intrekkingen en niet-verlengingen verblijfsvergunningen in de jaren 1999 en 2000 heeft te maken met de herbeoordeling van de tijdelijke verblijfsstatus die in 1998 en 1999 verleend zijn aan de uitgenodigde Kosovaren

Aantal ongewenstverklaringen van de afgelopen vijf jaren

1998	1999	2000	2001	2002	1e helft 2003
888	964	875	900	1219	716

Tabel behorende bij vraag 143:

Uitvoeringswetgeving	Stand van zaken	Implementatiedatum	wordt datum gehaald?
Uitvoeringswet EU-bewijsverordening	Ingediend bij Tweede Kamer (16-7-2003) Wacht op verslag Kamer.	1-1-2004	Het streven is erop gericht deze datum te halen.
Uitvoeringswet EU-Faillissementswetgeving	Memorie van antwoord Eerste Kamer wordt een dezer dagen ingediend; volgende stap mondelinge behandeling	1-5-2002	Datum is niet gehaald
Wetsvoorstel elektronische handel	Nota naar aanleiding van het verslag Tweede Kamer (10-12-2002); volgende stap voltooiing mondelinge behandeling	17-1-2002	Datum is niet gehaald.
Wetsvoorstel auteursrecht in de informatiemaatschappij	Nota naar aanleiding nadere verslag van de Tweede Kamer (16-5-2003); volgende stap mondelinge behandeling	22-12-2002	Datum is niet gehaald.
Wetsvoorstel verordening Europese Vennootschap	Toezending voor advies aan Raad van State (1-7-2003)	1-11-2004	Het streven is erop gericht deze datum te halen.
Wetsvoorstel financiële zekerheids-overeenkomsten	Nota naar aanleiding verslag Tweede Kamer (16-9-2003)	27-12-2003	Het streven is erop gericht deze datum te halen.
Uitvoering 4e WAM-richtlijn	In werking getreden	20-1-2003	In werking getreden op 15-7-2003.
Uitvoering van het EU-kaderbesluit inzake het Europees aanhoudingsbevel	Ingediend bij Tweede Kamer der Staten-Generaal op 12 september 2003	31 december 2003	Het streven is erop gericht deze datum te halen.
Uitvoering van het EU-kaderbesluit inzake beslissingen tot bevrozing van vermogensbestanddelen of bewijsstukken	In voorbereiding	augustus 2005	Het streven is erop gericht deze datum te halen.
Uitvoering van de EU-kaderbesluiten inzake mensensmokkel en mensenhandel	Advies Raad van State ontvangen; indiening voorzien in november 2003	mensensmokkel: november 2004 mensenhandel: juli 2004	Het streven is erop gericht deze data te halen.

Uitvoering van het EU-kaderbesluit fraude niet-chartaal geldverkeer	Ingediend bij Tweede Kamer der Staten-Generaal op 4 september 2003; volgende stap: verslag	mei 2003	Datum is niet gehaald.
Uitvoering van het EU-kaderbesluit milieu en strafrecht	In voorbereiding	januari 2005	Het streven is erop gericht deze datum te halen.
Uitvoering van het EU-kaderbesluit inzake terrorismebestrijding	Ingediend bij Tweede Kamer der Staten-Generaal op 4 juli 2002; nota n.a.v. nader verslag d.d. 22 september 2003	31 december 2002	Datum is niet gehaald.
Wetsvoorstel tot wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 ter implementatie van de richtlijn tijdelijke bescherming (29 031)	Ingediend bij Tweede Kamer (8-9-2003)	Implementatiedatum 1-1-2003	Datum is niet gehaald.
Wetsvoorstel tot wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 ter implementatie van de richtlijn verplichtingen vervoerders (29 016)	Ingediend bij Tweede Kamer (28-8-2003); Nota naar aanleiding van het verslag Tweede Kamer in voorbereiding	Implementatiedatum 11-2-2003	Datum is niet gehaald.
Wijziging van het Vreemdelingenbesluit 2000 ter implementatie van de richtlijn gezinshereniging	In voorbereiding	Implementatiedatum 3-10-2005	Het streven is erop gericht deze datum te halen.
Wetsvoorstel tot implementatie van de richtlijn rechtsbijstand grensoverschrijdende geschillen	In voorbereiding	Implementatiedatum 30-11-2004	Het streven is erop gericht deze datum te halen.
Wijziging Rva ter implementatie van de richtlijn minimumnormen opvang	In voorbereiding	Implementatiedatum 6-2-2005	Het streven is erop gericht deze datum te halen.

Tabel behorende bij vraag 381:

Doorlooptijden CBB 1° 8 maanden 2003

(Appellabele) uitspraak bodemzaak	426
Overige afdoening bodemzaak	222
Uitspraak voorlopige voorziening	36
Overige afdoening voorlopige voorziening	55

Doorlooptijden CRvB 1e 8 maanden 2003

(Appellabele) uitspraak bodemzaak	713
Overige afdoening bodemzaak	230
Afdoening voorlopige voorziening	46